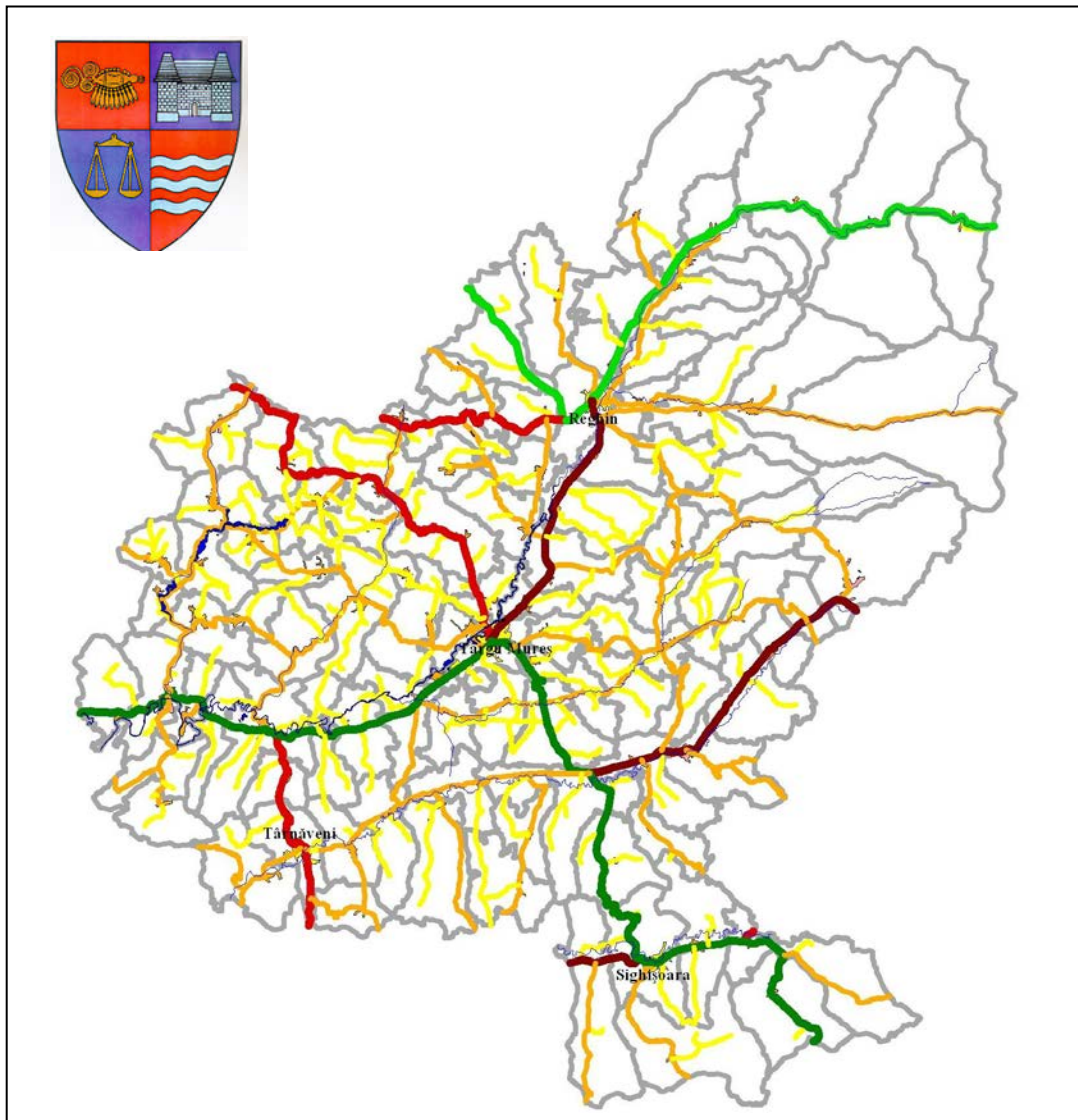

REACTUALIZARE P.A.T.J. MUREȘ

PROIECTANT: UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA

FACULTATEA DE GEOGRAFIE

PARTEA III

VOLUMUL X

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A
JUDEȚULUI MUREȘ 2012-2022**

2012

**REACTUALIZAREA PLANULUI DE AMENAJARE A
TERITORIULUI JUDEȚEAN, JUDEȚUL MUREȘ**

Partea a III-a

**Strategia de dezvoltare teritorială a județului Mureș
2012-2022**

VOLUMUL X

BENEFICIAR: CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ

**PROIECTANT: UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE GEOGRAFIE**

2012

1

COLECTIV DE ELABORARE

Director de proiect:	prof. univ. dr. geogr.-urb. Jozsef Benedek
Director de proiect-adjunct, Responsabil pentru baza de date:	lector dr. Titus Man
Consultanți științifici:	prof. univ. dr. geogr.-urb. Pompei Cocean prof. univ. dr. Nicolae Ciangă arh. Gheorghe Elkan conf. univ. dr. arh. Radu Călin Spânu
Cadru natural:	prof. univ. dr. Dănuț Petrea prof. univ. dr. Ioan Aurel Irimuș asist. univ. Zoltan Pal
Potențialul economic:	conf. univ. dr. ec. Dana Bako lect. dr. Alexandru Păcurar lect. dr. Sorin Filip asist. univ. ec. Ștefana Varvari ec. Marius Cristea
Populație:	conf. univ. dr. Voicu Bodocan lect. dr. Filip Ipatiov
Rețeaua de localități:	lect. dr. Raularian Rusu
Infrastructura teritorială:	conf. univ. dr. Vasile Zotic lect. dr. geogr.-urb. Puiu Viorel lect. dr. Mihai Vodă
Reabilitarea, protecția și conservarea mediului:	conf. univ. dr. Liviu Muntean conf. univ. dr. ing. Radu Mihăescu lect. dr. geogr.-urb. Iuliu Vescan
Rolul microregiunilor în dezvoltarea județului Mureș:	lect. dr. ec. Reka Horvath dr. Daniel Pop
Planșe, baza de date:	lect. dr. Titus Man lect. dr. Ioan Fodorean asist. univ. Ciprian Moldovan

Cuprins

11. STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A JUDEȚULUI MUREȘ 2012-2022	4
11.1. Metodologia de elaborare a strategiei	4
11.2. Viziunea, obiectivele generale	8
11.3. Economie	11
11.4. Resurse umane	34
11.5. Rețeaua de localități	46
11.6. Infrastructuri specializate	62
11.7. Microregiuni	80
11.8. Turism	87
11.9. Mediu	108

11. STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A JUDEȚULUI MUREȘ 2012-2022

11.1. Metodologia de elaborare a strategiei

În cadrul acestei reactualizări se urmărește stabilirea strategiei de dezvoltare socio-economică a județului Mureș pe următorii 10 ani precum și elaborarea unui plan de măsuri pe termen scurt, mediu și lung care să fie corelat cu programele și politicile de la nivel regional, național și european. Această parte de strategie lipsește din actualul PATJ Mureș.

Elaborarea strategiei a fost precedată de realizarea unei analize aprofundate a situației existente (pe domenii de analiză: cadrul natural, populația și rețeaua de localități, infrastructura, potențial economic, protecția, conservarea și punerea în valoare a mediului natural și construit, rolul micro-regiunilor formate până în prezent prin asocierea unităților administrative) la nivelul județului Mureș.

De asemenea, a fost elaborată o analiză SWOT (puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări), pe domenii de analiză, pe baza profilului realizat (analiza SWOT este un instrument des utilizat în procesul de planificare strategică, folosit pentru realizarea strategiilor). Analiza pornește de la ipoteza că specificul unei situații este determinat de caracteristicile pozitive și negative din interior. La analiza problemelor și posibilităților nu se poate neglija analiza mediului extern, deoarece întâmplările externe pot întări sau diminua caracteristicile pozitive sau negative din interior. Cunoașterea acestor influențe este esențială la elaborarea unei strategii reale.

După analiza situației prezente, și stabilirea diagnozei teritoriale, demersul nostru se încheie cu formularea de propuneri pentru rezolvarea disfuncțiilor teritoriale sub forma unei strategii de dezvoltare. Strategia de dezvoltare s-a elaborat în următoarele etape.

Într-o primă fază am transmis, spre consultare, instituțiilor interesate din județ două documente: analiza situației existente, respectiv analizele SWOT. Ulterior, în faza a doua, analiza SWOT a reprezentat o activitate în cadrul grupurilor de lucru, acest demers prezentând două avantaje majore:

- la analiza situației în grup pot apărea puncte diferite de vedere, pe baza cărora analiza se poate derula în mai multe direcții;

- lucrul în grup pentru elaborarea/îmbunătățirea analizei SWOT implică în analiză și avansează pe post de participant grupurile de interes, care trăiesc în situația respectivă, dezvoltă relațiile dintre grupuri și contribuie la acceptarea interioară a strategiei elaborate.

Cel mai puternic mesaj transmis de analiza SWOT este acela că, indiferent de acțiunile stabilite, procesul decizional ar trebui să includă următoarele elemente: **construiește** pe punctele tari, **elimină** punctele slabe, **exploatează** oportunitățile, **îndepartează** amenințările.

Obiectivul urmărit în cadrul grupurilor de lucru, în această fază, a fost reducerea analizei SWOT astfel încât să cuprindă acele puncte tari și slabe, oportunități și amenințări care sunt foarte importante și specifice județului Mureș.

După determinarea punctelor tari și slabe, a oportunităților și amenințărilor s-au stabilit obiectivele și prioritățile de dezvoltare.

Strategia s-a obținut prin construirea arborelui problemelor și pe baza acestuia construirea arborelui obiectivelor. Astfel, au fost stabilite: un obiectiv general, obiective specifice pentru fiecare domeniu analizat precum și prioritățile pe termen scurt, mediu și lung.

A treia fază a constat în elaborarea unei justificări a priorităților adoptate, ținând cont de orientările strategice comunitare, naționale și regionale privind amenajarea teritoriului, organizarea și dezvoltarea urbanistică a localităților, cât și de impactul prevăzut. De asemenea, a fost identificat un set de indicatori de implementare, rezultat și impact pe priorități, în scopul măsurării progreselor în viitor.

Faza a patra cuprinde elaborarea unui plan de acțiune pentru realizarea obiectivelor și dispoziții de implementare a planului, crearea unui cadru în care acest plan se poate realiza.

Documentele strategiei au fost discutate în cadrul a două întâlniri de lucru la care au participat reprezentanți ai organizațiilor cu activitate relevantă pentru tema respectivului grup. Astfel, grupurile de lucru au fost organizate pe trei teme majore:

- a) Cadrul natural și protecția mediului;
- b) Așezări, populație, infrastructură și servicii publice;
- c) Economie și turism.

Pentru fiecare domeniu de analiză s-au format grupuri de lucru alcătuite din experți pe domeniul respectiv și care au avut un coordonator din cadrul echipei de proiect care a asigurat integrarea documentelor și a observațiilor primite de la membrii grupului, și a moderat întâlnirile de lucru.

Grupurile de lucru astfel constituite au avut următoarea componență:

Grupul de lucru	Componență (instituții)
Cadrul natural și protecția mediului	<p>Direcția Agricolă</p> <p>Direcția Silvică Județeană</p> <p>Agenția pentru Protecția Mediului</p> <p>Companii de stat, mixte sau private</p> <p>Apele Române</p> <p>Administrații publice locale (CJ, CL)</p> <p>Biroul județean Mureș al ADR Centru</p>
Așezări, populație, infrastructura și servicii publice;	<p>Direcția Județeană de Statistică</p> <p>Administrații publice locale (CJ, CL)</p> <p>Biroul județean Mureș al ADR Centru</p> <p>Direcția Județeană de Drumuri și Poduri</p> <p>Compania națională de autostrăzi și drumuri naționale</p> <p>Regionala de căi ferate Brașov</p> <p>Aeroportul Tg Mureș</p> <p>E-ON Gaz</p> <p>Direcția Muncii și Solidarității Sociale</p> <p>Direcția de Sănătate Publică</p> <p>Direcția Județeană de Asistență Socială</p> <p>Inspectoratul Județean de Poliție</p> <p>Electrică</p>
Economie și turism	<p>Direcția Județeană de Statistică</p> <p>Direcția Agricolă</p> <p>Camera de Comerț și Industrie</p> <p>Registrul Comerțului</p> <p>Companii de stat, mixte sau private</p> <p>Administrații publice locale (CJ, CL)</p> <p>Biroul județean Mureș al ADR Centru</p> <p>Direcția Generală pentru Agricultură, Industrie și Alimentație</p> <p>Direcția Muncii și Solidarității Sociale</p> <p>Direcția Generală a Finanțelor Publice</p>

	Inspectoratul de Concurență Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Mureș S.C. "SERVICII DE UTILITĂȚI RURALE MURES" S.A. S.C. "PARC INDUSTRIAL MURES" S.A. Oficiul Județean pentru Consultanță Agricolă Mureș
--	---

Calendarul de organizare a grupurilor de lucru a fost următorul:

- 21 noiembrie 2008- prima întâlnire pentru fiecare grup de lucru tematic;
- 22 ianuarie 2009 - a doua întâlnire pentru fiecare grup.

În paralel s-a utilizat, în premieră pentru o documentație de amenajare a teritoriului județean, un instrument pentru culegerea datelor necesare pentru conceperea și validarea strategiei: **ancheta pe baza de chestionar** a populației.

Eșantionul a fost stabilit la 600 de persoane (360 în mediul urban și 240 în mediul rural), fiind repartizat pe 5 zone de influență, în jurul centrelor urbane, astfel:

- Zona Târgu Mureș: 240 de chestionare, dintre care 180 în mediul urban și 60 în mediul rural;
- Zona Reghin : 120 de chestionare, dintre care 60 în mediul urban și 60 în mediul rural;
- Zona Sighișoara: 100 de chestionare, dintre care 50 în mediul urban și 50 în mediul rural;
- Zona Luduș-Iernut: 80 de chestionare, dintre care 40 în mediul urban și 40 în mediul rural;
- Zona Târnăveni: 60 de chestionare, dintre care 30 în mediul urban și 30 în mediul rural.

S-a utilizat metoda eșantionării pe loc, datorită limitelor de timp și a lipsei unei baze corespunzătoare de sondaj.

Rezultatele anchetei sunt prezentate distinct, sub forma unui **volum-anexă**, datele din acesta putând fi utilizate și în fundamentarea unor măsuri de dezvoltare luate la nivel județean.

11.2. Viziunea, obiectivele generale

Prezentul document încearcă, pentru prima oară în România, să realizeze o strategie de dezvoltare la nivel județean cu caracter integrativ, în sensul că va încerca să includă și să detalieze atât probleme economice de natură sectorială cât și probleme spațiale. Aceste două câmpuri au constituit și constituie încă instituțional structuri diferite: dezvoltarea regională și amenajarea teritoriului.

Viziunea

Județul Mureș, prin poziția geografică și dotările sale infrastructurale, îndeplinește un rol strategic, de deservire logistică, a teritoriilor de la Vestul, Estul, Sudul și Nordul său. Așa cum reiese și din analiza situației existente, domeniile de excelență ale județului, care se disting prin potențialul lor inovativ și poziționarea pe piețele interne și europene sunt: agricultura, industria energetică, industria chimică de bază, industria alimentară și a bunurilor de consum (mobilier și confecții), industria de mașini și echipamente, industria farmaceutică, IT&C, serviciile medicale și turismul. Județul dispune de un valoros capital uman, sistemele de educație a adulților, de formare continuă a adulților și învățământ universitar fiind recunoscute la nivel național și internațional. Cetățenii județului se disting prin mentalitatea lor inovativă, cooperantă care fac din județul Mureș una dintre destinațiile preferate de investitori și turiști în România. De asemenea, județul dispune de un patrimoniu natural și cultural valoros, care include, printre altele, și două monumente aflate pe lista UNESCO. Strategia de dezvoltare valorifică, respectând principiile dezvoltării durabile, oportunitățile oferite de domeniile de excelență sintetizate mai sus, contribuind astfel la dezvoltarea integrată a acestui teritoriu.

În comparație națională județul Mureș ocupa în anul 1998 locul nouă în țară la indicatorul PIB/locuitor, iar în 2005 a ajuns pe locul 12, fiind devansat de județele Argeș, Bihor și Sibiu. Îngrijorător este mai degrabă faptul că în acest interval de timp valoarea indicatorului de comparație folosit a scăzut de la 120 față de media națională la 109 față de media națională. Alte cuvinte PIB/cap de locuitor a crescut într-un ritm mai rapid la nivel de țară decât în județ. Dintre județele vecine doar Clujul și Sibiul au înregistrat o dinamică pozitivă. În schimb, indicatorul Investiții Străine Directe (ISD)/cap de locuitor pentru perioada 1990-2005, județul Mureș devansează toate județele vecine, cu excepția Clujului (450 dolari/locuitor), cu 290,8 dolari/locuitor, ocupând locul 11 în țară. În cadrul regiunii de dezvoltare este depășit doar de județul Brașov, dar la distanță relativ mare (370,2 dolari/locuitor). Din perspectivă istorică, în schimb, județul, în forma administrativă actuală, s-a situat în această zonă a ierarhiei naționale, ocupând, de exemplu, în anul 1985, locul 13 în ceea ce privește nivelul de dezvoltare socio-economic, fiind devansat de trei județe din actuala

regiune de dezvoltare Centru (Braşov, Sibiu și Covasna, pe pozițiile 2,7, respectiv 12). Ținând cont de cele de mai sus se poate afirma că cei mai importanți concurenți regionali ai județului Mureș sunt județele Cluj, Braşov și Sibiu. De fapt, pârția de dezvoltare istorică a județelor a determinat în bună măsură atractivitatea lor pentru investiții, coeficientul de corelație Spearman dintre poziția socio-economică a județelor în anul 1985 și volumul total al investițiilor străine, la nivelul României, având valoarea de 0,695, la un nivel de probabilitate de 0,1, ceea ce arată o corelație directă ridicată.

Județul Mureș își propune să devină până în anul 2020 o regiune dinamică, orientată către progres și competitivă la nivel global, capabilă să valorifice poziția sa strategică de centru geografic al României, caracterul multicultural și bogăția resurselor de care dispune, în sensul dezvoltării unei economii sustenabile, bazate pe o agricultură intensivă, pe o industrie cu valoare adăugată ridicată și pe un sector de servicii atractiv, susținute de o infrastructură modernă și accesibilă tuturor mureșenilor.

Pentru a atinge aceste deziderate, județul va trebui să fie ferm și consecvent în a valorifica toate resursele insuficient exploatate pe care le deține și să capitalizeze competențele locuitorilor săi, asigurându-le un nivel cât mai ridicat de educație, servicii medicale și sociale de calitate, dar și posibilitatea de a se implica activ în dezvoltarea comunității din care fac parte.

Punerea în aplicare a viziunii implică existența unui parteneriat pentru creșterea eficienței administrației județului între instituțiile publice, societatea civilă și mediul de afaceri, cu accent pe dezvoltarea parteneriatului public-privat.

Obiectiv general

Având în vedere considerentele de mai sus, factorii interni și externi de dezvoltare, obiectivul general al strategiei de dezvoltare a județului Mureș este reprezentat de **îmbunătățirea poziției naționale în ierarhia dezvoltării prin intrarea în topul primelor zece județe cu economie competitivă din România**. Obiectivul general este susținut prin cinci obiective strategice de dezvoltare:

1. Identificarea și sprijinirea unor sectoare economice de excelență și creșterea competitivității economiei județului.
2. Dezvoltarea resurselor umane.
3. Susținerea poliilor de dezvoltare urbani și rurali ai județului, cu scopul creării unor sisteme integrate de așezări.

4. Ridicarea nivelului de accesibilitate și de conectivitate a județului prin modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport și comunicații.
5. Valorificarea rațională a patrimoniului natural și cultural, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile.

Aceste obiective se corelează atât cu conținutul analizei SWOT realizat după analiza situației existente pentru cadrul natural, economie, rețeaua de localități, populație, infrastructură și mediul înconjurător, cât și cu obiectivele strategice ale principalelor documente de dezvoltare și de amenajare a teritoriului: „Conceptul strategic de dezvoltare teritorială România 2030” (CSDTR 2030), „Planul Național de Dezvoltare a României (PND) 2007-2013”, „Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR) 2007-2013”, „Programele Operaționale Sectoriale (POS) 2007-2013”, „Programul Operațional Regional (POR) 2007-2013”, „Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013”, „Planul de dezvoltare al regiunii Centru pentru perioada 2007-2013”, „Programul de dezvoltare a județului Mureș 2007-2013”, precum și secțiunile Planului de Amenajare a Teritoriului Național. De asemenea, strategia de dezvoltare a județului Mureș a integrat și principiile fundamentale statuate în documentele Uniunii Europene: „Carta de la Leipzig privind orașele europene durabile”, „Agenda Teritorială a Uniunii Europene” (2007).

11.3. Economia

Obiectiv general

Creșterea competitivității și performanței economiei județului Mureș, în vederea asigurării capacității de adaptare a acesteia la cerințele piețelor internă și internațională în contextul unei dezvoltări socio-economice durabile și echilibrate.

Acest obiectiv general se corelează cu obiectivele definite în următoarele documente strategice de la nivel județean, regional și național:

Programul de dezvoltare al județului Mureș 2007-2013: Prioritatea 2 – Sprijinirea afacerilor, Prioritatea 4 – Dezvoltarea durabilă a localităților;

Planul de dezvoltare al regiunii „Centru” pentru perioada 2007-2013: Prioritatea 2 – Sprijinirea afacerilor, Prioritatea 4 – Dezvoltare rurală., Prioritatea 5 – Cercetare, inovare tehnologică și crearea societății informaționale, Prioritatea 7 – Dezvoltarea urbană durabilă;

Planul național de dezvoltare 2007-2013: Prioritatea 1 – Creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, Prioritatea 5 – Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol, Prioritatea 6 – Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării;

Cadrul strategic național de referință 2007-2013: Prioritatea 2 – Creșterea competitivității pe termen lung a economiei românești, Prioritatea 5 – Promovarea dezvoltării teritoriale echilibrate;

Programul operațional sectorial “Creșterea competitivității economice” 2007-2013: Obiectivul general – Creșterea productivității întreprinderilor românești, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile și reducerea decalajelor comparative cu productivitatea medie a UE;

Programul operațional sectorial “Dezvoltarea resurselor umane” 2007-2013: Axa prioritară 1 – Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere;

Programul operațional regional 2007-2013: Axa prioritară 1 – Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor-poli urbani de creștere, Axa prioritară 4 – Consolidarea mediului de afaceri regional și local;

Programul național pentru dezvoltare rurală 2007-2013: Axa 1 – Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier, Axa 3 – Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale;

Conceptul strategic de dezvoltare teritorială România 2030: Obiectivul 3 – Structurarea și dezvoltarea echilibrată a rețelei de localități urbane, Obiectivul 5 – Dezvoltarea rurală, Obiectivul 8 – Creșterea competitivității teritoriale.

Obiectiv specific 1

Valorificarea superioară și rațională a resurselor naturale, în vederea asigurării premiselor creșterii economice

Justificare

Analiza situației existente a evidențiat faptul că județul Mureș dispune de bogate resurse de substanțe minerale, în a căror exploatare există o tradiție de câteva secole și care au atras dezvoltarea a numeroase unități industriale de prelucrare. Cu toate acestea, epuizarea câmpurilor gazeifere și contextul economic nefavorabil, au determinat scăderea accentuată a cantităților extrase de gaze naturale. Resursele de ape minerale și sarea, deși suficiente cantitativ, sunt puțin exploatare în scop industrial. Materialele de construcție au beneficiat de creșterea activității de construcții din ultimul deceniu și au fost utilizate tot mai intensiv. Pentru aceste resurse, se impune o exploatare rațională, fiind epuizabile, și integrarea valorificării lor în clustere, pentru creșterea valorii adăugate a activității extractive.

Producția de energie electrică de la nivelul județului este puțin dezvoltată în raport cu resursele existente și acoperă doar sfera energiei produse din surse clasice, potențialul hidro, solar, eolian, geotermal sau de biomasă nefiind exploatat.

Studiul în rândul populației județului a indicat faptul că 11% dintre respondenți consideră că exploatarea și prelucrarea resurselor subsolului va avea rolul principal în creșterea nivelului lor de trai.

Măsura 1.1.

Exploatarea superioară, atât cantitativ cât și calitativ, a resurselor de apă minerală și sare

Scop

Scopul acestei măsuri este de a asigura dezvoltarea unor unități de prelucrare a resurselor de ape minerale și de sare, precum și de a asigura promovarea acestor produse la nivel național și european.

Descriere

Pentru a putea îndeplini această măsură este necesar ca pe termen scurt să se realizeze un inventar al perimetrelor de exploatare existente. De asemenea, este recomandat să se facă o evaluare a rezervelor de resurse de ape minerale și de sare existente, precum și un studiu pentru identificarea de noi perimetre de exploatare a acestor resurse. Pe termen mediu și lung, această măsură presupune, concesionarea perimetrelor de exploatare identificate, acordarea de facilități pentru construirea de unități de prelucrare (ex. asigurarea terenurilor, a utilităților, sau chiar acordarea de

facilități fiscale), precum și întreprinderea unor acțiuni de promovare a acestor produse atât la nivel național cât și la nivel european. Aceste activități sunt îndreptate în special spre localitățile Sovata și Stânceni.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Inventarierea perimetrelor de exploatare existente și evaluarea rezervelor de resurse de ape minerale și sare	Sovata, Stânceni	Agenția Națională pentru Resurse Minerale, Societatea Națională a Apelor Minerale, Consiliile locale, Societatea Națională a Sării
Studiu de identificare a noilor perimetre de exploatare a resurselor de ape minerale și sare		ANRM,SNAM CL, SNS
Termen mediu 2014-2017		
Concesionarea perimetrelor de exploatare identificate	Sovata, Stânceni	ANRM, SNAM, CL, SNS
Facilitarea construcției de unități de prelucrare a acestor resurse (terenuri, utilități, facilități fiscale)		CL
Promovarea produselor la nivel național și european		CJ, CL
Termen lung 2018-2022		
Facilitarea construcției de unități de prelucrare a acestor resurse (terenuri, utilități, facilități fiscale)	Sovata, Stânceni	CL
Promovarea produselor la nivel național și european		CJ, CL

Indicatori de rezultat:

Număr de studii privind resursele de ape minerale și sare realizate – 2

Suprafața perimetrelor de exploatare a resurselor de ape minerale și sare concesionate –

Număr de acțiuni de promovare a produselor la nivel național –

Număr de acțiuni de promovare a produselor la nivel internațional –

Facilități acordate pentru construirea de unități de prelucrare (suprafața de terenuri, utilități asigurate, % reducere taxe) –

Măsura 1.2. Creșterea și diversificarea capacității de producție de hidroenergie, termoenegie, energie solară, energie eoliană și alte forme de energie nonconvențională, în vederea asigurării consumului populației și agenților economici

Scop

Scopul acestei măsuri este de a asigura consumul de energie al populației și agenților economici prin sprijinirea creșterii și diversificarea capacităților de producție și producerea energiilor „curate” prin utilizarea resurselor regenerabile, precum și prin îmbunătățirea infrastructurii energetice a județului.

Descriere

Această măsură presupune pe termen scurt realizarea unor studii privind potențialul de producere a unor energii neconvenționale la nivelul județului Mureș (zona de Vest, Sud-Vest), precum și elaborarea unor studii de fezabilitate privind modernizarea centralelor termoelectrice existente la Iernut și Fântânele, unități care pot fi modernizate pe termen lung prin atragerea de investitori. Pe termen mediu, sunt prevăzute activități privind concesionarea de terenuri și acordarea de facilități pentru construirea unor capacități noi de producție a energiei termice și electrice prin valorificarea resurselor energetice eoliene, hidroenergetice, solare, a biomasei, precum și finalizarea construcției hidrocentralei de la Răstolița. De asemenea, sunt recomandate și activitățile de promovare a formelor de energie din surse regenerabile, iar pe termen lung, vor fi sprijinite construcțiile de micro-hidrocentrale în bazinul superior al râului Mureș.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Studiu de evaluare a potențialului de producere a energiei neconvenționale	Zona de Vest, Sud-Vest	CJ, CL
Studii de fezabilitate pentru modernizarea centralelor termoelectrice de la Iernut și Fântânele	Iernut, Fântânele	Termoelectrica
Termen mediu 2014-2017		
Concesionare de terenuri și acordare de facilități pentru capacități de producție de energie solară și eoliană	Zona de Vest, Sud-Vest	CJ, CL
Finalizarea construcției hidrocentralei de la Răstolița	Răstolița	
Termen lung 2018-2022		
Atragerea de investitori pentru modernizarea termocentralelor de la Iernut și Fântânele	Iernut, Fântânele	CJ, CL

Sprijinirea construcției de micro-hidrocentrale în zona montană	Bazinul superior al râului Mureș	CJ, CL, Direcția Apelor Mureș
Promovarea formelor de energie din surse regenerabile		CJ, CL, APM

Indicatori de rezultat:

Număr de studii privind sursele de producere a energiei neconvenționale realizate – 1

Număr de studii de fezabilitate privind modernizarea centralelor termoelectrice realizate - 2

Suprafața perimetrelor de exploatare a energiei solare și eoliene concesionate –

Facilități acordate pentru capacitățile de producție de energie solară și eoliană –

Număr de hidrocentrale finalizate – 1

Număr de micro-hidrocentrale construite – 4

Număr de termocentrale modernizate –

Număr de acțiuni de promovare a formelor de energie din surse regenerabile –

Creșterea numărului de clienți estimați –

Creșterea % a surselor de energie regenerabilă în total energie oferită –

Măsura 1.3. Creșterea capacității de înmagazinare a gazelor naturale în vederea reducerii ecartului dintre cantitatea extrasă și cea consumată

Scop

Această măsură are ca și scop reducerea diferenței existente, în prezent, între cantitatea de gaze naturale extrase și cea consumată, prin creșterea capacității de înmagazinare a acestei resurse.

Descriere

Pentru realizarea acestei măsuri este recomandată elaborarea, în perioada imediat următoare, a unui studiu privind capacitatea de înmagazinare a gazelor naturale, iar pe termen mediu și lung, întreprinderea unor activități pentru extinderea depozitului de la Târgu Mureș la 600 mil.cm

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Studiu de fezabilitate	Tg. Mureș	Gaz de France/DepoMureș
Termen mediu 2014-2017		
Extinderea depozitului de la Tg. Mureș la 600	Tg. Mureș	Gaz de

mil.mc ³		France/DepoMureș
Termen lung 2018-2022		
Extinderea depozitului de la Tg. Mureș la 600 mil.mc ³	Tg. Mureș	Gaz de France/DepoMureș

Indicatori de rezultat:

Număr de studii privind capacitatea de stocare a gazelor naturale realizate – 1

Creșterea % a capacității de stocare la depozitul din Tg. Mureș –

Obiectiv specific 2

Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, în vederea facilitării accesului mediului economic la servicii specializate de afaceri (și la transferul tehnologic dinspre mediul academic, respectiv de cercetare)

Justificare

Analiza situației existente a demonstrat că economia județului Mureș este una preponderent industrială, deși sectorul secundar are o tendință de restrângere în favoarea celui terțiar. O altă particularitate a economiei județului este gradul de dependență ridicat a producției industriale de două ramuri – industria chimică, respectiv cea alimentară, ceea ce implică riscuri substanțiale pe termen lung.

Cu toate acestea, se remarcă unele premise de competitivitate și excelență a județului în domeniul unor produse alimentare, a mobilei, a materialelor de construcții și a produselor medicamentoase.

Crearea parcului industrial de la Vidrasău este unul dintre primii pași în diversificarea activității economice din județ, însă se resimte lipsa serviciilor de cercetare, inovare și transfer tehnologic, esențiale în actualul context economic, pentru creșterea competitivității economice.

Concluziile anchetei în rândul populației județului au indicat faptul că cei mai mulți dintre orășeni (32%) consideră că industria are potențialul să aibă cel mai mare impact asupra nivelului de trai.

Măsura 2.1. Sprijinirea formării de clustere în domeniile cu perspective bune de creștere a pieței (farmaceutice și medicamente, materiale de construcții, industria mobilei și a prelucrării lemnului, industrie ușoară, agricultură și industrie alimentară)

Scop

Scopul acestei măsuri este dezvoltarea de rețele și asigurarea unui nivel ridicat de interacțiune și cooperare între întreprinderi, precum și între acestea și unitățile de cercetare/dezvoltare, favorizând

diseminarea cunoștințelor, reducerea costurilor (legate de factorii de producție, materii prime, tranzacții) și astfel, creșterea productivității și întărirea potențialului existent în domeniile cu perspective bune de creștere a pieței.

Descriere

Pe termen scurt, este recomandată realizarea unor studii de identificare a domeniilor de activitate cu potențial de creștere la nivelul județului Mureș și localizarea acestora în teritoriu, urmând a fi identificați partenerii publici și privați care ar putea dezvolta clustere în domeniile și locațiile identificate, precum și întreprinderea unor acțiuni de atragere a surselor de finanțare pentru dezvoltarea acestor clustere. De asemenea, pentru realizarea acestei măsuri este necesară asigurarea terenurilor și a utilităților aferente, necesare înființării de clustere. Pe termen lung, se impune extinderea și diversificarea serviciilor de afaceri oferite de clustere. Activitățile întreprinse pentru formarea de clustere vor fi realizate în localitățile: Târgu Mureș (farmaceutice și medicamente), Târnăveni (materiale de construcții), Sighișoara (materiale de construcții, industria textilă și a produselor textile), Reghin (industria mobilei și a prelucrării lemnului, mașini și echipamente) și Luduș-Iernut (agricultură și industrie alimentară, energie), urmând ca, pe termen lung, să se realizeze și o extindere teritorială a clusterelor.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Studii privind specializarea economico-teritorială	Tg. Mureș, Târnăveni, Sighișoara, Reghin, Luduș-Iernut	CJ, ADR
Termen mediu 2014-2017		
Asigurarea terenurilor necesare înființării de clustere și a utilităților aferente	Tg. Mureș, Târnăveni, Sighișoara, Reghin, Luduș-Iernut	CJ, CL
Identificarea partenerilor publici și privați (APLuri, universități, centre și institute de cercetare, asociații sectoriale) și încheierea de parteneriate		CJ, CL, ADR, OIuri, parteneri privați
Identificarea și atragerea surselor de finanțare pentru dezvoltarea clusterelor propuse		CJ, CL, ADR, OIuri
Termen lung 2018-2022		
Extinderea și diversificarea serviciilor de	Tg. Mureș, Târnăveni, Sighișoara,	CJ, CL, ADR,

afaceri oferite de clustere	Reghin, Luduș-Iernut	parteneri privați
Extinderea teritorială a acestora	Tg. Mureș, Târnăveni, Sighișoara, Reghin, Luduș-Iernut	CJ, CL, ADR, parteneri privați

Indicatori de rezultat:

Număr de studii privind specializarea economico-teritorială realizate –

Număr de parteneriate încheiate pentru realizarea de clustere –

Număr de clustere dezvoltate – 5

Număr de firme/unități de CD partenere în clustere –

Număr de servicii de afaceri noi oferite în clusterelor formate –

Număr de clustere extinse –

Măsura 2.2. Dezvoltarea de parcuri industriale, tehnologice și incubatoare de afaceri în zonele cu potențial economic ridicat sau cu forță de muncă calificată (IT&C, nano- și bio- tehnologii, agricultură și industrie alimentară, medicamente și farmaceutice, logistică)

Scop

Scopul acestei măsuri este de a asigura creșterea atractivității județului Mureș, ca locație pentru investiții în activități economice, prin asigurarea unor structuri de afaceri corespunzătoare. Dezvoltarea unor infrastructuri de afaceri precum parcurile industriale, tehnologice și incubatoare de afaceri, va reprezenta un element cheie pentru stimularea mediului de afaceri în zonele cu potențial economic ridicat sau cu forță de muncă calificată, și va conduce la creșterea competitivității județului.

Descriere

Studiile propuse în cadrul acestei măsuri privesc specializarea funcțională în cadrul județului Mureș și identificarea serviciilor de afaceri cerute pe piață. Ca și în cazul clusterelor, este necesară identificarea partenerilor publici și privați, atragerea surselor de finanțare pentru dezvoltarea acestor infrastructuri de sprijin, precum și asigurarea terenurilor și utilităților aferente, unde vor fi înființate structurile de afaceri. Pe termen lung, va fi necesară acordarea de facilități pentru atragerea de investitori în zonele unde se dezvoltă astfel de infrastructuri de sprijin a afacerilor. Propunerile

privind dezvoltarea de infrastructuri de afaceri sunt îndreptate spre Târgu Mureș (parc tehnologic și științific pentru ITC și nano-, bio-tehnologii), Ernei și Cuci (parcuri agro-industriale), Vidrasău și Reghin (parcuri industriale) și Ungheni (servicii logistice și comerciale), urmând ca pe termen lung să se întreprindă acțiuni de extindere teritorială, precum și de diversificare a serviciilor oferite.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Studii de fezabilitate și de specializare funcțională	Tg. Mureș, Ernei, Cuci, Reghin, , Târnăveni, Ungheni	CJ, CL
Studii de identificare a serviciilor de afaceri solicitate pe piață	Toate localitățile	CJ, CCI, Asociații patronale, universități, centre de cercetare
Termen mediu 2014-2017		
Asigurarea terenurilor necesare înființării structurilor de sprijin și a utilităților aferente	Tg. Mureș, Ernei, Cuci, Reghin, Târnăveni, Ungheni	CJ, CL
Identificarea partenerilor publici și privați (APLuri, universități, centre și institute de cercetare, asociații sectoriale) și încheierea de parteneriate		CJ, CL, CCI
Identificarea și atragerea surselor de finanțare pentru dezvoltarea infrastructurilor de sprijin propuse		CJ, CL, Oluri, CCI
Termen lung 2018-2022		
Acordarea de facilități pentru atragerea investitorilor	Tg. Mureș, Ernei, Cuci, Reghin, Târnăveni, Ungheni	CJ, CL
Extinderea și diversificarea serviciilor de afaceri oferite (cercetare, transfer tehnologic, formare profesională, consultanță, inovare, verificarea conformității produselor cu standardele)	Tg. Mureș, Ernei, Cuci, Reghin, Târnăveni, Ungheni	Universități, centre de cercetare, furnizori de formare, laboratoare
Extinderea teritorială a acestora	Tg. Mureș, Ernei, Cuci, Reghin, Târnăveni, Ungheni	CJ, CL

Indicatori de rezultat:

Număr de studii privind specializarea funcțională realizate –

Număr de studii de identificare a serviciilor de afaceri solicitate pe piață realizate – 1

Număr de parteneriate încheiate pentru realizarea de infrastructuri de sprijin –

Număr de infrastructuri de sprijin create – 6

Număr de firme/unități de CD partenere în clustere –

Număr de servicii de afaceri noi oferite în clusterelor formate –

Obiectiv specific 3

Diversificarea activităților din cadrul economiei județene, în vederea creșterii gradului de acoperire a nevoilor de consum și a valorii adăugate a produselor și serviciilor realizate

Justificare

Dependența ridicată a economiei județene de câteva sectoare economice, precum industria alimentară, chimică și cea a prelucrării lemnului, implică riscuri majore de vulnerabilitate ridicată pe viitor, mai ales într-un context economic dificil. Pe de altă parte, industria județului este una orientată preponderent către exporturi, neglijând acoperirea cererii locale de produse.

Sectorul agricol este caracterizat printr-o productivitate scăzută a muncii, prin gradul redus de mecanizare și lipsa unor strategii orientate către cultura plantelor valoroase economic. Județul Mureș prezintă unele premise pentru dezvoltarea unor activități agricole de excelență, precum piscicultura și creșterea animalelor, prin prisma tradițiilor și a resurselor excedentare existente. Integrarea producției agro-industriale, prin dezvoltarea sectorului de procesare, crează premisele creșterii competitivității acestui sector.

Ancheta în rândul populației a indicat faptul că cei mai mulți dintre locuitorii județului (aproape 30%) consideră că dezvoltarea agriculturii va contribui la creșterea nivelului de trai, în timp ce 26% consideră esențială dezvoltarea industriei pentru a atinge un nivel de dezvoltare superior. O poziție fruntașă ocupă și turismul, a cărui contribuție la o viață mai bună a mureșenilor este apreciată de 24% dintre respondenți. Alte activități economice cu un rol important în creșterea standardului de viață ar fi, în opinia intervievaților, exploatarea și prelucrarea resurselor subsolului, dar și exploatarea și prelucrarea lemnului.

Pe medii de rezidență, locuitorii din mediul rural ierarhizează impactul diferitelor activități economice asupra creșterii nivelului de trai astfel: agricultura (53%), turismul (14%) și industria (12%), în timp ce în mediul urban domină industria (32%), turismul (28%) și agricultura (18%).

Măsura 3.1. Creșterea competitivității sectorului agro-industrial

Scop

Această măsură urmărește îmbunătățirea sectorului agricol prin sprijinirea restructurării, dezvoltării și inovării, utilizarea rațională și durabilă a suprafețelor agricole, îmbunătățirea calității producției și a produselor agricole, precum și susținerea sectoarelor din avalul și amonte producției agricole.

Descriere

Pentru realizarea acestei măsuri se recomandă, ca și prim pas, realizarea unor studii pentru identificarea acelor perimetre care permit extinderea suprafețelor cultivate, studii privind specializarea funcțională a fiecărei zone în funcție de potențialul agricol, precum și studii privind reabilitarea tehnică a lucrărilor de irigații. De asemenea, pe termen scurt, este necesară încheierea procesului de retrocedare a proprietăților agricole și silvice, precum și sprijinirea dezvoltării serviciilor prestate pentru agricultură. Pe termen mediu, în cadrul acestei măsuri vor fi întreprinse acțiuni care să asigure formarea de exploatații viabile din punct de vedere comercial, care să asigure un grad adecvat de mecanizare a acestor exploatații și vor fi susținute inițiativele de utilizare în comun a amenajărilor de îmbunătățiri funciare. Vor fi susținute activități de sprijinire a inițiativelor private în domeniile agriculturii vegetale și animale, iar pe termen lung sunt încurajate înființările de ferme ecologice specializate pe diferite culturi și a celor axate pe producție animalieră. În cadrul acestei măsuri sunt susținute și acțiunile de reabilitare a plantațiilor pomicole și viticole, diversificarea fermelor de animale: fazanerii, creșterea nutrienților, animale pentru blană (mustelide, vulpi), precum și crearea de noi exploatații piscicole. Pe termen lung este, de asemenea, necesară înființarea de centre de colectare, prelucrare și valorificare a producției agricole.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Studii de identificare a perimetrelor cu condiții prielnice pentru extinderea suprafețelor cultivate	Toate localitățile	DGAIA, OJCA, universități
Studii de piață privind valorificarea potențialului agricol al fiecărei zone	Toate localitățile	CCI
Studii de oportunitate privind reabilitarea tehnică a lucrărilor de irigații	Pănet, Șincai, Sărmașu, Sânpetru de Câmpie, Pogăceaua, Papiu Ilarian, Zau de Câmpie, Sânger, Valea Largă,	SNIF

	Chețani, Gălești, Acățari, Șăulia	
Încheierea procesului de retrocedare a proprietăților agricole și silvice	Toate localitățile	CJ, CL, prefectura
Bonitarea terenurilor în vederea stabilirii pretabilității și urmărirea unui raport favorabil între calitatea terenurilor și a dotării tehnice și structura exploatațiilor agricole	Toate localitățile	Oficiul de studii agro-pedologice, OJCA
Sprijin pentru dezvoltarea agenților economici pentru prestări de servicii în agricultură (sistemizarea și organizarea teritoriului, mecanizarea și aplicarea tehnologiilor adecvate, servicii pentru protecția plantelor, aprovizionarea cu semințe, îngrășăminte, servicii sanitar-veterinare, baze furajere, asistență tehnologică, pedologică, agrochimică)	Toate localităților	DGAIA, OJCA, CL, CJ
Termen mediu 2014-2017		
Sprijin pentru comasarea exploatațiilor agricole în vederea atingerii unor suprafețe optime pentru eficientizarea activităților agricole, pentru formarea de exploatații viabile din punct de vedere comercial, prin asocierea voluntară a proprietarilor de terenuri	Produse cerealiere (grâu, orz ovăz) și porumb în: Sărmașu, Sânpetru de Câmpie, Râciu, Pogăceaua, Zau de Câmpie, Valea Lungă, Șăulia	DGAIA, OJCA, CL
Sprijin pentru continuarea echipării cu mijloace mecanizate	Toate localitățile	OJCA
Coordonarea reabilitării și utilizarea în comun a amenajărilor de îmbunătățiri funciare; Stimularea utilizatorilor de apă pentru irigații în a se organiza în asociații care să preia în proprietate infrastructura pentru irigații (stații de pompare și rețeaua de conducte de distribuție a apei la hidrant)	În localitățile în care există sistem de irigații	CL, asociații de producători agricoli, OJCA, SNIF, DGAIA
Sprijinirea inițiativelor private (gen microîntreprinderi și IMM-uri) în domenii precum: cultura și prelucrarea tutunului, sfeclăi	Tutun în: Câmpia Transilvaniei – Sărmașu, Râciu, Panet, Band, Sânpetru de Câmpie	CCI, OJCA, DGAIA

de zahăr, hamei, legume, plante tehnice (în și cânepă) precum și pentru prelucrarea cărnii, laptelui, în localități cu potențial ridicat de cultivare a plantelor și creșterea animalelor	Sfeclă de zahăr pe: văile Mureșului, Nirajului și Târnavei Mici (Nadeș, Bălăușeri, Zagăr, Viișoara, Muca, Băgaciu, Adămuș) Hamei pe: terasele râurilor Târnavă Mare, Târnavă Mică, Mureș (Sighișoara, Saschiz, Vânători, Acățari, Daneș) Legume pe: văile Mureșului, Nirajului, Târnavelor Cânepă pentru fuior în: Jurul orașului Luduș In pentru ulei și fuior în: Albești, Ghindari	
Crearea de noi exploatații piscicole și menținerea în producție a capacităților existente în păstrăvării și iazuri (crapicultura) în concordanță cu condițiile naturale și economice ale zonei	Tăureni, Sânger, Zau de Câmpie, Miheșu de Câmpie, Șăulia, Pogăceaua, Ibănești	CJ, CL, direcții descentralizate
Sprijinirea selecției raselor de animale prin organismele specializate ale Direcției Județene de Agricultură	Toate localitățile	DGAIA
Termen lung 2018-2022		
Reabilitarea plantațiilor viticole	Dealurile Târnavenilor (Cucerdea, Adămuș, Bichiș)	OJCA, CL, DGAIA, asociații de producători
Reabilitarea plantațiilor pomicele	Bazine pomicele în proximitatea orașelor: Reghin, Târnaveni (Băgaciu, Adămuș, Gănești), Sighișoara (Daneș, Apold, Albești, Saschiz, Vânători)	OJCA, CL, DGAIA, asociații de producători
Sprijinirea formării de ferme ecologice specializate pe diferite culturi și a celor axate pe producție animalieră (păsări, bovine, ovine)	Culturi în: Pănet, Band, Ceauș de Câmpie, Albești, Vânători Producție animalieră:	OJCA, CL, DGAIA, asociații de

	- păsări în: Livezeni, Crăciunești, Iernut - bovine în: Deada, Vătava, Hodac, Ibănești - ovine în Apold, Saschiz	producători
Sprijin pentru diversificarea fermelor de animale: fazanerii, creșterea nutriilor, animale pentru blană (mustelide, vulpi)	Fazanerii în: Câmpia Transilvaniei, Creșterea nutriilor pe: Valea Târnavelor, valea Nirajului, Animale pentru blană (mustelide, vulpi) în: Ideciu, Rușii Munți, Gurghiu, Lunca Bradului, Ibănești	OJCA, CL, DGAIA, asociații de producători, direcția silvică
Facilitarea înființării de centre de colectare, prelucrare și valorificare a producției agricole	Vinificație: Târnăveni Prelucrarea fructelor: Reghin Prelucrarea fructelor de pădure: Deda, Gurghiu, Sovata Prelucrarea peștelui: Sărmașu, Iernut Prelucrarea cărnii: Sighișoara, Iernut, Deda, Gurghiu Prelucrarea tutunului: Sărmașu Colectarea sfeclei de zahăr: Bălăușeri, Târnăveni, Morărit: Sărmașu, Râciu, Zau de Câmpie, Șăulia, Iernut Prelucrarea legumelor: Ungheni, Ernei, Reghin, Iernut, Miercurea Nirajului, Târnăveni Prelucrarea plantelor textile: Luduș, Sighișoara Prelucrarea primară a blănurilor: Deda, Gurghiu, Miercurea Nirajului	CL, CCI, OIuri, APDRP

Indicatori de rezultat:

Număr de studii de identificare a perimetrelor cu condiții prielnice pentru extinderea suprafețelor cultivate realizate –

Număr de studii privind specializarea funcțională a zonelor cu potențial agricol realizate –

Număr de studii privind reabilitarea tehnică a lucrărilor de irigații realizate –

Număr de agenți economici care prestează servicii în agricultură sprijiniți –
Număr de terenuri bonitate –
Număr de exploatații agricole comasate –
Creșterea % a gradului de mecanizare a exploatațiilor agricole –
Număr de asociații formate pentru utilizarea în comun a amenajărilor de îmbunătățiri funciare –
Număr de microîntreprinderi și IMM-uri create în domeniile prevăzute –
Număr de exploatații piscicole nou create –
Număr de plantații pomicole reabilite –
Număr de plantații viticole reabilite –
Număr de ferme ecologice nou create –
Creșterea % a numărului de ferme ecologice în total ferme –
Număr de fazanerii nou create –
Număr de crescătorii de nutрии create –
Număr de crescătorii de animale pentru blană (mustelide, vulpi) create –
Număr de centre de colectare, prelucrare și valorificare a producției agricole nou create –

Măsura 3.2. Ajustarea structurală a industriei județului Mureș în scopul creșterii competitivității și eficienței utilizării factorilor de producție

Scop

Scopul acestei măsuri este de a crește competitivitatea sectorului productiv al județului prin ajustarea structurală a industriei județene și crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea durabilă a firmelor

Descriere

Un prim pas pentru realizarea acestei măsuri în constituie crearea unui cadru propice dezvoltării mediului de afaceri prin reducerea constrângerilor administrative care îngreunează inițierea activităților antreprenoriale. Alte tipuri de activități necesare pentru realizarea acestei măsuri le reprezintă promovarea programelor de finanțare destinate dezvoltării antreprenoriatului și tehnologizării, utilizând instrumente financiare adecvate, precum și facilitarea accesului întreprinderilor la servicii de afaceri, inclusiv crearea de centre de consultanță pentru afaceri. Pe termen mediu și lung trebuie stimulate și susținute ramurile industriale care produc produse cu valoare adăugată ridicată, mai ales cele din industriile de vârf. Este necesar să se încurajeze investițiile private, atât cele autohtone cât și cele străine, mai ales în sectorul produselor finite.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Promovarea programelor de finanțare prin instrumente financiare adecvate	Toate localitățile	ADR, OIuri, CCI, ONGuri, asociații patronale, consultanți
Înlăturarea barierelor administrative care îngreunează inițierea activităților antreprenoriale	Toate localitățile	ONRC, CL, CJ, direcții descentralizate
Termen mediu 2014-2017		
Facilitarea accesului IMM-urilor la servicii de afaceri și la surse de finanțare pentru tehnologizare pentru asigurarea creșterii productivității acestora	În toate localitățile	Universități, centre de cercetare, furnizori de formare din infrastructurile de afaceri
Stimularea activităților din care se obțin produse cu valoare adăugată ridicată	În toate localitățile	Universități, centre de cercetare, furnizori de formare din infrastructurile de afaceri
Încurajarea investițiilor private autohtone și străine	Toate localitățile	ARIS, ADR, OIuri, CL, CJ, direcții descentralizate, CCI
Înființarea de centre de consultanță de afaceri pentru susținerea unor sectoare considerate prioritare la un anumit moment, sau pentru susținerea unor comune sau zone defavorizate (pregătire de proiecte, metode de creditare, surse de finanțare etc.)	Tg. Mureș, Sighișoara, Reghin, Ludaș, Târnăveni, Sărmașu, Sovata, Band, Gughiu, Deda	Asociații patronale, CL, CCI, OIuri, ONGuri consultanți
Termen lung 2018-2022		
Stimularea investițiilor în sectorul produselor finite	Tg. Mureș	ARIS, ADR, OIuri,

prin atragerea investițiilor străine în industrii de vârf		CL, CJ, direcții descentralizate, CCI
---	--	---------------------------------------

Indicatori de rezultat:

Număr de programe de finanțare promovate –

Număr de instrumente financiare identificate –

Număr de surse de finanțare pentru tehnologizare utilizate de IMM-uri –

Creșterea % a investițiilor private autohtone –

Creșterea % a investițiilor private străine –

% produselor cu valoare ridicată în total producție obținută –

Număr de centre de consultanță de afaceri nou înființate –

Creșterea % a producției în industrii de vârf –

% produselor din industrii de vârf în total producție –

Măsura 3.3. Dezvoltarea în condiții de competitivitate a serviciilor economice

Scop

Scopul acestei măsuri este de a asigura sprijini valorificarea eficientă a potențialului economic prin dezvoltarea și creșterea competitivității serviciilor economice și asigurarea acestor servicii atât în mediul urban cât și rural.

Descriere

În cadrul acestei măsuri se regăsesc activități care privesc extinderea rețelelor comerciale în mediul rural și crearea de parcuri de retail în principalele orașe ale județului (Târgu Mureș, Sighișoara, Reghin), astfel încât nevoile de consum din zonele respective să fie acoperite cât mai bine și să se asigure o ocupare mai bună a forței de muncă. De asemenea, este necesar ca în perioada imediat următoare să fie incluse în documentațiile de amenajare a teritoriului, zone dedicate serviciilor economice. Pentru dezvoltarea în condiții de competitivitate a serviciilor economice este necesar să se acorde asistență în ce privește întocmirea proiectelor de finanțare din diferite fonduri, precum și să fie promovate și susținute activitățile de cercetare-dezvoltare-inovare, ca bază pentru asigurarea unei valorificări eficiente a potențialului economic existent. Pe termen lung se au în vedere și acțiuni menite să sprijine dezvoltarea de parcuri logistice în zona orașului Târgu Mureș, deoarece

circulația mărfurilor în această zone este intensă. Pentru a putea fi facilitată mobilitatea forței de muncă și accesul populației din mediul rural la serviciile sociale sunt prevăzute și acțiuni de extindere a serviciilor de transport urban în zonele periurbane ale municipiilor Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara și Târnăveni.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Includerea în documentațiile de amenajare a teritoriului a unor zone dedicate serviciilor economice	Toate localitățile	CJ, CL
Acordarea de facilități potențialilor investitori în vederea extinderii rețelei comerciale în mediul rural pentru asigurarea acoperirii nevoilor de consum din zonele respective și ocuparea mai bună a forței de muncă	Toate localitățile	CJ, CL
Sprijinirea dezvoltării de parcuri de retail în orașele semnificative ale județului	Târgu Mureș, Sighișoara, Reghin	CJ, CL
Termen mediu 2014-2017		
Promovarea și sprijinirea activităților de CDI și ITC pentru valorificarea eficientă a potențialului economic existent	Tg. Mureș, Reghin, Sighișoara, Târnăveni, Luduș-Iernut	CJ, CL, universități, OIuri, ADR, centre de cercetare
Acordarea de asistență pentru afaceri în ce privește întocmirea proiectelor de finanțare din diferite fonduri europene sau naționale	Toate localitățile	CCI, asociații patronale, ONGuri, consultanți, OIuri
Termen lung 2018-2022		
Atragerea de investiții în sfera dezvoltării de parcuri logistice în zona Târgu Mureș, unde circulația mărfurilor este intensă	Târgu Mureș	CJ, CL
Extinderea serviciilor de transport urban în zonele periurbane ale municipiilor Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara și Târnăveni, pentru facilitarea mobilității forței de muncă și accesul populației rurale la servicii sociale	Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara, Târnăveni	CJ, CL, operatori privați

Indicatori de rezultat:

Număr de zone dedicate serviciilor economice identificate și incluse în documentațiile de amenajare a teritoriului –

Număr de centre comerciale nou înființate în mediul rural –

Număr de parcuri de retail dezvoltate – 3

Număr de proiecte de finanțare asistate –

Creșterea % a firmelor care desfășoară activități de CDI –

Creșterea % a ocupării în activități de CDI –

Creșterea % a ocupării în activități ITC –

Număr de parcuri logistice create –

Creșterea % a persoanelor care utilizează transportul urban –

Număr de trasee noi de transport urban –

Măsura 3.4. Dezvoltarea inițiativelor asociative pentru creșterea eficienței economice prin încurajarea formării unor grupuri/asociații de producători

Scop

Scopul acestei măsuri este de a asigura creșterea reprezentativității mediului economic în raport cu alți factori interesați, precum și în dezvoltarea politicilor economice, prin încurajarea cooperării între firme în cadrul unor asociații de producători

Descriere

Pe termen scurt, această măsură presupune stimularea și susținerea inițiativelor asociative la nivelul firmelor din diferite sectoare ale economiei județene. Sprijiniul pentru formarea de sisteme de cooperare și asociere va fi acordat și pentru a se asigura diseminarea de cunoștințe și schimbul de experiență în vederea dezvoltării de noi produse, procese și tehnologii în sectoarele cu potențial de creștere din județ. Pe termen lung, pentru a se asigura creșterea eficienței economice, este recomandat să se încurajeze și să se sprijine dezvoltarea de servicii noi, de calitate care să răspundă nevoilor membrilor

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Atragerea și stimularea operatorilor economici pentru a se organiza în sisteme de cooperare și asociere în scopul creșterii puterii de	Toate localitățile	Asociații patronale,

reprezentare a acestora în raport cu alți factori interesați		CCI, ADR, CJ, CL
Termen mediu 2014-2017		
Sprrijin pentru promovarea cooperării în vederea apariției de noi produse, procese și tehnologii în sectoarele semnificative ale județului (ind. agroalimentară, ușoară, prelucrarea lemnului)	Toate localitățile	Asociații patronale, CCI, ADR, CJ, CL
Termen lung 2018-2022		
Dezvoltarea capacității asociațiilor de a oferi servicii de calitate membrilor	Toate localitățile	Asociații patronale, CCI, ADR, CJ, CL

Indicatori de rezultat:

Număr de asociații de producători nou create –

Număr de proiecte inovative depuse de asociațiile de producători –

Număr de servicii noi oferite membrilor asociațiilor de producători –

Obiectiv specific 4

Asigurarea vizibilității ofertei de produse și servicii a mediului de afaceri din județul Mureș, pe piețele internă și externe, prin măsuri active de promovare și marketing.

Justificare

Analiza situației existente a indicat faptul că balanța comercială externă a județului este una deficitară, valoarea importurilor fiind mai ridicată decât cea a exporturilor. Pe de altă parte, structura exporturilor realizate de companiile mureșene reflectă profilul economiei județene, ponderea cea mai ridicată având-o produsele chimice, articolele de îmbrăcăminte, mobila și produsele din lemn.

În perspectiva diversificării activităților economice din județ, se impune promovarea produselor și serviciilor realizate de companiile mureșene, cu accent pe produsele meșteșugărești, bio-agricole și pe cele din sfera tehnologiilor de vârf, ce urmează să fie dezvoltate în structurile de sprijinire a afacerilor propuse a fi create.

În ceea ce privește promovarea produselor pe piața autohtonă, se impune reorientarea vânzărilor de produse realizate de companiile din județ către piața internă, ca o alternativă la scăderea cererii pe piețele externe tradiționale ale acestor companii.

Măsura 4.1. Promovarea produselor județene pe piața internă

Scop

Scopul acestei măsuri este de a crește vizibilitatea produselor realizate la nivelul economiei județene prin promovarea acestora la nivel național.

Descriere

Această măsură poate fi îndeplinită prin organizarea de evenimente expoziționale locale pentru produsele și serviciile județene. Această măsură vizează, pe termen mediu și lung, activități legate de crearea de piețe de marketing și promovarea centrelor de colectare, prelucrare și valorificare a producției agricole a județului Mureș.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Organizarea de evenimente expoziționale pentru promovarea produselor și serviciilor realizate la nivelul economiei județene	Tg. Mureș, Sighișoara, Reghin	CJ, CL, CCI, universități, DGAIA,
Termen mediu 2014-2017		
Facilitarea creării de centre de marketing (pețe de gros) a produselor agroalimentare, în vederea unei valorificări superioare a producției din zonele agricole adiacente	Iernut, Sărmașu, Band, Ungheni, Bălăușeri, Miercurea Nirajului	CJ, CL, asociații de producători agricoli, CCI
Termen lung 2018-2022		
Promovarea sistemelor/centrelor de colectare, prelucrare și valorificare a producției agricole	Vinificație: Târnăveni Prelucrarea fructelor: Reghin Prelucrarea fructelor de pădure: Deda, Gurghiu, Ibănești, Sovata Prelucrarea peștelui: Sărmașu, Iernut Prelucrarea cărnii: Sighișoara, Iernut, Deda, Gurghiu Prelucrarea tutunului: Sărmașu Colectarea sfeclei de zahăr: Bălăușeri, Târnăveni,	CL, CCI, OIuri, APDRP

	<p>Morărit: Sărmașu, Râciu, Zau de Câmpie, Șăulia, Iernut</p> <p>Prelucrarea legumelor: Ungheni, Ernei, Reghin, Iernut, Miercurea Nirajului, Târnăveni</p> <p>Prelucrarea plantelor textile: Luduș, Sighișoara</p> <p>Prelucrarea primară a blănurilor: Deda, Gurghiu, Miercurea Nirajului</p>	
--	--	--

Indicatori de rezultat:

Număr de evenimente expoziționale organizate –

Număr de centre de marketing create –

Măsura 4.2. Asigurarea vizibilității produselor și serviciilor economiei județene și promovarea acestora pe piețele externe

Scop

Scopul acestei măsuri este de a oferi sprijin mediului de afaceri județean și de a asigura vizibilitatea produselor și serviciilor județene la nivel mondial prin promovarea acestora pe piețele externe.

Descriere

Realizarea acestei măsuri presupune sprijinirea participării firmelor locale la evenimente expoziționale de nivel național și internațional, precum și crearea unui portal de e-business la nivelul județului Mureș. În vederea identificării de noi oportunități de afaceri, trebuie susținute în cadrul acestei măsuri inițiativele de intrare a întreprinderilor locale în rețelele naționale și internaționale. Pe termen mediu, vor fi de asemenea, întreprinse acțiuni de sprijinire a reorientării exporturilor către produsele cu valoare adăugată ridicată, astfel încât produsele locale să poată intra și să fie competitive pe piețele externe. O acțiune recomandată pe termen lung, pentru a se asigura creșterea vizibilității produselor județene și găsirea de parteneri de afaceri, la nivel internațional, este reprezentată de crearea de birouri economice în țările cu care județul Mureș are cele mai numeroase legături economice.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Crearea unui portal de e-business al județului în vederea promovării mediului de afaceri local		CJ, CCI, CL, asociații patronale, direcții descentralizate
Facilitarea participării firmelor locale la târguri și expoziții naționale și internaționale, în vederea promovării produselor și serviciilor oferite de acestea		CCI, asociații patronale, ADR, universități, centre de cercetare
Termen mediu 2014-2017		
Facilitarea intrării întreprinderilor locale în rețele naționale și transnaționale de business în vederea identificării de noi oportunități de afaceri	Toate localitățile	CCI, asociații patronale, ADR, universități, centre de cercetare
Sprijin pentru reorientarea exporturilor către produsele cu valoare adăugată mare, pentru care există cerere în creștere la nivel mondial (ITC, farmaceutice, produse agricole ecologice)	Toate localitățile	CCI, asociații patronale, ADR, universități, centre de cercetare
Termen lung 2018-2022		
Înființarea de reprezentanțe economice în țările din care provin principalii parteneri economici		CJ, CCI, asociații patronale, ADR, universități, centre de cercetare

Indicatori de rezultat:

Număr de evenimente expoziționale naționale și internaționale organizate –

Număr de participări a firmelor județene la târguri și expoziții internaționale –

Portal de e-business creat – 1

Număr de firme de la nivel județean intrate în rețele naționale –

Număr de firme de la nivel județean membre în rețele internaționale –

Număr de reprezentanțe economice create în țări partenere –

11.4. Resurse umane

Obiectiv general

Asigurarea pe termen lung a resurselor de muncă suficiente și calificate în conformitate cu exigențele pieței muncii, care să contribuie la atingerea obiectivelor de dezvoltare economică a județului

Acest obiectiv general se corelează cu obiectivele definite în următoarele documente strategice de la nivel județean, regional și național:

Programul de dezvoltare al județului Mureș 2007-2013: Prioritatea 5 – Creșterea ocupării, dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale;

Planul de dezvoltare al regiunii „Centru” pentru perioada 2007-2013: Prioritatea 6 – Creșterea ocupării, dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale;

Planul național de dezvoltare 2007-2013: Prioritatea 4 – Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și incluziunii sociale și întărirea capacității administrative;

Cadrul strategic național de referință 2007-2013: Prioritatea 3 – Dezvoltarea și folosirea mai eficientă a capitalului uman din România;

Programul operațional sectorial “Dezvoltarea resurselor umane” 2007-2013: Obiectiv general – Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității, prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și inclusivă a 1650000 de persoane;

Programul național pentru dezvoltare rurală 2007-2013: Axa 3 – Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale;

Conceptul strategic de dezvoltare teritorială România 2030: Obiectivul 8 – Creșterea competitivității teritoriale.

Obiectiv specific 1

Promovarea unor măsuri de stopare a migrației interne și externe a populației active, mai ales a celei tinere și cu calificare superioară, precum și de asigurare a reinsertiei pe piața muncii a repatriaților.

Justificare

Analiza situației existente a indicat faptul că, după anul 1990, populația stabilă a județului a scăzut cu circa 40.000 de locuitori, iar prognoza (în varianta medie) pentru anul 2025 prevede scăderea populației cu încă 30.000 de locuitori. Pe de altă parte, populația ocupată din județ a scăzut cu circa 10.000 de persoane, pe fondul accentuării migrației externe a forței de muncă. Salariile mureșenilor

sunt mai scăzute atât în comparație cu media națională, cât și cu cea de la nivelul Regiunii Centru, ceea ce acutizează fenomenul de migrație internă a forței de muncă către județele învecinate.

Deși ancheta în rândul populației nu a tratat explicit subiectul migrației forței de muncă, unele dintre concluziile acesteia sunt relevante pentru această temă. Mulți dintre respondenți au invocat ca măsuri necesare, pentru comunitățile lor, alocarea de terenuri pentru construcția de locuințe, sprijin pentru tinerii căsătoriți, crearea de locuri de muncă pentru tinerii calificați, extinderea gamei de servicii oferite, îmbogățirea infrastructurii de cultură și agrement, etc.

Măsura 1.1. Îmbunătățirea calității serviciilor publice și adoptarea unor măsuri active de ocupare a resurselor de muncă în localitățile rurale în vederea stopării fenomenului de migrație a forței de muncă tinere și calificate

Scop

Scopul acestei măsuri este de a crește gradul de ocupare a resurselor de muncă din județul Mureș, în perspectiva reducerii migrației forței de muncă către alte zone din țară sau străinătate.

Descriere

Implementarea acestei măsuri presupune antrenarea tinerilor în programele de revigorare a mediului rural, mai ales în cazul localităților aflate în declin demografic și socio-economic, și în dezvoltarea economiei rurale. Pe termen mediu, efectuarea de investiții în infrastructura tehnico-edilitară a localităților rurale (vezi capitolul Infrastructuri Specializate), creșterea accesului la servicii, mai ales la cele de asistență medicală, de cultură, artă și sport, comerciale și de agrement, va conduce la stabilizarea persoanelor apte de muncă din respectivele așezări. Pe termen lung, se propune elaborarea de programe și proiecte privind creșterea gradului de ocupare a forței de muncă tinere, calificate și a celei feminine, prin accesarea de fonduri structurale, de exemplu prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Angrenarea tinerilor în programe de revigorare a spațiului rural și a economiei rurale	Toate localitățile rurale	CL,
Termen mediu 2014-2017		

Implementarea unor proiecte care să conducă la asigurarea confortului edilitar și a ofertei calitativ superioare în planul serviciilor, a dotărilor medical-sanitare și socio-culturale în mediul rural	Toate localitățile	CJ, CL, DSP, ISJ, DCC
Termen lung 2018-2022		
Realizarea de programe pentru creșterea gradului de ocupare a forței de muncă feminine și tinere și stabilizarea acestora prin programe și facilități pe termen lung		CL, CJ, AJOFM, ALOFM, ONGuri, ADR

Indicatori de rezultat:

Număr de persoane tinere implicate în programe de revigorare a mediului rural –

Număr de proiecte de îmbunătățire a serviciilor publice în mediul rural –

Număr de programe de ocupare a forței de muncă tinere, calificate și feminine –

Număr de persoane angajate –

Măsura 1.2. Medierea reinsertiei repatriaților pe piața muncii

Scop

Măsura își propune susținerea procesului de remigrației a forței de muncă din alte țări sau zone ale țării, prin medierea reinsertiei repatriaților pe piața locală a muncii.

Descriere

Pe termen scurt, este propusă înființarea de centre de consiliere și orientare privind cariera pentru persoanele repatriate, precum și a unor centre zonale de formare și pregătire profesională, respectiv de mediere a muncii, în centrele urbane ale județului și în localitățile rurale cu rol polarizator. Concomitent, se impune organizarea unor burse de locuri de muncă dedicate persoanelor repatriate sau care intenționează să se reîntoarcă în localitățile de domiciliu. Pe termen mediu și lung, se propune acordarea de facilități și concesionarea de terenuri pentru dezvoltarea de afaceri proprii de către autoritățile locale, în paralel cu organizarea de sesiuni de formare în domeniul educației antreprenoriale în centrele zonale propuse anterior. Dacă la aceste măsuri le adăugăm pe cele de dezvoltare a infrastructurilor de afaceri din centrele județului, se crează premisele accentuării procesului de remigrație.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Înființarea unor centre de consiliere și orientare privind cariera pentru persoanele repatriate	Târgu Mureș, Sighișoara, Reghin, Târnăveni, Sovata, Sărmașu	AJOFM, ISJ, CL
Înființarea de centre zonale pentru servicii de consiliere profesională, formare și pregătire profesională, medierea muncii	Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara, Luduș, Târnăveni, Sărmașu, Sovata, Deda	CNFPA, CL, AJOFM
Organizarea de burse de locuri de muncă pentru persoanele repatriate	În localitățile în care există ALOFM	CL, AJOFM
Termen mediu 2014-2017		
Acordarea de facilități și concesionarea de terenuri pentru înființarea de unități economice în zonele rurale	În toate localitățile	CJ, CL
Organizarea de cursuri gratuite de educație antreprenorială pentru persoanele repatriate prin centrele zonale	În toate localitățile	CJ, CL, CCIA MS
Termen lung 2018-2022		
Acordarea de consultanță, facilități fiscale și de altă natură persoanelor repatriate care inițiază afaceri pe plan local generatoare de profit	În toate localitățile	CJ, CL

Indicatori de rezultat:

Număr de centre de consiliere-orientare înființate – 6

Număr de centre zonale de asistare a persoanelor apte de muncă nou create – 8

Număr de burse de muncă organizate –

Număr de unități economice înființate de repatriați –

Număr de persoane asistate, consiliate, formate, mediate –

Număr de persoane repatriate angajate –

Cuquantumul facilităților fiscale acordate antreprenorilor repatriați –

Obiectiv specific 2

Adaptarea ofertei educaționale la cerințele actuale ale pieței forței de muncă, în vederea asigurării nivelului de calificare și specializare cerut de mediul de afaceri.

Justificare

Analiza situației actuale de pe piața județeană a muncii indică tendința de reorientare a populației ocupate în agricultură către sectorul serviciilor. Cu toate acestea, județul Mureș se remarcă printr-o pondere încă ridicată a populației ocupate în agricultură (30,7%). O altă tendință manifestată pe piața muncii este aceea de scădere a ponderii muncitorilor în totalul salariaților, în favoarea persoanelor cu studii superioare. Începând cu anul 2007, județul Mureș se confruntă cu o creștere ușoară a ratei șomajului, mai ales în rândul populației cu studii primare și a persoanelor de peste 30 de ani. În acest context, se impune reorientarea serviciilor de educație către categoria adulților și intensificarea procesului de formare profesională continuă, în vederea adaptării la cerințele mediului de afaceri.

Ancheta realizată în rândul locuitorilor județului a indicat o percepție relativ favorabilă sistemului public de învățământ, 66% dintre mureșeni apreciind calitatea acestui serviciu ca bună sau foarte bună.

În profil teritorial, percepția asupra calității învățământului variază: în zonele Târgu Mureș și Sighișoara, învățământul se bucură de aprecierea pozitivă a peste 75% dintre locuitorii zonei, în timp ce în zona Reghin de doar 44% dintre rezidenți.

Propunerile intervievaților cu privire la dezvoltarea învățământului vizează crearea de noi grădinițe, licee și facultăți.

Măsura 2.1. Reorganizarea și diversificarea ofertei educaționale în sfera învățământului profesional și vocațional, în raport cu profilul economic local

Scop

Această măsură își propune să adapteze oferta educațională de la nivelul județului la exigențele pieței județene a forței de muncă, în vederea creșterii gradului de ocupare a forței de muncă.

Descriere

Pentru perioada imediat următoare, se impune realizarea unei analize a nevoilor de competențe ale mediului local de afaceri și a ofertei existente în sfera învățământului vocațional și tehnic. Consiliile

locale și autoritățile responsabile vor trebui să acorde sprijin financiar și servicii de consiliere copiilor și familiilor acestora, în vederea reducerii abandonului și absenteismului local. Pe termen mediu, este necesară revizuirea și diversificarea ofertei școlilor de arte și meserii, celor postliceale și de maiștri, în vederea adaptării la cerințele mediului de afaceri local și a evoluțiilor de pe piața forței de muncă. Concomitent, se va avea în vedere asigurarea fondului logistic al acestor unități de învățământ, în vederea asigurării calității procesului de instruire. Pe termen lung, este prioritară încheierea unor parteneriate cu firmele locale pentru stagii de practică ale cursanților, atragerea și stabilizarea de cadre didactice cu expertiză în domeniile vizate.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Analiza nevoilor de competențe ale mediului de afaceri, la nivelul fiecărei localități a județului și a ofertei existente în sfera învățământului profesional și vocațional	Toate localitățile	ISJ, CL, CJ
Reducerea abandonului și a absenteismului școlar prin acordarea de sprijin financiar și servicii de consiliere copiilor și familiilor	Toate localitățile	ISJ, CL, CJ, ONGuri
Termen mediu 2014-2017		
Revizuirea și diversificarea ofertei școlilor de arte și meserii din județ în raport cu cerințele pieței muncii și dotarea tehnică corespunzătoare a acestora	Târgu Mureș, Sighișoara, Târnăveni, Luduș, Nirajului, de Pădure, Sovata, Bahnea, Band, Deda, Eremitu, Ernei, Gurghiu, Râciu	ISJ, AJOFM
Revizuirea și diversificarea ofertei școlilor postliceale din județ în raport cu nevoile pieței muncii și dotarea tehnică corespunzătoare a acestora	Târgu Mureș, Sighișoara, de Pădure, Gurghiu	ISJ, AJOFM
Termen lung 2018-2022		
Adaptarea ofertei educaționale la modificările intervenite	Târgu Mureș,	ISJ, AJOFM

în nevoia de forță de muncă a mediului de afaceri local	Sighișoara, Reghin, Târnăveni, Iernut, Luduș, Miercurea Nirajului, Sângeorgiu de Pădure, Sârmașu, Sovata, Bahnea, Band, Deda, Eremitu, Ernei, Gurghiu, Râciu	
Facilitarea încheierii unor parteneriate cu companii și instituții pentru derularea de stagii de practică	Târgu Mureș, Sighișoara, Reghin, Târnăveni, Iernut, Luduș, Miercurea Nirajului, Sângeorgiu de Pădure, Sârmașu, Sovata, Bahnea, Band, Deda, Eremitu, Ernei, Gurghiu, Râciu	ISJ, CL, CJ, asociații patronale, CCI

Indicatori de rezultat:

Analiză a nevoilor de competențe ale mediului de afaceri și a ofertei învățământului tehnic și vocațional elaborată – 1

Număr de familii și elevi susținuți financiar –

Număr de noi specializări în oferta școlilor de arte și meserii –

Număr de noi specializări în oferta școlilor postliceale –

Număr de parteneriate pentru stagii de practică semnate –

Măsura 2.2. Creșterea capacității populației active a județului Mureș de a se adapta la cerințele pieței forței de muncă, prin creșterea flexibilității, mobilității și îmbunătățirea accesului la piața forței de muncă

Scop

Scopul acestei măsuri este creșterea adaptabilității, flexibilității, mobilității și accesului forței de muncă din județul Mureș la piața muncii, în vederea creșterii gradului de ocupare și reducerii șomajului.

Descriere

Măsura implică, pe termen scurt, derularea unor programe de informare și consiliere profesională, de formare și pregătire profesională, precum și de mediere a muncii. La acestea se adaugă

continuarea măsurilor de ocupare temporară a forței de muncă în serviciile publice, luate de consiliile locale. Pe termen mediu, se prevede înființarea unor centre zonale pentru servicii adresate persoanelor apte de muncă și coordonarea acțiunilor de ocupare a forței de muncă ale diferiților actori publici și privați. Pe termen lung, se prevede înființarea unui centru județean de formare profesională a adulților și de evaluare a competențelor pentru ocupații căutate pe piața județeană a muncii și pentru ocupații inovative.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Programe de informare și consiliere profesională, formare și pregătire profesională, medierea muncii	Toate localitățile județului	AJOFM, CNFPA, ONG,
Acțiuni de ocupare temporară a forței de muncă din mediul rural în servicii publice gestionate de CL	Toate localitățile rurale	CJ, CL
Programe de susținere a angajării tinerilor absolvenți în căutarea primului loc de muncă	Toate localitățile județului	AJOFM, ONG
Termen mediu 2014-2017		
Înființarea de centre zonale pentru servicii de consiliere profesională, formare și pregătire profesională, medierea muncii	Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara, Luduș, Târnăveni, Sărmașu, Sovata, Deda	CNFPA, AJOFM, ONG, Furnizori de formare, Centre de evaluare de competențe
Coordonarea activităților AJOFM Mureș, primăriilor și agenților economici prin gestionarea eficientă a informațiilor legate de locurile de muncă disponibile și de reconversia profesională a forței de muncă disponibilizate	Toate localitățile	AJOFM, CL, agenții economici
Termen lung 2018-2022		
Înființarea unui centru județean de formare profesională a adulților și de evaluare a competențelor pentru ocupații cerute pe piața muncii și ocupații inovative	Târgu Mureș	CNFPA, AJOFM

Indicatori de rezultat:

Număr de programe de informare și consiliere, de formare și de mediere a muncii –

Număr de persoane informate, consiliate, formate și mediate –

Număr de persoane încadrate în muncă –

Număr de persoane ocupate temporar prin acțiuni ale autorităților publice locale –

Număr de centre zonale de servicii pentru forța de muncă – 8

Centru județean de formare profesională și de evaluare de competențe – 1

Obiectiv specific 3

Asigurarea pe termen lung a echilibrului demografic, prin stimularea natalității, creșterea duratei vieții active și ameliorarea fenomenului de îmbătrânire demografică

Justificare

Analiza situației demografice a județului Mureș și a principalilor indicatori demografici a evidențiat accentuarea fenomenului de îmbătrânire demografică, circa 20% dintre locuitorii județului depășind vârsta de 60 de ani. Chiar dacă speranța de viață s-a încadrat pe un trend crescător, depășind pragul de 72 de ani, fenomenul de îmbătrânire a populației va contribui la menținerea unei rate ridicate a mortalității generale. Pe de altă parte, natalitatea tinde să se stabilizeze, pe fondul numărului ridicat de nașteri din mediul rural, mai ales din comunitățile rrom, fără însă a asigura premisele unei creșteri naturale a numărului de locuitori. În acest context, în vederea asigurării resurselor de muncă la nivelul județului, se impune creșterea calității serviciilor medicale, în vederea prelungirii duratei vieții active și a creșterii natalității.

Peste 42% dintre mureșeni consideră că serviciile de asistență medicală sunt de calitate proastă, iar 55% dintre aceștia au aceeași părere despre serviciile de asistență medicală. Aceste servicii sunt mult mai apreciate în zona Târgu Mureș, dar considerate ca fiind nesatisfăcătoare în zonele Reghin, respectiv Luduș-Iernut.

Aceeași anchetă în rândul populației a indicat dorința locuitorilor județului de a beneficia de mai multe centre de planning familial, creșe, sprijin financiar pentru tineri, de centre medicale și noi spitale, permanență medicală, etc.

Măsura 3.1. Extinderea oportunităților de integrare pe piața muncii a femeilor, concomitent cu creșterea natalității

Scop

Această măsură își propune să contribuie la menținerea echilibrului demografic prin creșterea natalității și a gradului de ocupare a tinerelor mame.

Descriere

Pe termen scurt, implementarea acestei măsuri presupune înființarea de centre de planning familial în toate localitățile cu peste 5000 de locuitori, precum și sprijin financiar suplimentar pentru familiile cu copii și cu venituri reduse, din fondurile autorităților locale. Pe termen mediu și lung, se impune creșterea numărului de locuri în creșe și modernizarea acestora, adaptarea orarului de funcționare a unităților din învățământul preșcolar la programul de lucru al părinților, înființarea serviciilor after-school în mediul urban, precum și acțiuni gratuite de consiliere și asistență de specialitate a tinerelor mame pentru integrare/reintegrarea pe piața muncii.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Crearea de facilități de planificare familială în toate localitățile cu peste 5000 de locuitori	Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara, Sovata, Târnăveni, Sărmașu, Luduș, Iernut, Ungheni, Cristești, Band, Gurghiu, Miercurea Nirajului, Sângeorgiu de Pădure, Pănet, Band	CL, DSP, ONG
Sprijin financiar suplimentar pentru familiile cu copii și cu venituri reduse	Toate localitățile	CJ, CL
Termen mediu 2014-2017		
Modernizarea creșelor și creșterea numărului de locuri în creșe	Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara, Luduș	DSP, ISJ, CL, CJ
Consiliere și asistență de specialitate gratuită privind reintegrarea pe piața muncii a tinerelor mame	Toate localitățile	AJOFM, ONG
Termen lung 2018-2022		
Construcția de noi creșe în zonele cu peste 10000 de locuitori	Sovata, Târnăveni	DSP, CL, CJ

Indicatori de rezultat:

Număr de centre de planning familial – 25

Număr de beneficiari de sprijin financiar suplimentar –

Număr de creșe noi – 2

Creșterea % a numărului de noi locuri în creșe –

Număr de creșe modernizate - 5

Număr de centre after-school create – 10
 Număr de persoane consiliate și asistate –
 Număr de persoane încadrate în muncă –

Măsura 3.2. Îmbunătățirea calității serviciilor medicale în scopul creșterii speranței de viață și a prelungirii duratei vieții active

Scop

Scopul acestei măsuri este scăderea ratei morbidității, creșterea speranței de viață a populației și prelungirea vieții active a locuitorilor județului Mureș, prin creșterea calității serviciilor de informare și asistență medicală.

Descriere

Implementarea acestei măsuri presupune, pe termen scurt, derularea unor campanii de prevenire a îmbolnăvirii cu boli cronice și infecțioase, derularea unor programe de educație sanitară, facilitarea înființării de puncte farmaceutice și farmacii în toate localitățile cu peste 1000 de locuitori. Pe termen mediu, se prevede înființarea unor centre de permanență medicală în zonele rurale și asistență medicală gratuită pentru persoanele cu venituri reduse. Pe termen lung, la aceste măsuri se adaugă și reînființarea rețelei de cabinete medicale școlare în toate localitățile cu o populație școlară mai mare de 500 de elevi, precum și efectele măsurilor de îmbunătățire a infrastructurii de asistență medicală și socială.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Derularea unor campanii de prevenire a îmbolnăvirii cu boli cronice și infecțioase	Toate localitățile	DSP, ONG
Derularea unor programe de educație sanitară	Toate localitățile	DSP, ONG
Punerea la dispoziție a unor spații și acordarea de facilități pentru înființarea de puncte farmaceutice în toate localitățile cu peste 1000 de locuitori	Toate localitățile	CL
Termen mediu 2014-2017		
Crearea unor centre de permanență medicală în toate zonele rurale cu peste 20.000 de locuitori	Band, Bălăușeri, Deda, Ibănești, Râciu, Mica	CJ, CL, DSP

Asistență medicală gratuită pentru persoanele cu venituri reduse	Toate localitățile	CJ, CL, DSP
Termen lung 2018-2022		
Înființarea de cabinete medicale școlare în toate unitățile de învățământ cu peste 500 de elevi	În localitățile în care există o populație școlară de peste 500 copii	CJ, CL, DSP, ISJ

Indicatori de rezultat:

Număr de campanii de informare derulate –

Număr de persoane informate –

Număr de programe de educație sanitară derulate –

Număr de noi farmacii și puncte farmaceutice create –

Număr de centre de permanență create –

Număr de persoane asistate medical gratuit –

Număr de cabinete medicale școlare create –

11.5. Rețeaua de localități

Obiectiv general

Adaptarea rețelei de localități de la nivelul județului Mureș, la exigențele de amenajarea teritoriului și la realitățile economico-sociale, în direcția creșterii funcționalității acesteia.

Acest obiectiv general se corelează cu obiectivele definite în următoarele documente strategice de la nivel județean, regional și național:

Programul de dezvoltare al județului Mureș 2007-2013: Prioritatea 1 – Îmbunătățirea infrastructurii locale și județene (transport, mediu, sănătate, asistență socială reabilitare urbană, utilități publice), Prioritatea 4 – Dezvoltarea durabilă a localităților;

Planul de dezvoltare al regiunii „Centru” pentru perioada 2007-2013: Prioritatea 1 – Dezvoltarea infrastructurii locale și regionale (transport, mediu, reabilitare urbană, utilități publice, infrastructură socială- școli, spitale etc.), Prioritatea 4 – Dezvoltare rurală., Prioritatea 7 – Dezvoltarea urbană durabilă;

Planul național de dezvoltare 2007-2013: Prioritatea 5 – Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol, Prioritatea 6 – Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării;

Cadrul strategic național de referință 2007-2013: Prioritatea 1 – Dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene, Prioritatea 5 – Promovarea dezvoltării teritoriale echilibrate;

Programul operațional regional 2007-2013: Axa prioritară 1 – Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor-poli urbani de creștere;

Programul național pentru dezvoltare rurală 2007-2013: Axa 3 – Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale;

Conceptul strategic de dezvoltare teritorială România 2030: Obiectivul 3 – Structurarea și dezvoltarea echilibrată a rețelei de localități urbane, Obiectivul 5 – Dezvoltarea rurală.

Obiectiv specific 1

Reorganizarea rețelei actuale de localități prin măsuri de comasare-desprindere

Justificare

Analiza situației actuale a rețelei de localități din județul Mureș a indicat existența unor așezări rurale, componente ale orașelor, care sunt în situația de a fi absorbite de centrul urban învecinat, ca urmare a extinderii vetrei acestora. Având în vedere că populația acestor așezări a crescut

semnificativ în ultimii ani și legăturile funcționale puternice cu centrele urbane învecinate, se propune comasarea acestora cu respectivele municipii.

Măsura 1.1. Comasarea unor așezări rurale

Scop

Scopul acestei măsuri este de a asigura funcționalitatea rețelei de așezări din județul Mureș și de a crea premisele extinderii vetrelor localităților.

Descriere

Implementarea acestei măsuri implică realizarea studiilor și documentațiilor solicitate pentru măsura de comasare a localităților propuse și inițierea demersurilor legale implicate de procesul de contopire.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Analiză de fezabilitate pentru comasarea a 46 de sate și 5 localități componente ale municipiilor	Vezi Anexa 3	CL, CJ
Termen mediu 2014-2017		
Inițierea demersurilor legislative de aprobare a comasării satelor propuse	Vezi Anexa 3	CL, CJ

Indicatori de rezultat:

Număr de localități comasate – 51

Obiectiv specific 2

Revitalizarea zonelor rurale aflate în declin în vederea asigurării cerințelor minimale de deservire a populației

Justificare

Analiza rețelei actuale de așezări din județul Mureș a indicat faptul că, în perioada 1966-2002, 8 comune au înregistrat scăderi ale populației stabile de peste 50%, iar 27 de comune au înregistrat scăderi de 30-50% ale populației. La acestea, se adaugă 46 de sate cu o populație mai mică de 50 de locuitori. Aceste localități se află la distanțe apreciabile față de centrele urbane, fiind cele mai

afectate de procesul industrializării și colectivizării din perioada comunistă, implicit de fenomenul exodului rural. Prin prisma existenței milenare a multora dintre aceste localități și a dificultăților implicate de comasarea acestora, se propune adoptarea unor măsuri de revitalizare urgentă a acestor așezări.

Rezultatele anchetei în rândul populației au indicat faptul că 41% din locuitorii din mediul rural sunt nemulțumiți de calitatea infrastructurii, mai ales a celei rutiere (51%), respectiv a celei de alimentare cu apă și canalizare (65%). Aceeași ierarhie o întâlnim și cu privire la percepția locuitorilor de la sate referitor la principalele probleme ale comunităților lor: drumurile (31%), canalizarea (25%), apa (15%) sau iluminatul public (7%). Serviciile de asistență medicală, cultură și agrement, respectiv de asistență socială sunt cele mai puțin apreciate de cetățenii din mediul rural, peste 45% considerându-le de proastă calitate. Alte servicii pe care locuitorii și le-ar dori sunt cele de salubritate, bancare, de ordine publică sau de transport.

Măsura 2.1. Crearea, modernizarea și întreținerea infrastructurii tehnico-edilitare și a clădirilor de interes public în zonele rurale aflate în declin

Scop

Scopul acestei măsuri este de revitalizare a zonele rurale afectate de fenomenul exodului populației și încurajarea remigrației, prin derularea de investiții în sfera infrastructurii tehnico-edilitare, care să asigure satisfacerea cerințelor minime (legale) de deservire a populației.

Descriere

Implementarea acestei măsuri presupune, pe termen scurt, inventarierea clădirilor din patrimoniul public și a stării fizice (de funcționalitate) a acestora, precum și elaborarea studiilor de fezabilitate pentru modernizarea drumurilor locale, acolo unde astfel de studii nu au fost elaborate. Pe termen mediu și lung, se propune executarea lucrărilor de creare-modernizare-întreținere a infrastructurii tehnico-edilitare și a clădirilor de interes public din localitățile identificate ca necesitând măsuri urgente de revitalizare.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Inventarierea clădirilor de interes public	Satele: Lăpușna, Jacu, Chinciuș, Văidăcuța,	CJ, CL

existente și a stării de degradare a acestora	Herepea, Sâniacob, Bezidu Nou, Șapartoc Comunele: Băla, Bichiș, Cozma, Iclânzul, Papiu Ilarian, Râciu, Vețca, Viișoara	
Elaborarea studiilor de fezabilitate pentru modernizarea drumurilor locale	Satele: Lăpușna, Jacu, Chinciuș, Văidăcuța, Herepea, Sâniacob, Bezidu Nou, Șapartoc Comunele: Băla, Bichiș, Cozma, Iclânzul, Nadeș, Papiu Ilarian, Râciu, Tăureni, Vețca, Viișoara	CJ, CL
Termen mediu 2014-2017		
Executarea lucrărilor de creare-modernizare a infrastructurii tehnico-edilitare și a clădirilor de interes public	Satele: Lăpușna, Jacu, Chinciuș, Văidăcuța, Herepea, Sâniacob, Bezidu Nou, Șapartoc Comunele: Băla, Bichiș, Cozma, Iclânzul, Nadeș, Papiu Ilarian, Râciu, Tăureni, Vețca, Viișoara	CJ, CL
Termen lung 2018-2022		
Executarea de lucrări de întreținere, extindere a infrastructurii și clădirilor de interes public	Satele: Lăpușna, Jacu, Chinciuș, Văidăcuța, Herepea, Sâniacob, Bezidu Nou, Șapartoc Comunele: Băla, Bichiș, Cozma, Iclânzul, Nadeș, Papiu Ilarian, Râciu, Tăureni, Vețca, Viișoara	CJ,CL

Indicatori de rezultat:

Număr de cladiri inventariate –

Număr de studii elaborate –

Număr de lucrări executate –

Măsura 2.2. Atragerea de investiții private în comunele identificate ca fiind în declin

Scop

Această măsură își propune sprijinirea dezvoltării de investiții private în economia localităților rurale identificate ca fiind în declin, în vederea stabilizării forței de muncă locale și a remigrației.

Descriere

Acțiunile prevăzute pentru implementarea acestei măsuri constau în elaborarea, pe termen scurt, de studii privind resursele existente la nivelul localităților identificate și activitățile economice

adevrate respectivelor comunități. Tot în această fază, autoritățile locale ar trebui să inventarieze și să promoveze activele existente la nivelul comunităților vizate, în vederea creării premiselor atragerii, în respectivele locații, de investiții private. Pe termen mediu, vor trebui intensificate eforturile de atragere a unor parteneri privați și de concesionare a unor terenuri pentru investiții, pe baza delimitării teritoriale a zonelor dedicate activităților economice. Pe termen lung, se impune acordarea de facilități investitorilor atrași, conform prevederilor legale, în vederea stabilizării acestora în respectivele localități și continuarea eforturilor de diversificare a profilului economic al comunităților vizate.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Studiu de identificare a resurselor locale (naturale, materiale, de forță de muncă) și a activităților economice cu perspective bune de dezvoltare la nivelul fiecărei comune	Apold, Ațintiș, Bahnea, Băla, Beica de Jos, Bichiș, Bogata, Chiheru de Jos, Cozma, Crăiești, Cucerdea, Cuci, Fărăgău, Fântânele, Grebenișu de Câmpie, Hodoșa, Iclânzul, Măgherani, Miheșu de Câmpie, Nadeș, Neaua, Ogra, Papiu Ilarian, Pogăceaua, Râciu, Sânger, Sânpetru de Câmpie, Suplac, Șăulia, Șincai, Tăureni, Voivodeni, Vețca, Viișoara, Zagăr	CJ, CL, ADR
Inventarierea oportunităților de investiții și a activelor existente (clădiri, terenuri, utilaje, etc.)		CJ, CL
Termen mediu 2014-2017		
Identificarea de potențiali investitori privați		CJ, CL, CCIA MS, ADR
Concesionarea de terenuri și acordarea de facilități investitorilor interesați	Apold, Ațintiș, Bahnea, Băla, Beica de Jos, Bichiș, Bogata, Chiheru de Jos, Cozma, Crăiești, Cucerdea, Cuci, Fărăgău, Fântânele, Grebenișu de Câmpie, Hodoșa, Iclânzul, Măgherani, Miheșu de Câmpie, Neaua, Ogra, Papiu Ilarian, Pogăceaua, Râciu, Sânger, Sânpetru de Câmpie, Suplac, Șăulia, Șincai, Tăureni, Voivodeni, Vețca, Viișoara, Zagăr	CJ, CL
Termen lung 2018-2022		

Identificarea de noi oportunități de afaceri pentru diversificarea activităților economice		CJ, CL, CCIA MS, ADR
Extinderea suprafețelor alocate activităților economice	Apold, Ațintiș, Bahnea, Băla, Beica de Jos, Bichiș, Bogata, Chiheru de Jos, Cozma, Crăiești, Cucerdea, Cuci, Fărăgău, Fântânele, Grebenișu de Câmpie, Hodoșa, Iclânzul, Măgherani, Miheșu de Câmpie, Neaua, Ogra, Papiu Ilarian, Pogăceaua, Râciu, Sânger, Sânpetru de Câmpie, Suplac, Șăulia, Șincai, Tăureni, Voivodeni, Vețca, Viișoara, Zagăr	CJ, CL

Indicatori de rezultat:

Număr de studii elaborate –

Număr de active inventariate –

Număr de investitori atrași –

Valoarea investițiilor atrase –

Numărul de locuri de muncă create prin investiții –

Cuantumul facilităților acordate investitorilor –

Obiectivul specific 3

Asigurarea unei dezvoltări echilibrate a rețelei de localități prin diversificarea funcțiilor localităților cu rol polarizator

Justificare

Analiza rețelei de localități de la nivelul județului Mureș a evidențiat existența unor noduri de creștere și dezvoltare, mai exact a unor localități cu rol polarizator. În această categorie intră toate localitățile urbane și o serie de așezări rurale, în care s-au dezvoltat funcții diverse de deservire a populației din zonele adiacente. În aceste localități, se impune întărirea funcțiilor existente și dezvoltarea altora noi, pentru a asigura acoperirea nevoilor de deservire ale populației județului și de asigurare a unei dezvoltării policentrice.

Ancheta în rândul populației județului Mureș a indicat faptul că jumătate dintre respondenți se îndreaptă către municipiul Târgu Mureș atunci când apelează la servicii ce nu sunt disponibile în localitatea de domiciliu. Alți poli județeni care atrag consumatori din alte localități sunt Sighișoara

(8,3%), Reghin (7,2%), Târnăveni (4,5%), Luduș (2,7%), Iernut, Bălăușeri, Sărmașu sau Ungheni. Aceste centre au, așadar, un rol polarizator pentru zonele adiacente, prin serviciile oferite, rol ce va trebui susținut prin diversificarea funcțiilor acestor localități.

Măsura 3.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de utilitate publică și a serviciilor publice de la nivelul localităților cu rol polarizator

Scop

Această măsură este menită să asigure dezvoltarea policentrică a județului Mureș, prin investiții publice în dezvoltarea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare a localităților cu rol polarizator.

Descriere

Implementarea acestei măsuri presupune, pe termen scurt, realizarea unui studiu de delimitare a centrelor cu rol polarizator, a arealelor de influență a acestora, a funcțiilor existente și a celor necesare a fi dezvoltate. Pe termen mediu, se impune inventarierea dotărilor tehnico-edilitare existente în aceste localități și elaborarea documentațiilor de fezabilitate pentru extinderea și modernizarea acestora. Pe termen lung, se prevede executarea lucrărilor efective de construire-modernizare a infrastructurii publice de deservire a populației (unități spitalicești, centre de asistență socială, spații verzi, amenajări turistice, judecătoria, birouri notariale, rețele de utilități, etc.) în localitățile cu rol polarizator.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Identificarea localităților cu rol polarizator de la nivelul județului și a funcțiilor ce pot fi dezvoltate la nivelul acestora	11 localități urbane 6 localități rurale: Acățari, Band, Bălăușeri, Deda, Gurghiu, Râciu;	CL,CJ
Termen mediu 2014-2017		
Inventarierea dotărilor tehnico-edilitare existente și elaborarea documentațiilor tehnice pentru extinderea acestora:	11 localități urbane 6 localități rurale: Acățari, Band,	CL, CJ

	Bălăușeri, Deda, Gurghiu, Râciu;	
<p>Construirea de noi clădiri și dotări de interes public:</p> <ul style="list-style-type: none"> - unitate medico-socială, liceu, birou notarial Ungheni; - modernizarea unităților spitalicești, extinderea rețelelor de iluminat, canalizare, reabilitarea spațiilor publice, reabilitarea spațiilor verzi Târgu Mureș; - spital municipal nou, reabilitarea și extinderea rețelei de apă-canalizare, modernizarea stației de epurare, amenajarea locuințelor pentru plasament familial, construcția și dotarea unui centru de îngrijire pentru persoane vârstnice, extindere și reabilitare spații verzi, decolmatarea albiei râului Mureș în municipiul Reghin; - modernizarea spitalului orășenesc, extinderea și modernizarea rețelelor de apă-canalizare, modernizarea stației de epurare, crearea unui centru de tranzit pentru copii proveniți din centrele de plasament în orașul Luduș; - înființarea unui spital orășenesc, extinderea rețelei de apă-canalizare, modernizarea stației de epurare, înființarea unui hotel și a unui birou notarial în orașul Iernut; - construcția unui spital municipal nou, extinderea rețelei de alimentare cu apă-canalizare, modernizarea stației de epurare și a uzinei de apă în municipiul Sighișoara; - înființarea de centre de sănătate, birouri notariale, structuri de primire turistică, zone de servicii comerciale și bancare, școli profesionale în comunele Acățari și Bălăușeri; - construcția unui spital orășenesc nou, extinderea și reabilitarea rețelei de apă-canalizare, construcția unui centru social, reabilitarea clădirilor din centrul istoric, extinderea rețelei comerciale în municipiul Târnăveni; - înființarea unui spital orășenesc, extinderea rețelei de utilități, reabilitarea clădirilor de patrimoniu, crearea de 	<p>11 localități urbane</p> <p>6 localități rurale:</p> <p>Acățari, Band, Bălăușeri, Deda, Gurghiu, Râciu</p>	<p>CL, CJ, ISJ, Ministerul Sanătății, Bănci, E.ON GAZ, Furnizori de utilități, Direcția pentru Protecția Copilului,</p>

<p>noi zone comerciale și de servicii pentru populație, modernizarea stației de epurare în orașul Sovata;</p> <ul style="list-style-type: none"> - înființarea unui spital orășenesc, înființarea unei judecătoriai, extinderea și modernizarea rețelei de utilități, crearea de spații verzi, extinderea rețelei comerciale, amenajarea turistică a lacului de la Bezid în orașul Sângeorgiu de Pădure; - înființarea unui spital orășenesc, a unei judecătoriai, a unui birou notarial, a unei zone comerciale, reabilitarea sistemului de canalizare-alimentare cu apă-alimentare cu gaze naturale, modernizarea stației de epurare, reabilitarea clădirilor de interes public în orașul Miercurea Nirajului; - înființarea unui spital orășenesc, a unei judecătoriai, a unui birou notarial, a unei zone comerciale și de servicii, crearea și modernizarea de spații verzi, extinderea și modernizarea rețelelor de utilități, a celei de iluminat public, construcția unui centru social, modernizarea spațiilor publice, modernizarea drumurilor locale în orașul Sărmașu; - înființarea și modernizarea de centre de sănătate, diversificarea ofertei educaționale, extinderea rețelelor de utilități, înființarea de birouri notariale și agenții bancare, crearea și modernizarea de spații verzi, modernizarea drumurilor locale în comunele Deda, Band și Gurghiu; 		
Termen lung 2018-2022		
Continuarea investițiilor de pe termen mediu		

Indicatori de rezultat:

Studiu privind centrele cu rol polarizator elaborat – 1

Studiu de inventariere a dotărilor tehnico-edilitare – 1

Număr de studii de fezabilitate/proiecte tehnice realizate –

Număr de elemente de infrastructură publică create/modernizate –

Măsura 3.2. Atragerea de investiții private în localitățile cu rol polarizator pentru a asigura o dezvoltare economică policentrică a județului Mureș

Scop

Scopul acestei măsuri este acela de a potența funcția economică a localităților cu rol polarizator, în scopul asigurării unei dezvoltări socio-economice policentrice a județului Mureș.

Descriere

Pe termen scurt, implementarea acestei măsuri implică inventarierea, de către autoritățile locale responsabile, a oportunităților de afaceri și a disponibilității de terenuri pentru activități productive și de servicii din localitățile identificate ca având rol polarizator. Pe termen mediu, se impune extinderea rețelei de utilități și asigurarea accesului la astfel de servicii a zonelor economice propuse și concesionarea parcelelor de teren către potențialii investitori privați. În această etapă, se va avea în vedere atragerea, cu prioritate, de investiții conforme cu funcția prevăzută pentru respectiva zonă și cu profilul economic al localității. Pe termen lung, se impune dezvoltarea serviciilor de afaceri pentru companiile atrase, de genul birourilor de consultanță, zonelor logistice sau nucleelor de cercetare și extinderea zonelor economice, în cazul în care contextul va exista cerere din partea mediului privat.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Identificarea oportunităților de afaceri din localitățile identificate ca având rol economic polarizator	11 localități urbane 6 localități rurale: Acățari, Band, Bălăușeri, Deda, Gurghiu, Râciu	CJ, CL, CCIA MS, ADR
Identificarea de terenuri pretabile pentru amplasarea de noi unități economice, la nivelul localităților identificate ca având rol polarizator	11 localități urbane 6 localități rurale: Acățari, Band, Bălăușeri, Deda, Gurghiu, Râciu	CJ, CL
Termen mediu 2014-2017		
Extinderea utilităților în zonele de afaceri identificate	11 localități urbane 6 localități rurale: Acățari, Band, Bălăușeri, Deda, Gurghiu, Râciu	CL, CJ
Concesiunea de parcele pentru amplasarea de unități economice conform funcției prevăzute pentru	11 localități urbane 6 localități rurale: Acățari, Band,	CL

respectiv zone și cu profilul economic al zonei.	Bălăușeri, Deda, Gurghiu, Râciu	
Termen lung 2018-2022		
Stimularea dezvoltării de servicii de afaceri în zonele de afaceri dezvoltate (incubatoare de afaceri, birouri de consultanță, zone logistice, nuclee de cercetare, etc.)	11 localități urbane 6 localități rurale: Acățari, Band, Bălăușeri, Deda, Gurghiu, Râciu	CJ, CL, ADR, CCIA MS, Asociații patronale
Extinderea zonelor economice dezvoltate și oferirea de facilități	11 localități urbane 6 localități rurale: Acățari, Band, Bălăușeri, Deda, Gurghiu, Râciu	CJ, CL

Indicatori de rezultat:

Studiu de identificare a oportunităților de afaceri elaborat – 1

Suprafața de teren alocată investițiilor –

Suprafața parcelelor concesionate –

Lungimea rețelei de utilități executate –

Număr de investitori atrași –

Valoarea investițiilor private atrase –

Numărul de noi locuri de muncă create –

Număr de furnizori de servicii de afaceri atrași –

Obiectivul specific 4

Asigurarea unui fond locativ corespunzător din punct de vedere calitativ și cantitativ care să asigure condiții de locuire decente

Justificare

Analiza situației fondului locativ și a elementelor pieței imobiliare a județului Mureș a evidențiat unele particularități ale cererii de locuințe. În perioada 2003-2007, s-a înregistrat o creștere de peste 75% a cererii de locuințe, mai ales în mediul rural, care concentrează 60% din cererea de locuințe, pe fondul limitării extinderii zonelor rezidențiale din mediul urban și a creșterii prețurilor terenurilor din orașe. O treime din cererea de locuințe este concentrată în zona periurbană a municipiului Târgu Mureș, restul fiind concentrată în zona Reghin, Sighișoara și Luduș. În acest context, se impune extinderea zonelor rezidențiale, în zonele cu cerere ridicată, asigurarea utilităților necesare, extinderea fondului public de locuințe sociale și reorganizarea zonelor intravilane pentru a obține densități optime ale populației și activităților economice.

Ancheta realizată în rândul populației a relevat faptul că fondul locativ se află printre problemele invocate de respondenți cu privire la comunitățile lor. Printre aceste probleme, cei chestionați au amintit de lipsa locuințelor sociale, a celor pentru tineret, precum și de numărul redus de locuri de casă.

Pe de altă parte, doar 1% dintre respondenți au afirmat că au cunoștință de proiecte ale autorităților în domeniul construcției de locuințe, a reabilitării termice a acestora sau de mansardare a blocurilor.

Măsura 4.1. Extinderea perimetrelor destinate construcției de locuințe în zonele cu cerere ridicată și asigurarea cerințelor minimale de locuire

Scop

Această măsură își propune să creeze premisele extinderii suprafețelor de teren destinate construcției de locuințe și asigurarea infrastructurii publice de deservire a acestor perimetre, în zonele în care există sau se preconizează să existe o cerere ridicată de locuințe.

Descriere

Implementarea acestei măsuri presupune, pe termen scurt, inventarierea cererii de locuințe la nivelul fiecărei localități și a terenurilor pretabile a fi utilizate, pe viitor, pentru extinderea zonelor rezidențiale. Pe termen mediu, este necesară elaborarea documentațiilor de amenajare a zonelor rezidențiale prevăzute, extinderea rețelei de utilități și asigurarea accesului la aceste rețele și concesionarea de parcele pentru construcția de locuințe individuale și colective, cu prioritate tinerilor și celor repatriați. Pe termen lung, se impune construcția de noi facilități de deservire publică a populației în zonele rezidențiale dezvoltate și de extindere spațială a zonelor rezidențiale, în limita disponibilităților de teren existente, în cazul în care va exista cerere.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Inventarierea cererii de locuințe la nivelul fiecărei localități	Târgu Mureș, Reghin, Livezeni, Nadeș, Sântana de Mureș, Sâncraiu de Mureș, Sângeorgiu de Mureș, Corunca, Sighișoara, Sovata, Albești, Luduș, Cristești;	CL
Inventarierea terenurilor aflate în proprietatea consiliilor locale pretabile pentru viitoare	Târgu Mureș, Reghin, Livezeni, Nadeș, Sântana de Mureș, Sâncraiu de Mureș, Sângeorgiu de Mureș, Corunca, Sighișoara, Sovata, Albești, Luduș, Cristești;	CL

zone rezidențiale		
Termen mediu 2014-2017		
Elaborarea documentațiilor de amenajare a teritoriului pentru zonele rezidențiale prevazute	Târgu Mureș, Reghin, Livezeni, Nadeș, Sântana de Mureș, Sâncraiu de Mureș, Sângeorgiu de Mureș, Corunca, Sighișoara, Sovata, Albești, Luduș, Cristești;	CL, CJ
Extinderea rețelei de utilități în respectivele zone	Târgu Mureș, Reghin, Livezeni, Nadeș, Sântana de Mureș, Sâncraiu de Mureș, Sângeorgiu de Mureș, Corunca, Sighișoara, Sovata, Albești, Luduș, Cristești;	CL, CJ, furnizorii de utilități
Concesionarea de parcele în zonele rezidențiale dezvoltate pentru construcția de locuințe individuale și colective	Târgu Mureș, Reghin, Livezeni, Nadeș, Sântana de Mureș, Sâncraiu de Mureș, Sângeorgiu de Mureș, Corunca, Sighișoara, Sovata, Albești, Luduș, Cristești;	CL
Termen lung 2018-2022		
Construcția de noi clădiri de interes public în zonele rezidențiale noi, pentru deservirea populației cu servicii publice	Târgu Mureș, Reghin, Livezeni, Nadeș, Sântana de Mureș, Sâncraiu de Mureș, Sângeorgiu de Mureș, Corunca, Sighișoara, Sovata, Albești, Luduș, Cristești;	CJ, CL, direcții descentralizate
Extinderea zonelor rezidențiale și a utilităților aferente, în cazul în care va exista cerere	Târgu Mureș, Reghin, Livezeni, Nadeș, Sântana de Mureș, Sâncraiu de Mureș, Sângeorgiu de Mureș, Corunca, Sighișoara, Sovata, Albești, Luduș, Cristești;	CL, CJ, furnizorii de utilități

Indicatori de rezultat:

Studiu privind cererea de locuințe și disponibilitatea de terenuri pentru locuințe elaborat – 1

Număr de documentații elaborate –

Lungimea rețelei de utilități construite –

Număr de loturi concesionate –

Număr de unități de deservire a populației construite –

Măsura 4.2. Creșterea stocului de locuințe sociale la nivelul localităților cu cerere ridicată

Scop

Scopul acestei măsuri este de asigurare a fondului de locuințe aflat în proprietatea autorităților locale, în vederea stabilizării persoanelor tinere cu venituri reduse și a reducerii migrației forței de muncă.

Descriere

Implementarea acestei măsuri presupune, pe termen scurt, inventarierea stocului existent de locuințe sociale aflate în proprietatea administrațiilor publice locale și a cererii de locuințe din fiecare localitate. Pe termen mediu, se impune construirea locuințelor sociale și asigurarea accesului acestora la rețelele de utilități. Concomitent, vor trebui intensificate eforturile de susținere a procesului de reabilitare termică și a fațadelor locuințelor colective din orașele județului, autoritățile locale fiind responsabile cu derularea proiectelor de regenerare urbană. Pe termen lung, vor fi necesare investiții pentru întreținerea fondului locativ public construit.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Inventarierea stocului de locuințe sociale aflate în proprietatea / administrarea consiliilor locale și a stării de funcționalitate a acestora, precum și a cererii de locuințe sociale	Toate localitățile	CJ, CL
Elaborarea documentațiilor de modernizare-construcție a unor noi unități locative sociale	Toate localitățile	CJ, CL
Termen mediu 2014-2017		
Construirea locuințelor sociale	În localitățile în care există cerere	CJ, CL
Conectarea locuințelor construite la rețeaua de utilități	În localitățile în care există cerere	CJ, CL
Susținerea financiară și logistică a procesului de reabilitare termică și a fațadelor clădirilor de locuințe colective	Toate localitățile cu locuințe colective	CJ, CL, Asociațiile de proprietari
Termen lung 2018-2022		

Întreținerea fondului de locuințe sociale construit	Toate localitățile în care s-au construit locuințe sociale	CL, CJ
---	--	--------

Indicatori de rezultat:

Studiu privind stocul de locuințe sociale și starea lor, cererea de locuințe sociale elaborat – 1

Numar de unități locative construite –

Lungimea rețelei de utilități construite –

Cuquantumul sprijinului financiar alocat reabilitării termice a locuințelor și refacerii fațadelor –

Cuquantumul cheltuielilor alocate întreținerii locuințelor sociale –

Măsura 4.3. Reorganizarea zonelor intravilane în scopul obținerii unor densități optime ale populației, activelor economice și rețelei tehnice

Scop

Scopul acestei măsuri este reorganizarea spațiului intravilan al localităților, în vederea obținerii unei densități optime a zonelor rezidențiale, respectiv economice, inclusiv a rețelelor tehnice.

Descriere

Pe termen scurt, se impune comasarea suprafețelor de teren din intravilanul localităților destinate zonelor rezidențiale. Pe termen mediu, se impune utilizarea rațională a terenurilor intravilane, prin modernizarea căilor secundare de acces, în vederea evitării dezvoltării longitudinale a localităților, neeconomică, mai ales în zonele cu expansiune a zonelor rezidențiale din periurban și urban. Concomitent, se impune dezvoltarea și echiparea zonelor economice din respectivele zone, în perspectiva creării de zone economice compacte, respectiv a structurilor de sprijinire a afacerilor propuse. În mediul rural, mai ales în localitățile cu rol polarizator, se impune, pe termen lung, extinderea zonelor economice existente și crearea de noi zone de activități industriale și de servicii.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Comasarea suprafețelor de teren afectate locuirii în cadrul intravilanului localităților	Toate localitățile	CJ, CL
Termen mediu 2014-2017		

Modernizarea drumurilor secundare de acces în vederea evitării dezvoltării longitudinale a zonelor rezidențiale	Toate localitățile	CJ, CL
Echiparea și modernizarea zonelor economice ale municipiilor și orașelor în ideea creării unor zone economice compacte	Târgu-Mureș, Sighișoara, Reghin, Târnăveni, Luduș, Ungheni, Iernut	CJ, CL
Termen lung 2018-2022		
Extinderea zonelor economice existente și crearea de noi zone de activități secundare și terțiare în mediul rural	Deda, Gurghiu, Band, Acățari, Bălăușeri, Cristești, Ernei	CL, CJ

Indicatori de rezultat:

Suprafața totală a terenurilor intravilane comasate –

Lungimea căilor de acces secundare modernizate –

Lungimea rețelei de utilități construite –

Număr de zone economice compacte realizate –

11.6. Infrastructuri specializate

Obiectiv general

Asigurarea infrastructurilor de bază în localitățile în care acestea lipsesc și modernizarea/extinderea acestora în localitățile polarizatoare, pentru asigurarea îmbunătățirii calității vieții pentru comunitățile județului Mureș.

Acest obiectiv general se corelează cu obiectivele definite în următoarele documente strategice de la nivel județean, regional și național:

Programul de dezvoltare al județului Mureș 2007-2013: Prioritatea 1 – Îmbunătățirea infrastructurii locale și județene (transport, mediu, sănătate, educație, asistență socială, reabilitare urbană, utilități publice);

Planul de dezvoltare al regiunii „Centru” pentru perioada 2007-2013: Prioritatea 1- Dezvoltarea infrastructurii locale și regionale (transport, mediu, reabilitare urbană, utilități publice, infrastructură socială – școli, spitale etc.);

Planul național de dezvoltare 2007-2013: Prioritatea 1 – Creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, Prioritatea 3 – Protecția și îmbunătățirea calității mediului, Prioritatea 6 – Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării;

Cadrul strategic național de referință 2007-2013: Prioritatea 1 – Dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene, Prioritatea 5 – Promovarea dezvoltării teritoriale echilibrate;

Programul operațional sectorial “Creșterea competitivității economice” 2007-2013: Axa prioritară 4 – Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice;

Programul operațional sectorial “Mediu” 2007-2013: Axa prioritară 1 – Sector apă/apă uzată, Axa prioritară 3 – Sector termoficare;

Programul operațional regional 2007-2013: Axa prioritară 3 – Îmbunătățirea infrastructurii sociale;

Programul național pentru dezvoltare rurală 2007-2013: Axa 3 – Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale;

Conceptul strategic de dezvoltare teritorială România 2030: Obiectivul 3 – Structurarea și dezvoltarea echilibrată a rețelei de localități urbane, Obiectivul 5 – Dezvoltarea rurală, Obiectivul 8 – Creșterea competitivității teritoriale.

Obiectiv specific 1

Dezvoltarea setului de dotări necesare în vederea asigurării serviciilor de bază (utilități)

Justificare

Analiza situației existente indică faptul că orașele de rangul 1 și 2 îndeplinesc criteriile legale cu privire la nivelul de dotare și echipare. În ceea ce privește extinderea rețelei de alimentare cu apă, doar localitățile urbane și puțin peste jumătate dintre comune aveau, în anul 2006, o astfel de rețea, de cele mai multe ori extinsă pe câțiva kilometri în centrul de comună sau în satele cu o populație mai mare. De altfel, cantitatea de apă potabilă distribuită populației a scăzut cu peste 60% după anul 1990. Rețeaua de canalizare este și mai puțin extinsă decât cea de alimentare de apă, doar orașele și un sfert din comune dispunând de o astfel de rețea, adesea dezvoltată superficial. Deși județul Mureș dispune de cele mai bogate resurse de gaz metan din țară, 20% dintre comune nu dispun de o rețea de distribuție a gazelor naturale. În acest context, se impun investiții masive în dezvoltarea și modernizarea rețelei de utilități, mai ales în mediul rural, pentru a atinge setul minimal de dotări prevăzut de lege pentru deservirea corespunzătoare a populației.

Cercetarea în rândul populației a indicat faptul că 34% dintre locuitorii județului consideră că infrastructura de transport și utilități, în general, este proastă sau foarte proastă.

În ceea ce privește rețelele de apă și canalizare, procentul celor nemulțumiți este de peste 45%, în timp ce o treime dintre locuitorii județului consideră că infrastructura de distribuție a energiei termice este de proastă calitate. La polul opus, se află rețeaua de gaze, de calitatea căreia doar 13% dintre mureșeni se declară nemulțumiți.

Aceste rezultate reflectă gradul real de extindere și modernitate a elementelor de infrastructură de utilități din județ și ne indică prioritățile ce trebuie avute în vedere în perioada următoare pentru investițiile publice. Se impune extinderea și modernizarea rețelei de alimentare cu apă, de canalizare și de stații de epurare.

Măsura 1.1. Extinderea și modernizarea rețelei de alimentare cu apă în localitățile județului Mureș

Scop

Măsura își propune să asigure alimentarea cu apă a tuturor localităților județului, în perspectiva anului 2020, ca o cerință minimală de deservire a populației.

Descriere

Implementarea acestei măsuri implică, pe termen scurt, elaborarea setului de proiecte și documentații pentru înființarea rețelelor de distribuție a apei potabile în localitățile în care acestea nu există, respectiv de modernizare a celor existente. Pe termen mediu și lung, se prevede executarea efectivă a rețelelor și conectarea gospodăriilor populației, a agenților economici și a instituțiilor la respectivele rețele, prioritate având localitățile în care nu există rețele, mai ales zonele izolate și centrele polarizatoare.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Elaborarea studiilor și documentațiilor pentru înființarea rețelei de alimentare cu apă în localitățile în care nu există o astfel de rețea și extinderea rețelei în localitățile în care deja există	Toate localitățile județului în care nu s-au făcut astfel de studii	CJ, CL
Termen mediu 2014-2017		
Executarea lucrărilor de înființare a rețelei de alimentare cu apă și de extindere-modernizare a rețelei în localitățile în care deja există	Înființare rețea: Adămuș, Ațintiș, Batoș, Băgaciu, Beica de Jos, Bogata, Breaza, Craiești, Cucerdea, Daneș, Ernei, Gornești, Grebenișu de Câmpie, Hodac, Ibănești, Iclanzel, Papiu Ilarian, Petelea, Răstolița, Sânger, Sânpaul, Valea Largă, Vânători, Extindere-modernizare rețea: Bala, Corunca, Cristești, Fântânele, Ibănești, Ideciu de Jos, Lunca Bradului, Șincai, Tăureni, Vătava, Voivodeni, Fărăgau, Pogaceaua	CJ, CL
Termen lung 2018-2022		
Executarea lucrărilor de înființare a rețelei de alimentare cu apă și de extindere-modernizare a rețelei în localitățile în care deja există	Toate localitățile județului	CL, CJ

Indicatori de rezultat:

Număr de documentații de fezabilitate/tehnice elaborate –

Lungimea rețelei de distribuție a apei construite/modernizate –

Număr de gospodării, agenți economici, instituții conectate la rețeaua de apă –

Măsura 1.2. Extinderea și modernizarea rețelei de canalizare în localitățile județului Mureș

Scop

Această măsură își propune să extindă rețeaua de canalizare la nivelul tuturor localităților județului, în vederea deservirii populației județului și a creării premiselor dezvoltării socio-economice.

Descriere

Pe termen scurt, în cazul acestei măsuri, se impune pregătirea proiectelor și documentațiilor tehnice pentru extinderea și modernizarea rețelei de canalizare în toate localitățile județului. Pe termen mediu și lung, se propune executarea lucrărilor de construcție și modernizare în toate localitățile județului, cu prioritate în localitățile cu rol polarizator și în zonele rurale ce necesită măsuri urgente de revitalizare.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Elaborarea studiilor și documentațiilor pentru înființarea rețelei de canalizare în localitățile în care nu există o astfel de rețea și extinderea rețelei în localitățile în care deja există	Toate localitățile în care nu au fost elaborate astfel de studii	CJ, CL, Furnizorii de utilități
Termen mediu 2014-2017		
Executarea lucrărilor de înființare a rețelei de canalizare și de extindere-modernizare a rețelei în	Înființare: Acățari, Adămuș, Apold, Băgaciu, Bahnea, Bălăușeri, Bala, Beica de Jos, Brâncovenești, Breaza, Ceaușu de Câmpie, Chețani, Cozma, Crăiești, Cuci, Daneș, Fărăgău, Ghindari, Glodeni, Grebenișu de	CJ, CL, Furnizorii de utilități

localitățile în care deja există	Câmpie, Gurghiu, Hodac, Ibănești, Iclânzul, Ideciu de Jos, Livezeni, Lunca, Mădăraș, Mica, Miheșu de Câmpie, Nadeș, Pănet, Răstolnița, Sâncraiu de Mureș, Sânger, Sânpaul, Sânpetru de Câmpie, Saschiz, Șaulia, Suplac, Valea Largă, Vânători, Vătava, Voivodeni, Zau de Câmpie Extindere-modernizare: Batoș, Corunca, Gornești, Tăureni	
Termen lung 2018-2022		
Executarea lucrărilor de înființare a rețelei de canalizare și de extindere-modernizare a rețelei în localitățile în care deja există	Toate localitățile județului	CL, CJ, Furnizorii de utilități

Indicatori de rezultat:

Număr de documentații de fezabilitate/tehnice elaborate –

Lungimea rețelei de canalizare construite/modernizate –

Număr de gospodării, agenți economici, instituții conectate la rețeaua de canalizare –

Măsura 1.3. Extinderea rețelei de distribuție a gazului metan în județul Mureș

Scop

Scopul acestei măsuri este extinderea și modernizarea rețelei de distribuție a gazelor naturale în toate localitățile județului, în vederea deservirii minimale a populației.

Descriere

Implementarea acestei măsuri urmează etapele logice ale derulării unei investiții: pe termen scurt, se impune elaborarea documentațiilor și studiilor tehnice, iar pe termen lung, executarea lucrărilor de construcție-modernizare a rețelei și conectarea populației la aceasta.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Elaborarea studiilor și documentațiilor pentru înființarea rețelei de distribuție a gazelor naturale în localitățile în care nu există o astfel de rețea	Stânceni, Lunca Bradului, Răstolița, Deda, Vătava, Rușii-Munți, Aluniș, Brâncovenești, Hodac, Ibănești, Chiheru de Jos, Beica de Jos, Măgherani, Viișoara, Apold, Saschiz	CJ, CL, DISTRIGAZ
Termen mediu 2014-2017		
Executarea lucrărilor de înființare a rețelei de distribuție a gazelor naturale	Stânceni, Lunca Bradului, Răstolița, Deda, Vătava, Rușii-Munți, Aluniș, Brâncovenești, Hodac, Ibănești, Chiheru de Jos, Beica de Jos, Măgherani, Viișoara, Apold, Saschiz	CJ, CL, DISTRIGAZ
Termen lung 2018-2022		
Executarea lucrărilor de înființare a rețelei de distribuție a gazelor naturale	Stânceni, Lunca Bradului, Răstolița, Deda, Vătava, Rușii-Munți, Aluniș, Brâncovenești, Hodac, Ibănești, Chiheru de Jos, Beica de Jos, Măgherani, Viișoara, Apold, Saschiz	CL, CJ, DISTRIGAZ

Indicatori de rezultat:

Număr de documentații de fezabilitate/tehnice elaborate –

Lungimea rețelei de distribuție a gazului metan construite –

Număr de gospodării, agenți economici, instituții conectate la rețeaua de gaz –

Măsura 1.4. Construcția și modernizarea stațiilor de epurare din județul Mureș

Scop

Scopul acestei măsuri este de a asigura epurarea apelor uzate în toate localitățile județului, prin construcția stațiilor de epurare.

Descriere

Implementarea acestei măsuri presupune elaborarea, pe termen scurt, a studiilor și documentațiilor de specialitate pentru construirea și modernizarea stațiilor de epurare din județul Mureș. Pentru perioada 2012-2020, se propune executarea propriu-zisă a lucrărilor, prioritate având centrele polarizatoare și localitățile cu un număr ridicat de utilizatori ai rețelei de canalizare.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Elaborarea studiilor și documentațiilor pentru construirea și modernizarea stațiilor de epurare	Deda, Band, Sărmașu, Ungheni, Miercurea Nirajului, Râciu, Acățari, Bălăușeri, Sângeorgiu de Pădure, Reghin, Sighișoara, Tăureni, Târnăveni, Târgu Mureș, Luduș, Iernut	CJ, CL, Operatorii de utilități
Termen mediu 2014-2017		
Executarea lucrărilor de construire și modernizare a stațiilor de epurare	Deda, Band, Sărmașu, Ungheni, Miercurea Nirajului, Râciu, Acățari, Bălăușeri, Sângeorgiu de Pădure, Reghin, Sighișoara, Târnăveni, Târgu Mureș, Luduș, Iernut, Voivodeni, Ibănești	CJ, CL, Operatorii de utilități
Termen lung 2018-2022		
Executarea lucrărilor de construire și modernizare a stațiilor de epurare	Deda, Band, Sărmașu, Ungheni, Miercurea Nirajului, Râciu, Acățari, Bălăușeri, Sângeorgiu de Pădure, Reghin, Sighișoara, Târnăveni, Târgu Mureș, Luduș, Iernut, Adămuș, Apold, Băgaciu, Bahnea, Batoș, Bala, Brâncovenești, Breaza, Ceaușu de Câmpie, Chețani, Cuci, Daneș, Ghindari, Glodeni, Gurghiu, Hodac, , Iclânzul, Livezeni, Lunca, Lunca Bradului, Mica, Miheșu de Câmpie, Nadeș, Pănet, Răstolița, Sâncraiu de	CJ, CL, Operatorii de utilități

	Mureș, Sânger, Sânpaul, Sânpetru de Câmpie, Saschiz, Șaulia, Suplac, Suseni, Valea Largă, Vânători, Vătava, Zau de Câmpie	
--	---	--

Indicatori de rezultat:

Număr de documentații de fezabilitate/tehnice elaborate –

Numarul de stații de epurare construite –

Debitul stațiilor de epurare construite –

Măsura 1.5. Reabilitarea și modernizarea rețelei centralizate de distribuție a energiei termice din județul Mureș

Scop

Această măsură își propune reabilitarea și modernizarea infrastructurii de distribuție a energiei termice, în vederea reducerii pierderilor tehnologice și a creșterii confortului populației conectate la sistem.

Descriere

Implementarea acestei măsuri presupune elaborarea studiilor și a documentațiilor necesare, acolo unde acestea nu au fost deja realizate și identificarea de potențiale surse de finanțare. Pe termen lung și mediu, se propune executarea lucrărilor efective de reabilitare și modernizare.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Generalizarea contorizării consumului de energie termică	Târgu Mureș, Sighișoara, Reghin	CJ, CL, Operatorii de utilități
Termen mediu 2014-2017		
Realizarea centralelor de scară sau de bloc	Târgu Mureș, Sighișoara, Reghin	CJ, CL, Operatorii de utilități
Termen lung 2018-2022		
Înlocuirea conductelor existente cu	Târgu Mureș, Sighișoara,	CJ, CL, Operatorii

conducte preizolate, montate în subsol și dotate cu senzori de umiditate	Reghin	de utilități
Reabilitarea și modernizarea surselor centralizate de producere a energiei termice	Târgu Mureș, Sighișoara, Reghin	CJ, CL, Operatorii de utilități

Indicatori de rezultat:

Număr de documentații de fezabilitate/tehnice elaborate –

Lungimea rețelei de distribuție a energiei termice modernizate/reabilitate –

Obiectiv specific 2

Reabilitarea infrastructurii de educație, cultură și sport, în concordanță cu prognozele demografice, cu cerințele pieței privind creșterea gradului de școlarizare și de pregătire profesională și cu modificările intervenite în stilul de viață al populației

Justificare

Analiza situației existente a evidențiat faptul că, după anul 1990, rețeaua publică de unități de cultură a suferit modificări structurale semnificative, unele dotări disparând în totalitate (cinematografele). Numărul bibliotecilor a scăzut cu peste 30% în același interval, 25 de comune neavând biblioteci comunale. Instituțiile de spectacol sunt concentrate în întregime în Târgu Mureș, celelalte orașe ducând lipsa unor astfel de centre. Numărul sportivilor legitimați în județul Mureș a scăzut la jumătate față de anul 1992, în lipsa unei infrastructuri corespunzătoare. Infrastructura de educație a cunoascut, după anul 1990, o îmbunătățire cantitativă, în termeni de număr de săli de clasă, laboratoare, ateliere sau săli de gimnastică, însă aceasta este încă departe de standardele europene, mai ales în ceea ce privește dotările și echiparea. Se impune, așadar, continuarea investițiilor publice în dezvoltarea și modernizarea rețelei de educație-cultură și sport.

Ancheta în rândul populației a indicat faptul că peste jumătate dintre locuitorii județului Mureș (51%) apreciază serviciile de cultură și agrement ca fiind de proastă calitate, în timp ce 34% consideră că serviciile de educație sunt nesatisfăcătoare.

Serviciile publice de educație și cultură-agrement sunt cel mai puțin apreciate de locuitorii din zona Reghin, Luduș-Iernut și Târnăveni, mai puțin de jumătate dintre respondenți declarându-se mulțumiți de acestea.

La baza aprecierii negative a acestor servicii publice stă și infrastructura specializată deficitară, care se impune a fi modernizată, mai ales în mediul rural și în localitățile urbane mici.

Propunerile respondenților vizează construirea în comunitățile lor de noi grădinițe, licee, facultăți, creșe, noi spații verzi, cluburi, cinematografe, locuri de joacă, parcuri de distracții, biblioteci, cămine culturale, săli de sport, piscine, etc.

Măsura 2.1. Extinderea și modernizarea unităților de învățământ în zonele cu potențial ridicat de dezvoltare socio-economică și cu cerințe specifice de școlarizare și de pregătire profesională

Scop

Măsura își propune să dezvolte infrastructura publică de educație din localitățile cu rol polarizator și în care se vizează dezvoltarea de noi zone și infrastructuri de afaceri, care vor impune cerințe specifice de școlarizare și formare a forței de muncă locale.

Descriere

Implementarea acestei măsuri presupune pregătirea documentațiilor de fezabilitate necesare și identificarea surselor de finanțare, pe termen scurt. Pe termen mediu, se propune executarea efectivă a lucrărilor, iar pe termen lung, întreținerea obiectivelor realizate. Se poate avea în vedere inclusiv construirea acestor unități de educație în interiorul infrastructurilor de afaceri, pentru a facilita stagiile de practică.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Elaborarea studiilor și documentațiilor pentru extinderea și modernizarea unităților de învățământ	Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara, Târnăveni, Ungheni, Band, Iernut, Sârmașu, Gurghiu, Deda, Sângeorgiu de Pădure, Miercurea-Nirajului, Acățari, Bălăușeri, Bahnea, Corunca	CJ, CL, ISJ
Termen mediu 2014-2017		
Executarea lucrărilor de extindere și modernizare a infrastructurii de învățământ	Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara, Târnăveni, Ungheni, Band, Iernut, Sârmașu, Gurghiu, Deda, Sângeorgiu de Pădure, Miercurea-Nirajului, Acățari, Bălăușeri, Bahnea, Corunca	CJ, CL, ISJ
Termen lung 2018-2022		

Întreținerea unităților de învățământ modernizate și echiparea corespunzătoare a acestora	Târgu Mures, Reghin, Sighișoara, Târnăveni, Ungheni, Band, Iernut, Sărmașu, Gurghiu, Deda, Săngeorgiu de Pădure, Miercurea-Nirajului, Acățari, Bălăușeri, Bahnea, Corunca	CJ, CL, ISJ
---	---	-------------

Indicatori de rezultat:

Număr de documentații elaborate –

Număr de unități de învățământ extinse/modernizate –

Cuantumul sumelor alocate întreținerii unităților de învățământ –

Măsura 2.2. Modernizarea și reorganizarea rețelei publice de unități de învățământ în vederea creșterii accesului la educație al persoanelor din grupuri defavorizate

Scop

Această măsură are în vedere facilitarea accesului persoanelor provenind din grupuri defavorizate la sistemul public de educație.

Descriere

Această măsură are ca și grupuri țintă mai ales populația din mediul rural, din localități relativ izolate sau cu o populație redusă și adulții care nu au acces la servicii de formare profesională. Pe termen scurt, se propune inventarierea de către autoritățile publice locale a fostelor unități de învățământ care sunt părăsite sau folosite în alte scopuri decât cele didactice, precum și analiza stării fizice și a dotărilor bibliotecilor comunale, sălilor de sport, a terenurilor sportive și a taberelor școlare. Pe termen mediu, se propune reabilitarea și utilizarea spațiilor identificate anterior în mediul rural și transformarea lor în centre de formare profesională pentru adulți. Concomitent, trebuie asigurat transportul elevilor care sunt nevoiți să se deplaseze la unități de învățământ din alte localități decât cele de domiciliu, prin continuarea programului de dotare cu microbuze școlare. În al treilea rând, se impune accesul tuturor copiilor la învățământul preșcolar, prin înființarea unor nuclee de grădiniță în spații puse la dispoziție de consiliile locale, în toate localitățile în care există peste 40 de copii de vârstă preșcolară. Pe termen lung, se impune crearea condițiilor de cazare și dotare pentru stabilizarea cadrelor didactice în satele izolate, amenajarea de noi terenuri sportive și săli de sport, modernizarea și echiparea taberelor școlare și includerea lor în circuitele turistice pentru tineret.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Inventarierea unităților de învățământ din mediul rural care nu mai sunt folosite în scop didactic	Toate localitățile	CJ, CL, ISJ
Analiza stării fizice și a dotărilor bibliotecilor, sălilor de sport, a terenurilor de sport și a taberelor școlare din județ	Toate localitățile	CJ, CL, ISJ, Direcția Taberelor
Termen mediu 2014-2017		
Reabilitarea unităților de învățământ din mediul rural care nu mai sunt folosite și transformarea lor în centre de formare profesională pentru adulți	Toate localitățile în care există clădiri nefolosite	CJ, CL, ISJ
Asigurarea rețelei școlare cu mijloace de transport care să permită accesul elevilor la cea mai apropiată unitate școlară	Toate localitățile	CJ, CL, ISJ
Generalizarea învățământului preșcolar în toate localitățile din mediul rural care au numărul minim permis de copii, prin reconversia și modernizarea spațiilor aflate în proprietatea CL	Toate localitățile cu peste 40 de copii cu vârstă preșcolară	CJ, CL, ISJ
Termen lung 2018-2022		
Crearea condițiilor de cazare și dotare pentru stabilizarea cadrelor didactice în zonele rurale izolate	Toate localitățile rurale izolate	CJ, CL, ISJ
Amenajarea de terenuri sportive și construirea de Săli de sport pe lângă toate unitățile de învățământ cu peste 250 de elevi		CJ, CL, ISJ
Modernizarea și echiparea taberelor școlare din județ și includerea lor în circuit turistic pentru tineret	Tg. Mureș, Sovata, Ibănești, Răstolița	CJ, CL, ISJ

Indicatori de rezultat:

Număr de clădiri inventariate –

Studiu privind starea fizică și dotarea unităților de învățământ și a facilităților adiacente - 1

Cuantumul sumelor alocate întreținerii unităților de învățământ –

Număr de unități modernizate și transformate în centre de formare –

Număr de microbuze școlare –

Număr de grupe de grădiniță înființate –

Număr de terenuri sportive școlare create –

Număr de săli de sport școlare construite –

Număr de tabere școlare modernizate –

Număr de persoane cazate în taberele școlare –

Măsura 2.3. Extinderea, modernizarea și reorganizarea rețelei publice de unități de cultură, artă și sport

Scop

Această măsură își propune să faciliteze accesul populației județului Mureș la servicii publice de cultură, artă și sport.

Descriere

Implementarea acestei măsuri presupune un diagnostic al rețelei actuale de unități de cultură, artă și sport și elaborarea documentațiilor pentru reabilitarea și utilizarea acestora, concomitent cu identificarea de surse de finanțare. Pe termen mediu, se propune executarea lucrărilor de reabilitare și modernizare a bibliotecilor, căminelor culturale și caselor de cultură, precum și a unităților de cult. De asemenea, se propune construirea de săli polivalente în municipiile județului. Pe termen lung, se prevede înființarea de terenuri sportive în toate localitățile cu peste 500 de locuitori, amenajarea unor facilități de schi nautic în zona Miercurea Nirajului și înființarea de centre complexe de tineret în localitățile urbane și centre rurale cu peste 5000 de locuitori.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Analiza stării fizice și a dotărilor rețelei de biblioteci comunale și orășenești, cămine culturale și case de cultură, unități de cult, muzee și alte instituții de cultură și elaborarea documentațiilor tehnice pentru reabilitarea și modernizarea acestora	Toate localitățile	CJ, CL, Direcții descentralizate
Analiza stării fizice și a dotărilor terenurilor și sălilor de sport din localitățile județului	Toate localitățile	
Termen mediu 2014-2017		
Reabilitarea și modernizarea bibliotecilor comunale și orășenești, căminelor culturale și caselor de cultură, unităților de cult, muzeelor	Toate localitățile	CJ, CL, Direcții descentralizate
Înființarea și modernizarea sălilor polivalente în cele 4 municipii	Târgu Mureș,	CJ, CL, Direcții

ale județului	Sighișoara, Reghin, Târnăveni	descentralizate
Termen lung 2018-2022		
Amenajarea de terenuri de sport în toate localitățile cu peste 500 de locuitori	Toate localitățile cu peste 500 de locuitori	CJ, CL, Direcții descentralizate
Amenajarea unor facilități de schi nautic în zona Bezidu Nou	Miercurea Nirajului	CJ, CL
Înființarea de centre de tineret în toate localitățile cu peste 5000 de locuitori, cu facilități de informare, formare, recreare, sportive și de cazare.	Localități cu peste 5000 de locuitori	CJ, CL, Direcții descentralizate

Indicatori de rezultat:

- Studiu privind rețeaua de unități de cultură, artă și sport – 1
- Număr de documentații/proiecte elaborate –
- Număr de biblioteci modernizate/reabilitate –
- Număr de cămine și case de cultură modernizate/reabilitate –
- Număr de unități de cult reabilitate –
- Număr de săli polivalente construite – 4
- Număr de terenuri și alte structuri sportive construite –
- Număr de complexe de tineret create - 25

Obiectiv specific 3

Reabilitarea infrastructurii de sănătate și asistență socială atât în mediul urban cât și în cel rural pentru asigurarea unor servicii la un nivel ridicat

Justificare

Conform diagnosticului situației existente, infrastructura de sănătate din județul Mureș a suferit modificări semnificative în comparație cu anul 1990. Numărul de cabinete stomatologice și de farmacii a crescut de 2-3 ori, pe fondul investițiilor din sectorul privat, însă numărul de paturi din unitățile spitalicești a scăzut cu 37% față de 1990, iar numărul de locuri în creșe cu 90%. Se remarcă o tendință de concentrare a serviciilor medicale în municipiul Târgu Mureș, în timp ce în Sighișoara, Târnăveni sau Luduș, numărul de paturi în spitale a scăzut la jumătate. Creșele din Târnăveni, Iernut și Sovata au fost desființate în ultimii ani. Toate acestea în contextul în care rata mortalității generale a crescut de la 1,09% la 1,19%, în comparație cu anul 1990. În acest context, se impune continuarea investițiilor în extinderea, modernizarea și dotarea rețelei publice de asistență medicală și socială, în contextul îmbătrânirii demografice.

Circa 55% din persoanele chestionate apreciază serviciile de asistență socială ca fiind de proastă calitate, iar 42% au aceeași părere despre cele de asistență medicală. Acest procent plasează serviciile de asistență socială ca fiind cele mai puțin satisfăcătoare pentru locuitorii județului.

În profil teritorial, serviciile de asistență socială sunt apreciate ca fiind de bună calitate de doar 10% dintre locuitorii din zona Târnăveni și 27% dintre cei din zona Luduș-Iernut. La polul opus, se află locuitorii din zona orașelor mai mari – Târgu Mureș, Sighișoara și Reghin, unde jumătate dintre respondenți au apreciat că sunt mulțumiți de aceste servicii. Serviciile de asistență medicală sunt satisfăcătoare pentru 74% din locuitorii zonei Târgu Mureș, pentru 63% dintre cei din zona Sighișoara și doar pentru 29% dintre cei din zona Reghin.

În altă ordine de idei, aceste servicii sunt cele mai invocate de mureșeni ca fiind necesare a fi dezvoltate în localitățile lor de rezidență. Mai exact, locuitorii județului își exprimă dorința ca în comunitățile lor să fie construite cămine pentru bătrâni, pentru persoane nevoiașe și copii, adăposturi de zi și de noapte pentru persoanele cu venituri reduse, cămine pentru nefamiliști, centre pentru tinerii aflați în dificultate, cantine sociale, centre de planning familial, servicii SMURD, cabinete medicale de specialitate, spitale noi, etc.

Măsura 3.1. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sănătate în vederea creșterii calității serviciilor medicale și a îmbunătățirii stării de sănătate a populației

Scop

Măsura își propune să contribuie la creșterea calității actului medical, în vederea reducerii ratelor de morbiditate și a creșterii speranței de viață, cu implicații pozitive asupra gradului de dezvoltare socio-economică a județului.

Descriere

Pe termen scurt, este propusă elaborarea de studii de fundamentare pentru extinderea și modernizarea infrastructurii publice de asistență medicală din județul Mureș, ierarhizarea măsurilor necesare și identificarea surselor de finanțare. Pe termen mediu, se propune executarea propriu-zisă a lucrărilor de extindere și modernizare a unităților spitalicești din mediul urban și din localitățile rurale cu rol polarizator, modernizarea și utilizarea corespunzătoare a dispensarelor medicale, înființarea de noi stații de salvare și salvamont, precum și crearea condițiilor de cazare și a infrastructurii pentru stabilizarea cadrelor medicale în mediul rural. Pe termen lung, se propune

continuarea eforturilor de echipare a unităților medicale din județ, înființarea unor centre regionale de planning familial și crearea de secții medico-sociale pentru persoanele cu venituri reduse.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Elaborarea studiilor și documentațiilor pentru extinderea și modernizarea a unităților spitalicești și a centrelor de sănătate	Târgu Mureș, Ungheni, Reghin, Iernut, Luduș, Sighișoara, Acățari, Bălăușeri, Târnăveni, Sovata, Sângeorgiu de Pădure, Miercurea-Nirajului, Sărmașu, Deda, Gurghiu, Band	CJ, CL, DSP
Termen mediu 2014-2017		
Executarea lucrărilor de extindere și modernizare a infrastructurii publice de sănătate	Târgu Mureș, Ungheni, Reghin, Iernut, Luduș, Sighișoara, Acățari, Bălăușeri, Târnăveni, Sovata, Sângeorgiu de Pădure, Miercurea-Nirajului, Sărmașu, Deda, Gurghiu, Band	CJ, CL, DSP
Lucrări de modernizare, întreținere și achiziționarea de echipamente de specialitate, instrumentar și alte dotări pentru toate dispensarele medicale urbane și rurale	Toate localitățile județului	CJ, CL, DSP
Înființarea de noi stații de salvare și extinderea celor existente în localitățile rurale cu rol polarizator	Deda, Ibănești, Sărmașu, Bălăușeri, Band, Miercurea Nirajului	DSP, CL, CJ
Crearea condițiilor de cazare și infrastructura pentru creșterea numărului și stabilizarea cadrelor medicale în zonele rurale și în orașele mici	Toate localitățile rurale + Sărmașu, Iernut, Luduș, Sângeorgiu de Pădure, Miercurea Nirajului, Sovata	DSP, CL, CJ
Termen lung 2018-2022		
Întreținerea unităților spitalicești modernizate și echiparea corespunzătoare a acestora	Târgu Mureș, Ungheni, Reghin, Iernut, Luduș, Sighișoara, Acățari, Bălăușeri, Târnăveni, Sovata, Sângeorgiu de Pădure, Miercurea-	CJ, CL, DSP

	Nirajului, Sărmașu, Deda, Gurghiu, Band	
Înființarea unor centre de planning familial în zonele cu o pondere ridicată a populației rrom și cu natalitate ridicată în rândul populației foarte tinere	Localități cu peste 15% din locuitori de etnie rromă	CJ, CL, Direcțiile descentralizate
Crearea unor centre/secții medico-sociale pe lângă unitățile spitalicești existente, pentru persoanele cu venituri reduse	Toate localitățile urbane + Deda	CJ, CL, Direcțiile descentralizate

Indicatori de rezultat:

Număr de documentații elaborate –

Număr de unități spitalicești extinse/modernizate –

Număr de noi paturi în spitale și asimilate –

Număr de dispensare medicale modernizate și utilizate –

Număr de stații noi de ambulanță și centre de primire a urgențelor în zonele montane –

Număr de locuințe alocate medicilor –

Număr de secții medico-sociale construite –

Număr de centre de planning familial construite –

Măsura 3.2. Extinderea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii de asistență socială din județul Mureș, în vederea creșterii calității acestor servicii

Scop

Această măsură își propune să crească calitatea serviciilor publice de asistență socială a persoanelor aflate în dificultate și facilitarea accesului acestor categorii de populație la aceste servicii.

Descriere

Implementarea măsurii presupune elaborarea documentațiilor tehnice și de fezabilitate pentru extinderea și modernizarea rețelei publice de unități de asistență socială. Pe termen mediu și lung, se are în vedere construcția de locuințe de plasament, de unități de asistență a vârstnicilor și copiilor, centre de zi și de noapte, centre sociale și cantine sociale, în localitățile în care există nevoia pentru astfel de unități.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Elaborarea studiilor și documentațiilor pentru extinderea și modernizarea unităților de asistență socială	Târgu Mureș (locuințe pentru plasament, de asistență a persoanelor vârstnice, centre de noapte și de zi); Reghin (locuințe pentru plasament, centru de îngrijire și asistență a persoanelor vârstnice) Luduș (centru de tranzit pentru copii proveniți din centrele de plasament) Sighișoara (locuințe de plasament, centru de îngrijire și asistență a vârstnicilor), Târnăveni (locuințe de plasament, centru social), Sărmașu (centru social)	CJ, CL, Instituții descentralizate
Termen mediu 2014-2017		
Executarea lucrărilor de construcție, extindere și modernizare a infrastructurii publice de asistență socială	Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara, Luduș, Sărmașu, Târnăveni	CJ, CL, Instituții descentralizate
Termen lung 2018-2022		
Întreținerea unităților de asistență socială și dotarea corespunzătoare a acestora	Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara, Luduș, Sărmașu, Târnăveni	CJ, CL, Instituții descentralizate

Indicatori de rezultat:

Număr de documentatii elaborate –

Număr de unități de asistență socială construite –

Număr de locuri create în unități de asistență socială –

11.7. Microregiuni

Obiectiv general

Îmbunătățirea participării asociațiilor microregionale și a celor intercomunitare în formularea și implementarea în comun de politici publice la nivel local

Acest obiectiv general se corelează cu obiectivele definite în următoarele documente strategice de la nivel național:

Planul național de dezvoltare 2007-2013: Prioritatea 5 – Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol;

Cadrul strategic național de referință 2007-2013: Prioritatea 4 – Consolidarea unei capacități administrative eficiente;

Pentru toate Programele Operaționale: Axa – Asistență tehnică;

Programul național pentru dezvoltare rurală 2007-2013: Axa 4 – LEDER;

Conceptul strategic de dezvoltare teritorială România 2030: Obiectivul 4 – Afirmarea solidarității urban rural.

Obiectiv specific 1

Creșterea implicării Consiliului Județean Mureș în promovarea și asigurarea vizibilității asociațiilor microregionale și intercomunitare (parteneriate)

Justificare

Diagnosticul situației existente la nivelul județului Mureș a indicat faptul că structurile asociative micro-regionale au apărut înainte de anul 2001, când a apărut Legea 215/2001 care stipulează termenul de asociație de dezvoltare intercomunitară. La nivelul județului, existau, în anul 2008, 14 asociații micro-regionale sau intercomunitare. Totodată, au fost inventariate o serie de măsuri adoptate de Consiliul Județean Mureș în vederea susținerii acestor structuri asociative. Cu toate acestea, exista încă numeroase aspecte problematice, relativ la statutul acestor asociații, mai ales din perspectiva legitimității lor. În acest context, dată fiind importanța acestor inițiative asociative, se impune intensificarea eforturilor Consiliului Județean de a coaliza aceste asociații, de a sprijini elaborarea și corelarea strategiilor de dezvoltare ale microregiunilor, pentru a asigura dezvoltarea echilibrată a județului.

Cercetarea realizată în rândul locuitorilor județului a relevat faptul că peste 80% dintre respondenți ar dori să fie consultați de către autorități cu privire la proiectele pe care acestea le pregătesc pentru

comunitățile lor. Pe de altă parte, doar 36% dintre cei chestionați au cunoștință de proiectele derulate de autoritățile locale sau județene în localitatea lor, procent mai ridicat în mediul rural (45%) și în cazul persoanelor de vârstă a doua sau a treia (49%).

Măsura 1.1. Întărirea parteneriatelor între CJ și asociațiile microregionale și intercomunitare

Scop

Scopul acestei măsuri este de a crește rolul asociațiilor microregionale și intercomunitare în formularea și implementarea politicilor la nivel local prin întărirea parteneriatelor dintre CJ și

Descriere

Această măsură prevede desemnarea, în cadrul Consiliului Județean Mureș, a unei persoane care să gestioneze relațiile cu asociațiile, asigurând fluxul de informații între cele două părți, organizarea de consultări între responsabilii asociațiilor și cei ai CJ Mureș, precum și implicarea asociațiilor în parteneriate cu CJ pentru atragerea de fonduri.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Implicarea asociațiilor în diferite parteneriate în scopul atragerii diferitelor fonduri	Toate asociațiile existente	CJ, CL
Organizarea regulată de consultări între responsabilii asociațiilor și cei ai CJ Mureș	Toate asociațiile existente	CJ, CL
Desemnarea la CJ a unei persoane responsabile de asociații, care să gestioneze relațiile, fluxul de informații dintre cele două părți, transmiterea informațiilor relevante asociațiilor, colectarea informațiilor despre munca desfășurată de aceste asociații, precum și a întrebărilor și propunerilor venite de la aceste asociații	Toate asociațiile existente	CJ
Termen mediu 2014-2017		
Atragerea asociațiilor în diferite parteneriate în scopul atragerii diferitelor fonduri	Toate asociațiile existente	CJ, CL
Organizarea regulată de consultări între responsabilii asociațiilor și cei ai CJ Mureș	Toate asociațiile existente	CJ, CL
Termen lung 2018-2022		

Atragerea asociațiilor în diferite parteneriate în scopul atragerii diferitelor fonduri	Toate asociațiile existente	CJ, CL
Organizarea regulată de consultări între responsabilii asociațiilor și cei ai CJ Mureș	Toate asociațiile existente	CJ, CL

Indicatori de rezultat:

Număr de parteneriate încheiate între CJ și asociațiile microregionale și intercomunitare –

Număr de consultări organizate între responsabilii asociațiilor și cei ai CJ Mureș –

Măsura 1.2. Implicarea mai puternică a CJ Mureș în promovarea și creșterea vizibilității asociațiilor microregionale și a celor intercomunitare

Scop

Scopul acestei măsuri este de a promova și crește vizibilitatea asociațiilor microregionale și intercomunitare la nivelul județului, prin implicarea mai puternică a Consiliului Județean Mureș

Descriere

Activitățile care vizează realizarea acestei măsuri privesc îmbunătățirea și actualizarea bazei de date referitoare la asociații, existentă pe site-ul CJ Mureș. De asemenea, măsura implică oferirea de informații la zi privind activitățile desfășurate de aceste asociații, precum și de CJ Mureș împreună cu ele.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Îmbunătățirea din punct de vedere calitativ și actualizarea bazei de date referitoare la asociații, disponibile pe site-ul CJ Mureș	Toate asociațiile existente	CJ
Oferirea de informații privind activitatea desfășurată de aceste asociații	Toate asociațiile existente	CJ, asociațiile
Oferirea de informații referitoare la acțiunile pe care CJ le desfășoară împreună cu aceste asociații	Toate asociațiile existente	CJ
Termen mediu 2014-2017		
Continuarea procesului de informare cu privire la activitățile desfășurate de asociații și de CJ împreună cu aceste asociații	Toate asociațiile existente	CJ, asociațiile

Termen lung 2018-2022		
Continuarea procesului de informare cu privire la activitățile desfășurate de asociații și de CJ împreună cu aceste asociații	Toate asociațiile existente	CJ, asociațiile

Indicatori de rezultat:

Bază de date referitoare la asociații actualizată – 1

Număr de newsletter-uri privind activitatea asociațiilor publicate pe site –

Obiectiv specific 2

Impulsionarea elaborării strategiilor de dezvoltare ale microregiunilor și asigurarea corelării diferitelor strategii elaborate la alte nivele (comunal, județean, regional, național)

Măsura 2.1. Sprijin în elaborarea și implementarea strategiilor integrate de dezvoltare la nivelul asociațiilor

Scop

Scopul acestei măsuri este de a promova zonele acoperite de asociațiile microregionale și a celor intercomunitare, precum și de a crește nivelul de informare și implicare a locuitorilor, prin elaborarea de strategii de dezvoltare

Descriere

Pentru a putea realiza această măsură este necesar să se elaboreze studii care să asigure identificarea problemelor și a priorităților la nivel de microregiuni. De asemenea, este foarte important ca personalul implicat în dezvoltarea strategiilor să fie bine instruite, pentru a dobândi calificările necesare în vederea pregătirii și implementării acestor strategii. Este recomandată implicarea Consiliului județean prin acordarea unor sume din bugetul propriu pentru elaborarea strategiilor de dezvoltare, precum și prin facilitarea încheierii de parteneriate între asociațiile microregionale și intercomunitare și alte structuri implicate în dezvoltarea la nivel local.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Finanțarea unor studii pentru identificarea problemelor și a priorităților pentru dezvoltarea localităților care fac parte din asociația respectivă	Toate asociațiile existente	CJ și CLuri membre ale asociațiilor

Promovarea unor cursuri de instruire/formare pentru persoanele responsabile cu pregătirea și implementarea planurilor de dezvoltare comunitare	Toate asociațiile existente	CJ, CL, furnizori de formare, ADR, ONGuri
Termen mediu 2014-2017		
Acordarea unei sume predefinite de la bugetul CJ pentru elaborarea strategiilor de dezvoltare	Toate asociațiile existente	CJ
Facilitarea încheierii de parteneriate cu structuri publice și locale implicate în dezvoltarea la nivel local	Toate asociațiile existente	CJ, asociațiile
Termen lung 2018-2022		
Sprijin financiar pentru realizarea de strategii de dezvoltare pentru următoarea perioadă de programare	Toate asociațiile existente	CJ

Indicatori de rezultat:

Număr de studii de identificare a problemelor și a priorităților pentru dezvoltare a microregiunilor realizate –

Număr de cursuri de instruire/formare urmate de persoanele responsabile cu pregătirea și implementarea planurilor de dezvoltare comunitare –

Număr de strategii de dezvoltare elaborate la nivelul asociațiilor –

Număr de parteneriate încheiate cu structuri publice și locale implicate în dezvoltarea la nivel local

–

2.2. Promovarea cooperării și schimbului de experiență la diferite nivele, pentru asigurarea corelării între diferite strategii

Scop

Această măsură are scopul de a asigura corelarea între diferite strategii prin cooperarea și schimbul de experiență între asociațiile microregionale și intercomunitare și alte organisme care sunt responsabile cu realizarea de strategii de dezvoltare la nivele superioare (naționale, regionale, județene).

Descriere

Corelarea strategiilor de la diferite nivele se poate asigura, în primul rând, prin organizarea unor evenimente de informare privind strategiile de nivel superior, dar mai ales prin implicarea membrilor asociațiilor în grupurile de lucru formate pentru realizarea acestor strategii de nivel superior, facilitându-se astfel schimbul de experiență și accesul la metodologiile de realizare a planurilor de dezvoltare, precum și încheierea de parteneriate între organismele de la diferite nivele. Pe termen mediu și lung, pentru realizarea acestei măsuri, se vor organiza întâlniri între asociațiile care se confruntă cu același tip de probleme, precum și între asociațiile din județ și asociații similare din alte state membre ale UE, promovându-se astfel, cooperarea și schimbul de experiență între acestea. Aceste acțiuni vor trebui continuate și prin implicarea asociațiilor în procesul de reactualizare a diferitelor planuri de dezvoltare precum și în procesul de planificare din următoarea perioadă de programare.

Activități	Zona/localitatea	Instituții responsabile
Termen scurt 2012-2013		
Organizarea de evenimente destinate informării și promovării strategiilor de nivel superior (naționale, regionale, județene)	Toate asociațiile existente	Ministere, ADR, CJ
Implicarea membrilor asociațiilor în diferite grupuri de lucru pentru realizarea planurilor de dezvoltare la nivel local, județean și regional și încheierea de parteneriate cu instituțiile responsabile pentru elaborarea acestor planuri, pentru a avea astfel acces la metodologiile de realizare a planurilor de dezvoltare precum și pentru a putea asigura corelarea între aceste strategii și cele proprii	Toate asociațiile existente	CJ, CL din asociații, ADR
Termen mediu 2014-2017		
Facilitarea unor întâlniri între asociațiile care se confruntă cu același tip de probleme, promovând astfel cooperarea și schimbul de experiență între acestea	Toate asociațiile existente	CJ
Facilitarea unor întâlniri, seminarii, încheierea de parteneriate între asociațiile din județ și asociații similare din alte state membre ale UE pentru dezvoltarea unor proiecte de cooperare pentru pregătirea, elaborarea și implementarea unor acțiuni comune	Toate asociațiile existente	CJ, CCI, ADR
Termen lung 2018-2022		

Continuarea acțiunilor de implicare a membrilor asociațiilor în procesul de reactualizare a planurilor existente	Toate asociațiile existente	CJ, CL din asociații, ADR, ministere
Continuarea acțiunilor de implicare a membrilor asociațiilor în procesul de planificare întreprins la diferite nivele, pentru următoarea perioadă de programare	Toate asociațiile existente	CJ, CL din asociații, ADR, ministere

Indicatori de rezultat:

Număr de evenimente de informare și promovare a strategiilor de nivel superior organizate –

Număr de membri ai asociațiilor implicați în grupurile de lucru pentru realizarea planurilor de dezvoltare de la alte nivele –

Număr de parteneriate încheiate între asociații și alte organisme în vederea realizării planurilor de dezvoltare–

Număr de întâlniri de lucru și schimb de experiență între asociațiile de la nivel național organizate –

Număr de întâlniri de lucru și schimb de experiență cu asociații similare din alte state organizate –

Număr de proiecte de cooperare dezvoltate –

11.8. Turism

Premise și direcții de dezvoltare a turismului

Din analiza cantitativă și calitativă a resurselor turistice din județul Mureș și ținând cont de direcțiile de dezvoltare ale Uniunii Europene, de Planul Național de Dezvoltare, Planul de Amenajare a Teritoriului Național și de Programul de Dezvoltare a județului Mureș, au rezultat anumite priorități de valorificare în turism, care se pot implementa și promova în perspectivă imediată sau pe termen mediu și lung.

Județul Mureș reprezintă o componenta turistică activă a regiunii de dezvoltare Centru. Profilul turistic al județului este determinat în mare măsură de turismul cultural și de cel balnear. Primul tip de turism reprezintă o atractivitate pentru fiecare segment de piață, cel de al doilea este o destinație specifică segmentului de piață reprezentat de grupele de vârstă mai înaintată. Cu creșterea speranței de viață a crescut la nivel mondial numărul turiștilor care consumă produse turistice. Creșterea veniturilor la generația a treia a dus la creșterea dispoziției de investiție în turismul balnear. Segmentul de piață turistic foarte important pentru județ este reprezentat de generația a doua și a treia de vârstă. Segmentul turistic sus amintit dispune de timp liber suficient. Piața turistică trebuie pregătită pentru primirea turiștilor atât în sezon cât și în extrasezon.

Pentru primirea generației a treia trebuie respectate câteva principii de bază:

- rețea de acces specifică acestei generații de vârstă,
- personal calificat pentru servicii,
- climat de siguranță,
- organizarea deosebită a serviciilor auxiliare,
- programe turistice specifice.

Segmentul de piață turistică reprezentat de conferințe, reuniuni și traininguri se poate lega foarte bine de cele două tipuri de turism sus amintite. Participanții la turismul de reuniuni necesită destinații atractive și cu programe complementare activității de bază.

Apariția crizei economice, precum și informatizarea turismului aduce schimbări esențiale în turismul mondial, de care trebuie ținut cont și pe plan local și județean. Amintim câteva dintre ele:

- diversificarea motivațiilor,
- orientarea cererii spre produse mai specifice și spre servicii de calitate,
- scăderea duratei sejurului destinat vizitei,
- creșterea exigențelor din domeniul serviciilor,
- intensificarea circulației din interiorul Uniunii Europene,
- creșterea turismului cultural în Europa de Est,

- creșterea sensibilității față de mediu și produsele ecologice,
- creșterea importanței internetului în alegerea destinațiilor.

Structurile de primire turistice reprezintă un factor important în viitorul turismului din județ. Pe baza analizei situației structurilor de cazare am ajuns la concluzia, că este nevoie de corelarea calității serviciilor oferite de acestea cu cerințele pieței. Pe ansamblu, oferta turistică a rămas sub nivelul potențialului turistic existent.

Dezvoltarea turismului s-a desfășurat punctual prin realizarea de programe locale, nu a existat o direcție bine stabilită, din această cauză turismul nu a contribuit semnificativ la creșterea economică a județului. Este evident că relansarea economică în diferite zone din județ depinde și de dezvoltarea turismului, dar trebuie să menționăm că resursele turistice au o distribuție teritorială inegală, în sensul că numai anumite localități și zone dispun de un grad de atractivitate turistică ridicat și de infrastructura turistică necesară în vederea desfășurării unor activități turistice

Scopul

Strategia de dezvoltare prezintă modalitatea cea mai adecvată de realizare a imaginii turistice viitoare a județului Mureș, precum și metodele prin care se poate construi această imagine.

Concepțiile strategice se vor lega direct de dezvoltarea regională și națională în domeniul turistic, și se vor compune dintr-o serie de acțiuni realizabile cu următoarele caracteristici:

- se leagă direct de proiecte de dezvoltarea regională și națională,
- au capacitatea de a atrage fonduri de investiții sau fonduri europene.

Pentru punerea în aplicare a concepțiilor strategice, considerăm necesară existența voinței politice pe plan local și național.

De asemenea, este necesară angajarea unei forțe de muncă specializate și dezvoltarea unor colaborări cu societăți bine pregătite în elaborarea de proiecte turistice.

Obiective generale

Obiectivele de dezvoltare a turismului s-au stabilit în funcție de potențialul turistic al județului și vor contribui la:

- fundamentarea dezvoltării ulterioare,
- impunerea unei imagini proprii, ce se va corela cu brandul regiunii,
- realizarea proiectelor globale, cu putere financiară ridicată,
- deschiderea dezvoltării unor proiecte durabile,
- reșezarea județului pe piața concurențială.

Obiectivul 1

Dezvoltarea atracțiilor turistice, a infrastructurii turistice și a mijloacelor prin care se realizează creșterea numărului de înnoptări.

Obiectivul 2

Regândirea situației socio-economice a județului prin prisma creșterii calității învățământului turistic, prin dezvoltarea infrastructurii și crearea de programe specifice.

Obiectivul 3

Demararea unui turism durabil și angrenarea populației în activitățile turistice .

Obiectivul 4

Realizarea unui model turistic funcțional în care să conlucreze sectorul privat cu sectorul administrativ pentru absorbția de capital.

Prioritățile de acțiune

a. Resursele culturale

Diversitatea culturală asigurată prin prezența diferitelor grupuri etnice, cu obiceiurile și tradițiile de grup specifice, reprezintă un potențial de atracție deosebit.

Județul dispune de o cetate medievală bine conservată de renume mondial (Sighișoara), aparținând patrimoniului cultural UNESCO. Municipiul, cu sprijinul administrației locale și județene poate deveni o atracție turistică mondială. Clădirile aparținând stilului secesionist, bibliotecile, instituțiile culturale din Târgu Mureș reprezintă și ele o atracție importantă. De asemenea, județul Mureș dispune și de numeroase castele mai mult sau mai puțin cunoscute de turiști.

Cele două municipii cu potențial cultural de vârf, multitudinea de castele din județ, pot reprezenta motorul de dezvoltare al turismului din județ.

b. Resursele balneare

Stațiunea turistică balneară Sovata este de importanță națională. Pe lângă această stațiune există localități cu potențial balnear nevalorificat sau parțial valorificat (Sângeorgiu de Mureș, Ideciul de Jos, Jabeșița, Sărmășel, Târnăveni).

c. Resursele naturale

Zonele de protecție naturală, împreună cu alte resurse, pot deveni centre de atractivitate turistică. Aceste centre pot reprezenta miezul pentru formarea unor stațiuni turistice.

d. Resursele umane

Cu toate că resursele turistice ale județului sugerează o orientare spre segmentul de piață de vârstă a doua și a treia, nu trebuie neglijat segmentul de piață turistică pentru tineret. Se recomandă ca dezvoltarea teritorială și programele turistice să țină cont de acest aspect.

1. Programe specifice pe termen scurt

Obiectivele pe termen scurt încearcă apropierea nivelului turismului de cerințele europene, ținând cont de integrarea acestor programe în Programul Operativ Regional (POR) și în programele naționale de dezvoltare. Are prioritate menținerea turiștilor în județ prin ridicarea nivelului calitativ a unităților de primire turistică, în funcție de cerințe.

Direcții de dezvoltare:

Corelarea ofertei turistice cu cea din județele vecine.

Realizarea unui turism durabil în zonele de concentrare turistică.

Menținerea echilibrului mediu-economie în zonele cu potențial turistic ridicat.

Dezvoltarea infrastructurii tehnice în zonele de atracție turistică.

Dezvoltarea infrastructurii turistice în funcție de cerințe.

Programe de dezvoltare:

1.1. Realizarea unui sistem de informare și coordonare turistică.

1.2. Sprijinirea învățământului de profil și promovarea culturii turistice în școli.

1.3. Îmbunătățirea căilor de acces la destinațiile turistice.

1.4. Impunerea județului pe piața turistică națională și internațională.

Inițiatorii programelor:

- consiliul județean,
- consiliile locale,
- sectorul organizațiilor nonguvernamentale: asociațiile, societățile și fundațiile care activează în sectorul turistic.

2. Programe specifice pe termen mediu

Cu intrarea în Uniunea Europeană a crescut interesul față de piața turistică românească, dar au crescut și așteptările legate de calitatea serviciilor. Au apărut segmente de turiști cu grad de educație turistică mai ridicat. Pentru a putea rezista pe această piață este necesară crearea de atracții turistice noi la nivelul cerințelor. Participarea la proiecte internaționale favorizează cunoașterea concurenței și ajută la o dezvoltare globală a zonelor turistice.

Programe:

- 2.1. Dezvoltarea turismului cultural.
- 2.2. Valorificarea resurselor turistice naturale și culturale.
- 2.3. Dezvoltarea resurselor umane specializate în turism.
- 2.4. Încurajarea creării unor centre și asociații pentru excursii.
- 2.5. Crearea de evenimente ce atrag turiști.
- 2.6. Introducerea în circuitul turistic a lacurilor și râurilor cu potențial piscicol.
- 2.6. Valorificarea turistică a castelelor.
- 2.8. Dezvoltarea turismului pentru tineret.

Inițiatori de proiecte:

- consiliul județean,
- consiliile locale,
- sectorul organizațiilor nonguvernamentale: asociațiile, societățile și fundațiile care activează în sectorul turistic,
- instituțiile de învățământ,
- întreprinderile mici și mijlocii,
- reprezentanții cultelor religioase.

3. Programe specifice pe termen lung

Devine foarte important pe termen lung mediul de dezvoltare a turismului din județ. Creșterea bunăstării populației în urma încasărilor din turism, va duce la schimbarea opiniei populației față de turism și la popularizarea conceptului de turism durabil.

Programe:

- 3.1. Asigurarea în permanență a serviciilor de calitate.
- 3.2. Dezvoltarea capacităților de cazare.
- 3.3. Sprijinirea învățământului în vederea dezvoltării culturii turistice în școli.
- 3.4. Dezvoltarea turismului rural.
- 3.5. Introducerea managementului de destinație și inițierea de colaborări între managerii care activează în turism.
- 3.6. Creșterea atractivității turistice a municipiilor și orașelor.
- 3.7. Dezvoltarea turismului în zonele geografice cu arii protejate.

Inițiatori de proiecte:

- consiliul județean,
- consiliile locale,
- sectorul organizațiilor nonguvernamentale: asociațiile, societățile și fundațiile care activează în sectorul turistic,
- instituțiile de învățământ.

Prezentarea programelor

1. Programe pe termen scurt

1.1. Realizarea unui sistem de informare și coordonare turistică

Scopul programului

Ușurarea orientării în teren a turiștilor prin corelarea sistemului de semnalizare și informaționalizare turistică la nivel de județ, național și internațional. Amplasarea unor centre pentru vizitatori în zonele cu resurse naturale mai deosebite.

Susținerea programului

Odată cu creșterea călătoriilor pe cont propriu, este necesară informarea turiștilor la locul de atracție turistică. Prin intervenția administrațiilor locale și județene se poate realiza o armonie între semnele de informare, indicatoarele turistice, precum și corelarea acestora cu semnalizarea regională turistică. Prin coordonare județeană se poate realiza o construcție etajată și nu suprapusă a sistemului de informații.

Descrierea proiectului

Realizarea unei concepții unitare pe județ pentru indicatoarele turistice, precum și stabilirea modului și a locurilor de amplasare a acestora.

Amplasarea de centre de informare în localitățile cu potențial turistic ridicat (municipiul Târgu Mureș, municipiul Sighișoara, municipiul Reghin, orașul Sovata, orașul Sângeorgiu de Pădure, comuna Saschiz), precum și a unor info-chioșcuri în zone cu potențial turistic ridicat (municipiul Târnăveni, orașul Miercurea Nirajului, orașul Iernut, comunele Albești, Brâncovenești, Eremitu, Gurghiu, Ibănești, Sângeorgiu de Mureș, Vânători, Zau de Câmpie).

Centrele pentru vizitatori se vor amplasa la intrarea în Parcul Național Căliman sau la intrarea în ariile geografice de protecție naturală. În localitățile mai mari este indicată amplasarea și de info-chioșcuri, alături de centrele de informare. Este foarte indicată introducerea de monitoare de informare turistică la aeroport, precum și în gările și autogările din zonele turistice.

Realizarea și întreținerea de pagină web pentru internet, cu informații turistice și culturale.

Tipărirea de materiale de promovare turistică comune.

Încurajarea managementului de destinație.

Pentru angrenarea sectorului privat este foarte importantă dotarea centrelor de informare, a info-chioșcurilor și a centrelor pentru vizitatori cu program informatice de cazare și agrement.

În județ funcționează puține centre de informare, majoritatea pe bani publici. Sugerăm angrenarea sectorului privat în funcționarea acestor centre de informare pentru rentabilizarea lor. Strategic este necesară actualizarea continuă a bazei de date în aceste centre, info-chioșchiuri și centre pentru vizitatori. Colaborarea dintre aceste centre ce deservește turismul, este mai mult ca necesară.

Amplasarea acestora este recomandată în punctele de circulație maximă. Se recomandă să conțină, în afara infrastructurii turistice, posibilități de transport și indicații referitoare la orarele punctelor de atracție turistică. Propunem să fie și un punct de trimitere la destinația turistică următoare. Punctele pentru vizitatori să fie dotate cu materiale de informare specifice zonei. Materialele turistice trebuie să apară în mai multe limbi.

Rezultatele programului

Realizare unei rețele turistice unitare.

Ușurarea intrării în sistem a unor localităților noi.

Circulația liberă și continuă a informațiilor.

Satisfacerea necesității de informare a turiștilor.

Introducerea ușoară în circuitul economic a unităților de servicii turistice.

1.2. Sprijinirea învățământului de profil și promovarea culturii turistice în școli

Scopul programului

Se cunoaște faptul că migrarea forței de muncă în cadrul Uniunii Europene este destul de mare.

Considerăm foarte necesară asigurarea continuă cu personal calificat a serviciilor turistice.

Propunem organizarea unor cursuri de formare profesională, precum și introducerea în programul de învățământ primar a unei discipline care se referă la comportamentul turistic.

Prioritățile principale

Inițierea de cursuri postliceale și de traininguri în domeniul de servicii turistice. Creșterea pretențiilor în domeniul calității necesită personal cu pregătire superioară.

Descrierea programului

Efectuarea unei anchete de piață pentru stabilirea necesarului de forță de muncă în turism.

Desemnarea centrelor de învățământ care urmează să implementeze acest obiectiv.

Stabilirea calendarului programelor de training și formare.

Informarea participanților la cursuri, despre posibilitățile de angajare.

În cadrul programului este foarte important ca centrele de învățământ să fie ușor accesibile și să fie amplasate în zone cu populație mai densă. Cursurile să nu fie lungi și să conțină cât mai multe elemente practice. Cadrele didactice să fie alese din personalul cu experiență practică de specialitate. Recomandăm angrenarea în această activitate a întreprinzătorilor privați, pentru a ușura transferul de informații și accesul la locuri de muncă.

Rezultatele programului

Creșterea calității serviciilor turistice, crearea de noi locuri de muncă.

1.3. Îmbunătățirea căilor de acces la destinațiile turistice

Recomandăm modernizarea căilor de acces către resursele turistice importante ale județului.

Scopul programului

Infrastructura de transport este hotărâtoare pentru dezvoltarea turismului. Prin dezvoltarea rețelei de transport putem crea condiții de dezvoltare mai bună și pentru elementele infrastructurii turistice. Accesul ușor la destinațiile turistice poate avea influență și asupra gradului de confort din zonele turistice.

Zonele geografice afectate

Drumurile principale dintre municipii și orașe.

DJ 153C Reghin-Gurghiu-Ibănești-Lăpușna, DJ153/DN 15-Beica de Jos-Chiheru de Jos Eremitu-Sovata, DC 113/Zau de Câmpie- Rezervația de bujori, DE Sovata-Valea Sovata-Lăpușna, drumul de acces la cetatea Saschiz.

Descrierea programului

Modernizarea drumurilor dintre atractivitățile turistice.

Dezvoltarea rețelei de drumuri de bicicletă în județ. Se recomandă conectarea acestora cu drumurile din județele vecine.

Amenajarea de campinguri și sate de vacanță pe lângă drumurile de importanță turistică (pe Valea Mureșului, pe raza comunei Răstolița; pe Valea Gurghiului, la Lăpușna-comuna Ibănești; pe malul brațului mort al pârâului Niraj-orașul Miercurea Nirajului; pe raza comunei Zau de Câmpie, în zona lacurilor)

Realizarea de pagină web pentru urmărirea circulației din județ.

Rezultatele programului

Evitarea aglomerării zonelor turistice. Deschiderea de noi zone turistice.

Creșterea capacităților de cazare și a numărului de înnoptări.

1.4. Impunerea județului pe piața turistică națională și internațională

Pentru a face față concurenței acerbe de pe piața competițională turistică, județul trebuie să-și facă mai cunoscută oferta turistică.

Scopul programului

Realizarea unei brand turistic pentru județul Mureș.

Descrierea programului

Numirea unui grup de experți pentru realizarea unui studiu de brand turistic.

Introducerea brandului în circuitul turistic național și internațional.

Monitorizarea fenomenului de promovare.

Rezultatele programului

Creșterea numărului de vizitatori în județul Mureș.

2. Programe pe termen mediu

2.1. Dezvoltarea turismului cultural

După aderarea României la UE a crescut numărul turiștilor străini care doresc să cunoască țara noastră. În acest context, județul Mureș poate deveni o destinație europeană importantă pentru turismul cultural.

Scopul programului

Realizarea de programe turistice culturale complexe prin colaborare cu județele vecine și cu implicarea regiunii de dezvoltare și a ministerului de resort.

Prioritățile principale

Județul dispune de un potențial cultural neexploatat sau parțial exploatat în turism.

Proiectele ample care vor cuprinde toată zona cu atracții turistice culturale sunt foarte importante pentru județ.

Ariile geografice afectate

Sighișoara, Târgu Mureș, Reghin, Saschiz, Gurghiu.

Descrierea programului

Amenajarea de parcări, puncte cu grup sanitar, puncte de vânzare de suveniruri pentru primirea și deservirea turiștilor.

Promovarea festivalului de muzică medievală din Sighișoara.

Promovarea turistică a clădirilor în stil secesionist din Târgu Mureș.

Organizarea unui festival al muzicii în orașul Reghin.

Amenajarea unui muzeu cu specific vânătoresc la Gurghiu.

Organizarea de evenimente legate de familia regală la Castelul din Lăpușna, construit de regele Ferdinand

Rezultatele programului

Prin dezvoltarea atractivităților culturale din județ, în colaborare cu județele învecinate, Mureșul poate deveni un punct de destinație culturală cu renume mondial. Creșterea calității serviciilor în turismul cultural duce la creșterea vizitatorilor, ceea ce atrage după sine creșterea veniturilor din turism pentru județ. În același timp, se crează noi locuri de muncă.

2.2. Valorificarea resurselor turistice naturale

În afara resurselor culturale prezentate la punctele anterioare, județul dispune și de resurse turistice naturale.

Scopul programului

Crearea de noi atracții pentru turiști și promovarea unui turism care să prezerve destinațiile turistice și pentru generațiile care urmează.

Prioritățile principale

Valorificarea podgoriilor din comunele Găești și Băgaciu, diversificarea ofertelor turistice în Parcul Național Căliman.

Descrierea programului

Demararea unui program de marketing pentru promovarea cramelor existente în județ, în colaborare cu județul Alba.

Organizarea de evenimente în localitățile cu potențial de turism viticol.

Organizarea de evenimente legate de Parcul Național Căliman.

Diversificarea programelor ecoturistice din defileul Mureșului.

Valorificarea viitoarei arii lacustre Răstolița.

Rezultatele programului

Creșterea ofertei turistice, creșterea numărul de atracții turistice din județ.

2.3. Dezvoltarea resurselor umane specializate în turism

O bună funcționare a turismului are implicații directe în sfera socio-umană.

Scopul programului

Crearea de noi locuri de muncă.

Prioritățile principale

Creșterea numărului de personal calificat din turism.

Descrierea programului

Crearea unor departament turistice în UAT-le cu potențial turistic ridicat.

Realizarea unor audituri pe turism în principalele centre turistice.

Înființarea unui departament pentru monitorizarea turismului.

Rezultatele programului

Atragerea în sistem a forței de muncă calificate.

2.4. Încurajarea creării unor centre și asociații pentru excursii

Scopul programului

Pe teritoriul județului Mureș avem posibilități multiple pentru practicarea ecoturismului.

Pentru dezvoltarea zonei periurbane considerăm necesară înființarea de asociații care să deruleze programe scurte. De asemenea, este necesară și organizarea locului de desfășurare a acestor programe (grupuri sanitare, locuri de informare, amenajarea traseelor).

Prioritățile principale

Județul dispune de potențial natural însemnat. Are numeroase atracții naturale apreciate și de populație, dar nu toate aceste locuri vizitate corespund cerințelor desfășurării ecoturismului.

Se dorește realizarea unor excursii organizate și o amenajare profesionistă a locurilor de desfășurare, crearea unui climat relaxant pentru turiști.

Sprijinirea activității rezervațiilor și a parcurilor naturale și naționale.

Descrierea programului

Încurajarea formării de asociații de specialitate.

Modernizarea locurilor de pornire și sosire a traseelor de excursie. Aceste excursii se pot efectua pe jos, cu bicicleta sau călare.

Semnalizarea traseelor de excursie și dezvoltarea infrastructurii de prezentare.(marcaj de traseu, puncte de odihnă și de observare)

Dezvoltarea marketingului pentru popularizarea acestor excursii.

Rezultatele programului

Se poate prelungi perioada de staționare a turiștilor în județ. Cu programe bine gândite se poate atinge o repartiție optimă a vizitatorilor în sezonul principal. Prin dirijarea vizitatorilor se poate crește încasările din servicii și în locuri mai puțin atractive. Se realizează noi locuri de destinație în zonele de tranzit.

2.5.Crearea de evenimente ce atrag turiști

Scopul programului

Creșterea numărului de evenimente repetabile și introducerea lor în calendarul județului a evenimentelor repetabile.

Dezvoltarea evenimentelor care să atragă turiști.

Aplicarea unui marketing eficient pentru dezvoltarea turismului de evenimente.

Prioritățile principale

În județ se organizează un număr relativ important de evenimente. Considerăm necesară înregistrarea acestor evenimente la nivel județean și național. Coordonarea eficientă a evenimentelor, dezvoltarea infrastructurii turistice la locul de desfășurare a acestor evenimente.

Ariile de interes afectate

Tot teritoriul județului.

Evenimente de prioritate: conferințele organizate de instituțiile și asociațiile medicale din municipiul Târgu Mureș, evenimentele organizate la Centrul de conferințe de la hotelul Danubius din Sovata, Târgul de fete de la Gurghiu, Târgul cireșelor de la Brâncovenești, Festivalul Valea Regilor de la Ibănești.

Descrierea programului

Organizarea de evenimente legate de personalități cunoscute din localități.

Realizarea de pagină web de evenimente, comun pentru tot județul.

Modernizarea sălilor de conferințe.

Creșterea confortului de cazare și a agrementului.

Rezultatele programului

Creșterea veniturilor financiare. Prin prezența acestor evenimente, atragem nume celebre din viața științifică, sportivă și politică, care, la rândul lor, atrag un număr important de turiști.

2.6. Introducerea în circuitul turistic a lacurilor și râurilor cu potențial piscicol

Județul Mureș este bogat în lacuri și râuri curate cu potențial piscicol însemnat.

Scopul programului

Valorificarea potențialului piscicol în scop turistic.

Prioritățile principale

Dezvoltarea infrastructurii turistice, asigurarea de agrement pentru pescari și însoțitori.

Ariile geografice afectate

- Defileul Mureșului,
- baraje permanente (Beziad),
- baraje nepermanente (Bălăușeri, Vânători),
- baraje de priză (Gurghiu, Iernut, Luduș, Albești, Copșa Mică),
- lacuri (Fărăgău, Miheșu de Câmpie, Șăulia, Toldal, Zau de Câmpie, Iernut, Sâncraiu de Mureș, Tăureni, Văleni)

Descrierea programului

Amenajarea de popasuri și locuri de cazare pentru pescari.

Program de inițiere în pescuit.

Concurs de pescuit și de gastronomie.

Organizare de evenimente pescărești.

Rezultatele programului

Atragerea populației în ariile de pescuit.

Creșterea încasărilor din comerț și servicii.

2.7. Valorificarea turistică a castelelor

Pe Valea Mureșului avem înșiruite multe castele.

Scopul programului

Restaurarea castelelor, dezvoltarea peisagistică a grădinilor de castele.

Introducerea castelelor în circuitul turistic.

Prioritățile principale

Inventarierea bunurilor și clarificarea proprietății. Realizarea de proiecte de restaurare a clădirilor și amenajarea peisagistică a grădinilor acestora.

Ariile geografice afectate

Orașele Iernut și Sângeorgiu de Pădure, comunele Brâncovenești, Gurghiu, Voivodeni, Gornești, Glodeni, Ernei, Sângeorgiu de Mureș, Cristești, Corunca, Sânpaul, Ogra, Cuci, Daneș și Bahnea.

Descrierea programului

Realizare de studii referitoare la proprietatea castelelor și modul de restaurare a acestora.

Refacerea aspectului vechi al parcurilor din castele.

Refacerea aspectelor fațadelor și conservarea pereților laterali.

Amenajarea interioară a castelelor pentru a putea fi vizitate.

Localizarea magazinului de suveniruri și a grupului sanitar.

Perfectarea locurilor de odihnă în grădină.

Rezultatele programului

Conservarea castelelor și creșterea atractivității turistice a județului.

2.8. Dezvoltarea turismului pentru tineret

Conform Master Planului de Turism, în anul 2006, sectorul de piață cel mai accesibil României este cea destinat tineretului. Viziunea tineretului față de turism poate diferi de condițiile actuale existente. Turismul pentru tineret poate deveni inițiatorul altor forme de turism.

Scopul programului

Satisfacerea cât mai bună a cerințelor turistice pentru tineret.

Prioritățile principale

Crearea de condiții de desfășurare pentru turismul de tineret. Adaptarea destinațiilor la cererea specifică segmentului de tineret..

Descrierea programului

Construirea de cazări mai accesibile la preț, pentru primirea tineretului.

Introducerea unui sistem de clasificare separat la cazările pentru tineret.

Realizarea de programe speciale pentru tineret.

Amenajarea locurilor de interes turistic, adaptate la cerințele turismului pentru tineret.

Rezultatele programului

Creșterea prezenței tinerilor în circulația turistică. Formarea unei clientele turistice fidele care va reveni la destinațiile vizitate.

3. Programe pe termen lung

Aceste programe pot reprezenta punctele de pornire pentru planurile de dezvoltare pentru următoarele cicluri de dezvoltare.

3.1. Asigurarea în permanență a serviciilor de calitate

Turismul ca ramură industrială este într-o schimbare permanentă. Indiferent de schimbările ce au loc în afara sistemului, trebuie menținut echilibrul dintre cerere și servicii de calitate.

Scopul programului

Menținerea calității serviciilor turistice pe termen lung.

Prioritățile principale

Angajarea unui personal bine calificat la toate nivelele. Evitarea migrației personalului din serviciile turistice datorită sezonității. Asigurarea de personal calificat cu cunoștințe atât practice cât și teoretice.

Descrierea programului

Organizarea de concursuri pe meserii în industria turismului pentru profesioniști și începători.

Inițierea de proiecte de cercetare cu participare internațională pentru persoanele cu funcții de conducere în turism.

Rezultatele programului

Recunoașterea pe plan internațional a calității serviciilor turistice din județ.

3.2. Dezvoltarea capacității de cazare

Structurile de cazare reprezintă o pondere importantă din veniturile realizate în turism

Scopul programului

Modernizarea și dezvoltarea structurilor de cazare.

Prioritățile principale

Odată cu creșterea circulației turistice va crește cererea pentru locurile de cazare.

Conform studiului efectuat de Organizația Mondială pentru Turism, România beneficiază de locuri suficiente de cazare dar de slabă calitate.

Prioritatea principală devine creșterea confortului acestora.

Descrierea programului

Stabilirea cerințelor de calitate, ținând cont de legislația în vigoare.

Inventarierea structurilor de cazare din județ, ce corespund cerințelor stabilite.

Realizarea unor proiecte de modernizare a structurilor de cazare.

Realizarea unui program de monitorizare a serviciilor din unitățile de cazare.

Reamenajarea hotelurilor vechi, pentru a corespunde cererilor prezente pe piața turistică.

Rezultatele programului

Corelarea ofertei de locuri de cazare cu cererea de pe piața turistică.

Acest program poate ajuta la creșterea numărului de vizitatori din destinațiile turistice.

Prin satisfacerea cerințelor turiștilor putem forma un grup care se va reîntoarce și în următorii ani.

3.3. Sprijinirea învățământului în vederea dezvoltării culturii turistice în școli

Pregătirea profesională este hotărâtoare pentru dezvoltarea ramurii de resort.

Educația este un factor de dezvoltare hotărâtor.

Scopul programului

Corelarea pregătirii profesionale între diferite domenii.

Ridicarea gradului de cunoștințe a personalului din turism. Formarea unor generații de consumatori de turism, pregătiți.

Prioritățile principale

Turismul este foarte dinamic. Se observă necesitatea corelării continue a cerințelor cu pregătirea profesională. Inițierea de programe de învățământ pentru comportament turistic ce ulterior vor putea fi introduse în sistemul de învățământ.

Descrierea programului

Dezvoltarea continuă a programului de învățământ turistic superior și de liceu.

Cofinanțarea programelor de învățământ turistic.

Sprijinirea introducerii învățământului la distanță pe modele internaționale.

Participarea financiară la organizarea de traininguri pe teme turistice.

Participarea la proiecte internaționale și regionale de învățământ turistic.

Rezultatele programului

Asigurarea firmelor de turism cu personal bine pregătit.

Creșterea calitativă a prestațiilor din industria turistică.

3.4.Dezvoltarea turismului rural

Cum o parte însemnată a locuitorilor din județ locuiesc în mediu rural, dezvoltarea turistică a acestor zone este foarte importantă.

Scopul programului

Realizarea unui venit suplimentar pentru populația din zona rulară prin dezvoltarea unui turism care scoate în evidență tradițiile și trăsăturile folclorice specifice zonei. Se recomandă ridicarea serviciilor din turismul rural la cerințele internaționale.

Prioritățile principale

Creșterea numărului de vizitatori în mediul rural.

Creșterea atractivității generale a localităților rurale.

Aria de interes afectat

Întreg teritoriul județului.

Descrierea programului

Dezvoltarea infrastructurii de transport. Considerăm necesară modernizarea drumurilor de acces și asigurarea de mijloace de transport în zonele rurale cu potențial turistic cultural sau natural.

Sprijinirea infrastructurii turistice. Recomandăm introducerea în circuitul turistic a caselor cu o arhitectură tradițională.

Realizarea de programe pentru creșterea calitativă a gradului de clasificare a structurilor de primire și de alimentație din zonele rurale.

Sprijinirea asociațiilor care organizează și coordonează acest tip de turism.

Rezultatele programului

Creșterea interesului față de zona rurală. Prin creșterea vizitatorilor se poate ajunge la un consum de produse autohtone care contribuie la creșterea veniturilor populației rurale.

3.5. Introducerea managementului de destinație și inițierea de colaborări dintre manageri.

Scopul programului

Prin introducerea unor concepte și modele noi în dezvoltarea turismului putem crește eficiența economică a acestei ramuri.

Prioritățile principale

Dezvoltarea economică a zonelor turistice din județ.

Corelarea dezvoltării turistice din diferite teritorii din județ prin implicarea sectorului privat.

Descrierea programului

Instituirea structurilor instituționale pentru managementului de destinație.

Realizarea de proiecte pentru managementul de destinație.

Organizarea de întâlniri dintre managerii de destinații.

Rezultatele programului

Asigurarea unei dezvoltări teritoriale turistice pe termen lung. Participarea mai activă a sectorului privat în dezvoltarea turismului din județ.

3.6. Creșterea atractivității turistice a municipiilor, orașelor și comunelor

Municipiile și orașele din județ pot prezenta destinații de vârf pentru turismul cultural.

Scopul programului

Ridicarea valorilor culturale din orașe prin restaurarea construcțiilor și crearea unei atmosfere relaxante, plăcute. Programul dorește creșterea interesului în implicarea de proiecte pe turism cultural. Subliniază necesitatea finalizării Planului Urbanistic General al municipiilor, orașelor și comunelor cu resurse culturale importante pentru turism.

Prioritățile principale

Odată cu dezvoltarea vitezei de transport spre locurile de destinație, vizitele în orașe au devenit tot mai frecvente. Au crescut pretențiile turiștilor față de aspectul estetic, atmosfera și calitatea serviciilor din orașe.

Ariile geografice de interes afectate

Municipiul Sighișoara și comuna Saschiz, cu obiective aparținând patrimoniului cultural UNESCO, precum și Municipiul Târgu Mureș reprezintă principalele destinații culturale din județ.

Municipiul Reghin și orașul Sângeorgiu de Pădure pot ajunge destinații importante.

Descrierea programului

Aspectul principal este corelarea proiectelor și strategiilor din diferite sectoare.(turistic, de mediu, arhitectural, etc.) Județul trebuie să sprijine îmbunătățirea aspectului urbanistic și arhitectural al orașelor și comunelor.

Accentul deosebit revine imaginii străzilor (fațade, iluminat, curățenie, atractivități speciale). Considerăm deosebit de importantă iluminarea specială a obiectivelor turistice. Realizarea de peisaj atractiv, curățenia exemplară a parcurilor.

Plantarea de flori și arbori în toate municipiile și orașele din județ.

Realizarea de indicatori turistici cu caracter specific orașului. Dezvoltarea aparatului tehnic pentru realizarea acestor obiective.

Sprijinirea proiectării unor traseelor turistice în oraș.

Rezultatele programului

Realizarea unui aspect estetic plăcut al localităților.

Creșterea numărului de turiști din segmentul aferent turismului cultural, iar, prin aceasta, dezvoltarea sectorului de servicii din orașe.

3.7. Dezvoltarea turismului în zonele geografice cu arii protejate

Scopul programului

Crearea unor trasee de vizitare în ariile protejate, propunere de îndepărtare a resurselor de poluare din apropierea zonelor protejate. Introducerea în circuitul turistic a acestor arii, cu respectarea prevederilor din planul de management al ariilor protejate.

Prioritățile principale

Sondajele de opinie au demonstrat că turiștii devin tot mai sensibili față de mediul înconjurător.

Ariile protejate trebuie să reprezinte o prioritate și în acest sens.

Ariile geografice afectate

- Parcul Natural Poiana Narciselor din comuna Gurghiu
- Parcul dendrologic Gurghiu
- Rezervația de bujori de stepă de la Zau de Câmpie
- Lacurile sărate de la Sovata

Descrierea programului

Crearea traseelor de vizitare în ariile protejate. Construirea de centre de vizitare la periferia parcului.

Numirea unei echipe de management la conducerea ariilor protejate și organizarea turismului în zonele protejate.

Reevaluarea importanței acestor zone protejate.

Rezultatele programului

Creșterea economică în apropierea zonelor protejate și angrenarea populației din această zonă în activitățile turistice. Stabilirea priorităților de dezvoltare în cadrul zonelor protejate.

11.9. Mediu

Obiectiv general

Îmbunătățirea calității mediului și implicit a calității vieții cetățenilor din județul Mureș precum și aplanarea „conflictului” dintre obiectivele de dezvoltare economică și a celor de protejare a mediului natural și a peisajului.

Obiectiv specific 1

Asigurarea calității apelor de suprafață

Justificare

La nivelul județului Mureș există situații de neconformitatea a calității apelor cu standardele de calitate impuse, pentru potabilizare sau alte folosințe

Măsura 1.1.

Implementarea planului de management bazinal prin conlucrarea între toate grupurile de interes implicate

Scop

Planul de management al bazinului are rolul de a furniza un instrument de management cantitativ și calitativ al resursei de apă din bazinul hidrografic Mureș.

Descriere

Principalele activități din partea această etapă (de implementare) a planului de management bazinal sunt legate de integrarea observațiilor rezultate din consultările publice, redactarea finală a documentului și găsirea unor mecanisme de monitorizare a măsurilor propuse prin acesta.

Activități	Zona/ Localitatea	Instituții interesate.	Indicatori de rezultat	Valori indicatori
Termen scurt 2012-2013				
Analiza informațiilor rezultate în urma supunerii procesului de consultare publică a planului de management bazinal	Toate localitățile	DAM, Primării, APM, Furnizori apă	Nr. consultări, Nr. observații incluse	

		potabilă, Agenți economici		
Redactarea finală a planului de management bazinal	-	DAM		

Măsura 1.2.

Reducerea efectelor presiunilor cauzate de efluenții deversați de la aglomerări umane

Scop

Scopul măsurii este de a reduce poluarea cu ape uzate menajere neepurate sau insuficient epurate, care reprezintă una dintre „presiunile” majore asupra calității apelor

Descriere

Principalele activități desfășurate în cadrul acestei măsuri sunt studiile pentru evaluarea corectă a impactului acestui tip de poluare și realizarea/ modernizarea/extinderea sistemelor de colectare/epurare a apelor uzate menajere.

Activități	Zona/localitatea	Instituții interesate	Indicatori de rezultat	Valori indicatori
Termen scurt 2012-2013				
Inventarierea continuă a surselor de poluare a cursurilor de apă	Toate localitățile	Primării, DAM, APM	Nr. studii realizate	
Construirea (extinderea) și modernizarea sistemelor de canalizare	Toate localitățile	Primării, DAM, APM	Nr. sisteme realizate	
Termen mediu 2014-2017				
Reabilitarea sistemelor de canalizare	Toate localitățile	Primării, DAM, APM	Nr. sisteme realizate	
Construirea de stații de epurare pentru aglomerări umane mici, medii și mari cu mai mult de 2000 locuitori echivalenți	Toate localitățile	Primării, DAM,	Nr. stații realizate	
Termen lung 2018-2022				

Modernizarea tehnologiilor de epurare în stațiile de epurare existente	Târgu-Mureș, Sighișoara, Târnăveni, Reghin, Sovata, Luduș	Primării, DAM, APM	Nr. sisteme modernizate	
Construirea de rezervoare tampon și platforme de depozitare controlată a nămolului din stațiile de epurare	Târgu-Mureș, Sighișoara, Târnăveni	Primării, DAM, APM	Nr. sisteme construite	

Măsura 1.3.

Reducerea efectelor presiunilor cauzate de efluenții deversați din activitățile industriale

Scop

Scopul măsurii este de a reduce poluarea cu ape uzate industriale neepurate sau insuficient epurate, principala sursă de poluare toxică.

Descriere

Principalele activități desfășurate în cadrul acestei măsuri sunt studiile pentru evaluarea corectă a impactului acestui tip de poluare și realizarea/ modernizarea/extinderea sistemelor de colectare/epurare a apelor uzate industriale

Activități	Zona/localitatea	Instituții interesate	Indicatori de rezultat	Valori indicatori
Termen scurt 2012-2013				
Studiu pentru evaluarea presiunilor cauzate de efluenții din activitățile industriale	Târgu Mureș	DAM, Agenți economici	Nr. studii	
Prevenirea și reducerea impactului poluărilor accidentale	Târgu Mureș, Târnăveni	DAM, Agenți economici, APM	Nr. episoade poluare	
Modernizarea tehnologiilor de epurare în stațiile de epurare sau preepurare industriale	Târgu Mureș	Agenți economici	Frecvența depășirii	

existente			CMA	
Termen mediu 2014-2017				
Reducerea infiltrațiilor și exfiltrațiilor poluante provenite din batalurile de la SC Bicapa Târnăveni	Târnăveni	Agent economic	Frecvența depășirii CMA	
Termen lung 2018-2022				
Aplicarea BAT - IPPC (cele mai bune tehnologii existente) pentru activitățile industriale care se încadrează în criteriile stabilite de directiva IPPC	Târgu Mureș	Agenți economici	-	

Măsura 1.4.

Reducerea efectelor presiunilor cauzate de efluenții rezultați din activitățile agricole

Scop

Scopul măsurii este de a reduce poluarea punctuală sau difuză rezultată din activitățile specific agricole (fertilizare, pesticide, creșterea animalelor).

Descriere

Principalele activități desfășurate în cadrul acestei măsuri sunt studiile pentru evaluarea corectă a impactului acestui tip de poluare și realizarea/ modernizarea/extinderea sistemelor de colectare/epurare a apelor uzate din sectorul zootehnic

Activități	Zona/localitatea	Instituții interesate	Indicatori de rezultat	Valori indicatori
Termen scurt 2012-2013				
Studiu pentru realizarea/reactualizarea inventarului presiunilor semnificative din agricultură	Târgu Mureș	DAM, Direcția agricolă, Agenți economici	Nr. studii	
Pentru fermele zootehnice:	Toate	DAM,	Frecvența	

1. Construcția/reabilitarea sistemelor de colectare a apelor uzate; 2. Construcția/ modernizarea/extinderea/reabilitarea stației de epurare (treapta mecanică, treapta biologică, eventual treaptă terțiară, dezinfecție) – în cazul evacuării în apele de suprafață; 3. Construcția/ impermeabilizarea bazinelor de stocare ape uzate/epurate și utilizarea lor ca apă de spălare și/sau irigare; 4. Construcția/reabilitarea platformelor de depozitare a nămolului rezultat în urma epurării apelor uzate;	localitățile	APM, Agenți economici	depășirii CMA	
Termen mediu 2014-2017				
Construcția platformelor de stocare a gunoiului de grajd (ferme cu pat uscat) pentru perioadele de interdicție a aplicării;	Toate localitățile	Agenți economici	Nr. instalații	
Aplicarea BAT - IPPC (cele mai bune tehnologii existente) la nivelul fermelor zootehnice cu creștere intensiva a porcilor și păsărilor: cu capacitate de peste 40.000 de păsări, peste 2000 de porci (cu mai mult de 30 kg) și peste 750 de scroafe;	Toate localitățile	DAM, APM, Direcția agricolă, Agenți economici	Frecvența depășirii CMA	

Măsura 1.5.

Refacerea continuității ecosistemice longitudinale și laterale a cursurilor de apă și renaturarea sectoarelor de râu.

Scopul măsurii este de a reduce modificările agresive ale albiei, în special prin regularizări excesive, betonări, amplasări de lucrări hidrotehnice în situații nejustificate.

Descriere

Principalele activități desfășurate în cadrul acestei măsuri sunt studiile pentru identificarea sectoarelor de cursuri de apă în care renaturarea este posibilă, realizarea unor pasaje de trecere pentru migrația ihtiofaunei.

Activități	Zona/localitatea	Instituții interesate	Indicatori de rezultat	Valori indicatori
Termen mediu 2014-2017				
Identificarea sectoarelor de cursuri de apă în care renaturarea este posibilă/fezabilă; proiectarea și aplicarea măsurilor de renaturare	Toate localitățile	DAM, APM	Km. de râu renaturați	
Termen lung 2018-2022				
Îndepărtarea barierelor transversale și refacerea conectivității longitudinale a cursului de apă (praguri de fund, praguri de captare Gălăuțaș)	Voșlobeni, Gălăuțaș	DAM, APM	Km. de râu renaturați	
Realizarea unor pasaje de trecere pentru migrația ihtiofaunei	Cursul râului Mureș și afluenții principali	DAM, APM	Nr. pasaje	

Obiectiv specific 2

Asigurarea calității aerului

Justificare

La nivelul județului Mureș există situații punctuale de neconformitatea a calității aerului în raport cu standardele de calitate impuse, în special în jurul marilor surse industriale sau din cauza traficului auto intens.

Măsura 2.1.

Îmbunătățirea calității aerului prin reducerea emisiilor la sursă

Scop

Prin implementarea acestei măsuri se are în vedere reducerea emisiilor de noxe din toate procesele tehnologice, ca elemente majore de impact asupra calității aerului

Descriere

Măsura va fi detaliată prin activități care necesită fie re tehnologizarea proceselor poluante, dotarea cu instalații de reținerea sau neutralizare a poluanților sau activități preventive cum sunt cele de realizare a sistemelor de monitorizare, studii de amplasare optimă.

Activități	Zona/localitatea	Instituții interesate	Indicatori de rezultat	Valori indicatori
Termen scurt 2012-2013				
Reducerea emisiilor în cazul marilor poluatori și respectarea standardelor legale în vigoare	Târgu Mureș, Târnăveni, Sighișoara, Reghin, Iernut	APM, Agenții economici	Frecvența depășirii CMA	
Termen mediu 2014-2017				
Amplasarea noilor investiții cu impact asupra calității aerului ținând cont de condițiile morfo-climatice	Toate localitățile	Agenții economici, Primării	Nr. studii de amplasare	
Modernizarea sau realizarea sistemelor de monitorizare a calității aerului la nivelul localităților urbane și la sursele de emisie	Târgu Mureș, Târnăveni, Sighișoara, Reghin, Luduș-Iernut	APM, Agenții economici, Primării	Nr. sisteme realizate	
Diminuarea emisiilor auto prin măsuri de optimizare a traficului și realizarea de șosele de centură	Târgu Mureș, Sighișoara	CJ, Primării, APM	Frecvența depășirii CMA	

Obiectiv specific 3

Managementul durabil al deșeurilor și protecția terenurilor și a solului

Justificare

Problematika actuală a deșeurilor în special cea legată de proliferarea situațiilor de depozitare ilegală, precum și angajamentele de închidere a haldelor de deșeuri neconforme, impun luarea unor măsuri imediate.

Măsura 3.1.

Reducerea impactului asupra mediului cauzat de siturile poluate ale actualelor halde de deșeuri menajere și industriale

Scop

Prin această măsură se are în vedere, prin respectarea termenelor de închidere ale depozitelor neconforme, eliminarea acestora ca și surse de poluare.

Descriere

Activitățile aferente țin de închiderea haldelor actuale de depozitare neconforme sau ilegale, care constituie surse de poluare punctuală sau difuză pentru factorii de mediu precum și poluare estetică.

Activități	Zona/localitatea	Instituții interesate	Indicatori de rezultat	Valori indicatori
Termen scurt 2012-2013				
Închiderea haldelor de deșeuri menajere neconforme (respectarea termenelor de închidere)	Toate localitățile	APM, Primării, Garda de mediu	Nr. halde închise	
Desființarea depozitelor ilegale de deșeuri și stoparea depozitării ilegale	Toate localitățile	APM, Primării, Garda de mediu	Nr. depozite închise	
Termen mediu 2014-2017				
Campanii de conștientizare la nivelul comunităților locale referitor la depozitarea ilegală a deșeurilor	Toate localitățile	APM, Primării, ONG-uri, Garda de mediu	Nr. campanii	
Termen lung 2018-2022				
Reintroducerea în circuitul de folosință a	Toate	Primării,	Ha.	

terenurilor actualmente ocupate cu depozite neconforme sau ilegale	localitățile	ONG-uri, Garda de mediu	recuperate	
--	--------------	----------------------------	------------	--

Măsura 3.2.

Dezvoltarea sistemelor de management durabil ale deșeurilor

Scop

Prin această măsură se vizează realizarea unui sistem de management durabil al deșeurilor la nivelul județului care să respecte prevederile planului regional și județean de gestiune a deșeurilor.

Descriere

Activitățile aferente sunt axate pe punerea în funcțiune a sistemelor locale și regionale de colectare, transport, depozitare, recuperare a deșeurilor.

Activități	Zona/localitatea	Instituții interesate	Indicatori de rezultat	Valori indicatori
Termen scurt 2012-2013				
Construirea depozitului ecologic zonal de la Sânpaul și a celor 4 stații de transfer de la nivelul județului	Sânpaul, Târnaveni, Bălăușeri, Reghin, Sighișoara	CJ, ARPM, Primării		
Realizarea celei de-a doua celule de depozitare la depozitul ecologic Sighișoara	Sighișoara	Primărie		
Termen mediu 2014-2017				
Sporirea conștientizării populației și agenților economici referitor la impactul gestiunii necorespunzătoare a deșeurilor și schimbarea comportamentului populației față de problema colectării deșeurilor	Toate localitățile	CJ, ARPM, APM, Primării	Nr. campanii	

Reciclarea și valorificarea deșeurilor menajere	Ungheni, Târnăveni, Luduș, Reghin, Sovata	Operatori salubritate, CJ, ARPM, APM, Primării	% deșeuri reciclate	
Termen lung 2018-2022				
Implementarea sistemelor de colectare selectivă a materialelor valorificabile astfel încât să se asigure atingerea obiectelor legislative referitoare la deșeurile de ambalaje, deșeurile biodegradabile, periculoase, de echipamente electrice și electronice	Toate localitățile	Operatori salubritate, CJ, ARPM, APM, Primării	Cantități colectate	
Organizarea unui sistem integrat de colectare, transport, eliminare a deșeurilor periculoase	Toate localitățile	Operatori salubritate, DSP, CJ, ARPM, APM, Primării	Cantități colectate	

Măsura 3.3.

Protecția terenurilor și a solului

Activități	Zona/localitatea	Instituții interesate	Indicatori de rezultat	Valori indicatori
Termen scurt 2012-2013				
Actualizarea bazelor de date privind degradarea terenurilor și solurilor (expunerea la riscuri naturale)	Toate localitățile	CJ, ISU, Primării	Nr. studii	
Inventarierea arealelor cu probleme de degradare a solului și prioritizarea acțiunilor de protecție	Toate localitățile	CJ, ISU, Primării	Nr. studii	
Termen mediu 2014-2017				
Decontaminarea solului afectat de poluare cu metale grele și cianuri în zona batalurilor de reziduuri ale SC BICAPA SA Târnăveni	Târnăveni	Agenți economici, Primării	Suprafață decontaminată (ha)	
Decontaminarea solului afectat de poluare cu nitrați în zona iazului batal al SC AZOMUREȘ SA Târgu-Mureș	Târgu-Mureș	Agenți economici, Primării	Suprafață decontaminată (ha)	
Termen lung 2018-2022				
Inventarierea și investigarea siturilor contaminate conform Strategiei Naționale de Gestionare a Siturilor Contaminate și HG 1408 /2007	Toate localitățile	APM, Primării, Agenți economici	Nr. Studii geologice	
Curățarea, depoluarea, remedierea/reconstrucția ecologică a siturilor contaminate conform HG 1403/2007	Toate localitățile	APM, Primării, Agenți economici	Nr. de situri decontaminate	
Reabilitarea siturilor industriale post-	Târgu Mureș	DSM,	Nr. situri	

depoluare și pregătirea lor pentru alte tipuri de activități economice		Operatori, ARPM, CJ, Primării	reabilitate	
--	--	-------------------------------	-------------	--

Obiectiv specific 4

Protecția biodiversității și a patrimoniului natural

Justificare

Condiționările geografice oferă județului Mureș o zestre naturală de invidiat fapt confirmat prin procentul mare (aproape 40%) din suprafață supus diverselor categorii de protecție a naturii și biodiversității.

Măsura 4.1.

Dezvoltarea cadrului de management și de administrare a ariilor protejate, inclusiv a siturilor NATURA 2000

Scop

Scopul măsurii este de dezvolta un management modern la nivelul ariilor protejate prin intermediul căruia acestea să își atingă obiectivele de conservare a biodiversității dar să și permită comunității să valorifice resursele tradiționale.

Descriere

Activitățile sunt cele de înființare sau relansare a administrațiilor legal desemnate, de realizare a infrastructurilor de acces în vederea întreținerii și valorificării, și activități științifice de inventariere, evaluare potențial.

Activități	Zona/localitatea	Instituții interesate	Indicatori de rezultat	Valori indicatori
Termen scurt 2012-2013				
Îmbunătățirea / înființarea structurilor administrative adecvate pentru gestionarea ariilor protejate	Toate ariile protejate	CJ, CL, DSM, ARPM	Nr. administrații	
Realizarea / revizuirea planurilor de	Toate ariile	CJ, CL,	Nr. planuri	

management pentru ariile protejate	protejate	APM, ARPM		
Termen mediu 2014-2017				
Realizarea infrastructurii specifice de informare, acces și întreținere	Toate ariile protejate	CJ, CL, APM, ARPM	Nr. campanii și proiecte	
Întocmirea studiilor specifice, inventariere și cartare a elementelor valoroase de patrimoniu natural	Toate ariile protejate	CJ, CL, APM, ARPM, Universități, ONG-uri	Nr. studii	
Realizare de campanii de informare și de conștientizare a publicului referitoare la rolul și importanța ariilor protejate ca elemente de patrimoniu	Toate ariile protejate	CJ, CL, APM, ARPM, Universități, ONG-uri	Nr. campanii	

Măsura 4.2.

Întărirea sistemului instituțional în vederea asigurării mecanismelor de respectare a regimului de arie protejată

Scop

Scopul măsurii este de a asigura respectarea prevederilor legate de regimul de arie protejată sau de coplectarea acestora prin prevederi cu caracter urbanistic care să detalieze regimul de activități permise sau interzise în situațiile discutabile

Descriere

Activitățile se referă la elaborarea unor documentații de urbanism pt. fiecare arie protejată (PUZP) dar și la consolidarea mecanismelor de control inter-instituționale.

Activități	Zona/localitatea	Instituții interesate	Indicatori de rezultat	Valori indicatori

Termen scurt 2012-2013				
Realizarea unor planuri urbanistice de zone protejate, cu regulamente proprii pt. fiecare arie protejată (inclusiv pt. Natura 2000), cu detalierea regulamentelor de urbanism	Toate ariile protejate	CJ, CL, ARPM, Universități, ONG-uri	Nr. PUZP	
Cooperare pe linie de supraveghere și control cu alte organisme cu atribuții (silvice, mediu etc.)	Toate ariile protejate	CJ, CL, APM, ARPM, ONG-uri	Nr. patrulare mixte	
Termen mediu 2014-2017				
Consolidarea rolului administratorilor și a custozilor	Toate ariile protejate	Administrații arii protejate		

Măsura 4.3.

Exploatarea forestieră cu respectarea principiilor dezvoltării durabile

Activități	Zona/localitatea	Instituții interesate	Indicatori de rezultat	Valori indicatori
Termen scurt 2012-2013				
Stoparea despăduririlor masive și ilegale din M. Călimani și Gurghiu	M. Călimani și Gurghiu	CJ, CL, APM, ARPM, ONG-uri	Nr. PUZP	
Respectarea prevederilor din amenajamentele silvice	Toate localitățile	CJ, CL, APM, ARPM, ONG-uri		
Termen mediu 2014-2017				
Programe de împăduriri în zonele afectate de eroziune	Vătava, Miercurea Nirajului, Band, Șincai	DADR, DSM, APM, CJ, CL		

Măsura 4.4.

Gestiunea durabilă a habitatelor prioritare

Activități	Zona/localitatea	Instituții interesate	Indicatori de rezultat	Valori indicatori
Termen scurt 2012-2013				
Reglementarea regimului pescuitului	Zonele de pescuit	DADR, DSM, Operatori, APM, ARPM, CJ, Primării	Nr. contravenții	
Respectarea regimului de exploatare a agregatelor din albie	Zonele de exploatare	CJ, CL, APM, ARPM, ONG-uri	Nr. de exploatări conforme	
Termen mediu 2014-2017				
Management adecvat al pășunatului cu reglementarea numărului și speciilor de animale admise în pajiștile alpine	Zona montană	Administrații arii protejate	Nr. reglementări	
Reglementarea pășunatului pe pajiștile stepice din Câmpia Transilvaniei		DADR, DSM, APM, ARPM, CJ, Primării		
Termen lung 2018-2022				
Introducerea în circuitul ecologic prin inundare (ecosisteme lacustre) a balastierelor „uscate”	Zonele de exploatare	DADR, DSM, Operatori, APM, ARPM, CJ, Primării	Nr. situri reabilitate	